

DEMENTĂ ȘI CRIMINALITATE ROȘIE

Alexandru BERCEANU

Cei care dau vina neincet pe așa zisul "Președinte" pentru toate nenorocirile din România, se fac în realitate complicii unei operații de distrugere radicală a unui popor și a unei țări, și o servește ca agent provocator inconstient. Pentru că demențele și sceleratele ordine ale acestui "șef" nu ar avea niciun efect, dacă nu ar fi executate. Iar dacă executorii ordinelor le-ar sabota, nu ar avea cum să pătească nimic. Dar în interiorul liotei de distrugători din România, este o înimaginabilă mănăstorie de rechini între ei, și când se dau indiferent ce ordine care de care mai dement și mai criminal, acești rechini se iau la întrecere prin exces de zel.

Acum "Scinteia" anunță o nouă "idee la capac", mai smintită decât s'ar putea închipui cineva. Și anume: să se dat ordin să se transforme Delta Dunării în teren agricol, ca să se producă orez, grâu bumbac, să se crească vite și porci grași, hrăniți cu ghindă, probabil când va face ploplul pere și răchita micșunele, pentru că o pădure de stejari care să hrănească porcii "șefului" n'ar putea crește înainte de-a ajunge el centenar, ceea ce se știe că-i

urează toți supușii. Să examinăm puțin realitatea.

Suprafața agricolă a României este de un milion și două sute șapte zeci de mii de hectare, ceea ce reprezintă 53,3 la sută din suprafața actuală a țării, deci bine peste jumătate. Prin transformarea Deltei în teren agricol s'ar câștiga cel mult optzeci de mii de hectare, deci s'ar adăuga mai nimic. Dacă cele peste un milion și un sfert de hectare, nu pot satura cetățenii socialiști ai republicii socialiste, din încă abia 80 de mii n'ar avea cetățenii socialiști nici ce să pună pe-o masea. Această oroadă este anunțată de toboșarii și trompetii mafiei roșii ca o "revoluție agricolă", adăugată probabil la cele culturale consumate de-a lungul anilor, și celei "democratice" mai recentă.

Dar dacă n'ar aduce practic nimic această nouă "revoluție", să vedem ce ar costa. În primul rând aceasta ar fi provocarea celei mai mari catastrofe ecologice din istoria Europei. Delta Dunării cu cei 5000 de kilometri pătrați ai ei, este recunoscută drept CEL MAI MARE PARC

NATURAL DIN EUROPA. A fi azi posesorul unui "cel mai mare" în această ordine, pe un continent așa de înghesuit cum este Europa, este unul dintre cele mai mari daruri ale soartei. Dar știm că specialitatea regimului actual din România este să distrugă tot ce-a dat soarta acestei țări și poporului ei. De aceea nu ne mirăm de intenție, dar ne întrebăm ce face la rândul lui UNESCO, al cărui rost este să apere natura și cultura de orice distrucție? Pentru că în acest caz nu ar fi deloc o "intervenție în chestiunile interne", ci este vorba de un vast interes european și mondial.

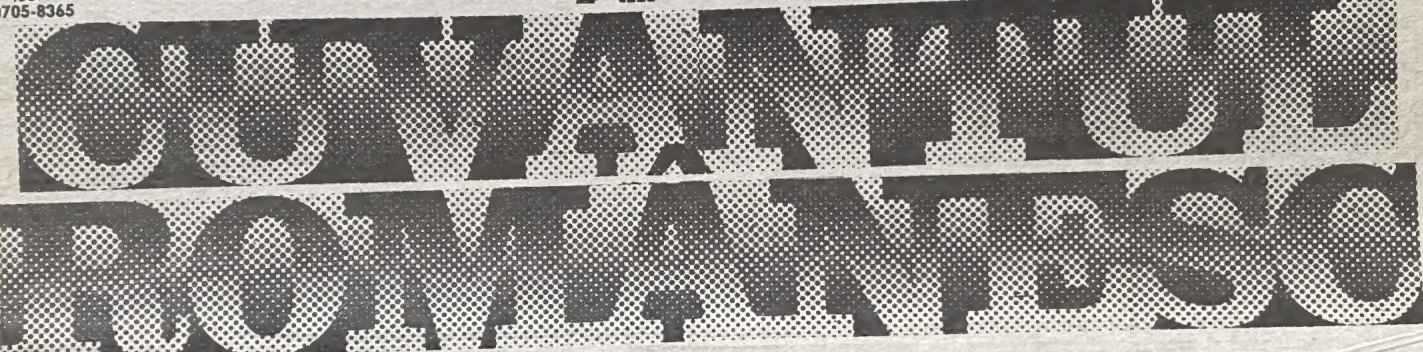
Se vede că "Neica" al Românilor, este împins de undeva, pe dedesubt, să fie gelos pe Erostrat și Nero, și deci să se ambiționeze să-i întrecă, pentru că pe față nu există nicio presiune în favoarea acestei distrugerii. În acest imens parc natural, la proporțiile României și ale Europei, trăesc 300 de specii de păsări, inclusiv pelicanul, și altele care nu mai există nicăieri în Europa, trăesc peste 60 de specii de pești de apă dulce, cu incursiuni ale nisetrilor care vine din partea mării, după

cum și un număr de mamifere dispărute în Europa, precum civeta sau ursul spălător, între altele. De asemenea Delta Dunării este cea mai mare răscruce de drumuri din lume a păsărilor migratoare.

Permanentă crimă anti-om a "sovrom-revoluției" se extinde acuma și împotriva naturii. Orice babă care măcar știe să citească la gazetă, știe că mijloacele tehnice pentru o lucrare de aceste proporții, lipsesc în România, și nici nu le pune la dispoziție nimeni, fiind vorba de o distrucție îndreptată împotriva naturii întregii Europe. Așa că mizeria se va începe cu mijloacele de bogda prostii de care dispune R.S.R.-ul. Treaba nu se va face nici pe sferă, dar intervenția va fi totuși suficientă pentru distrugerea parcului natural, ceea ce nu s'ar mai putea repara nici cu cele mai mari mijloace tehnice. Cu această comuniștii care au epuizat toate rezervele naturale ale României, vor lichida și ce mai rămăsese. Singura speranță este că oricare ar fi, regimul nu mai are atâția ani înainte. Răsturnarea politicii mondiale ne dă toată speranța. □

Printed in Canada
Imprime au Canada

ISSN
0705-8365

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

PUBlicație LUNARĂ

ANUL 8 Nr. 90 - OCTOMBRIE 1983-

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CANADEI: AFRIKA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEȚIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUECIA, TURCIA, NOUA ZEELANDĂ

SĂPTĂMÂNĂ NAȚIUNILOR CAPTIVE

Eugen BÂRSAN

În 1959, Președintele Eisenhower a pus poporului american o problemă de conștiință și anume: de a nu uita niciodată națiunile captive, înțelegând prin acestea națiunile de sub dominație comunistă. Iar pentru a menține o asemenea conștiință cât mai trează, Eisenhower a ținut să vină cu o lege prin care s'a stabilit, că în fiecare an a treia săptămână din luna Iulie va fi oficial respectată ca "Săptămâna națiunilor captive".

De atunci și până acum respectul acordat acestei "săptămâni" a depins de Președinții în funcțiune. Fără să ne mai oprim la ce au făcut ceilalți, finem să facem cunoscut ce face Președintele actual. Reagan dă în chip clar un nou impuls conștiinței care n'are voie să uite țările sclavizate de comunism. Spiritul acestui impuls, a fost ceea ce a radiat pe primul plan la cea de a 25-a aniversare a legii Eisenhower cu privire la "națiunile captive", la care s'a conjugat și a 40-a aniversare a Blocului anti-comunist al națiunilor, deci un dublu eveniment care a avut loc la Washington, D.C., în ziua de 18 Iulie, ziua cea mai mare și festivă din programul "Săptămânii națiunilor captive".

Un compatriot de-al nostru care a luat parte la programul zilei festive, se exprimă: "A fost ceva mareț. Acolo s'a putut vedea, prin cele cuvântate de Vice-președintele Bush, de D-na Kirkpatrick (ambasadoarea USA la ONU), de Rich. Allen, de Generalul Singlaub, de Senatorul Denton, de Derwinski și alții, atât republicani cât și democrați, ce este America, suflatul ei, inima ei mare, credința ei, dacă uităm durerile fără seamăn legate de națiunile captive de azi, datorită unor oameni tot americani, dar din altă epocă. Cei care au vorbit pot fi asemănați cu oricare dintre noi, cei care mai credem fără limită într-o stea."

Continuare în pag. 3

INTELECTUALII ȘI POLITICA

Radu BUDIȘTEANU

Dezbateri în presa franceză readuc în discuțiune slaba manifestare a intelectualilor în politică.

Dezbaterile e oțioasă.

Opinia publică a avut totdeauna sentimentul unei frustrații colective prin insuficiența participare a purtătorilor de diplome în politică; iar "intelectualii" și-au manifestat nemulțumirea față de situațiile neproeminente pe care li le-au oferit diversele organizații politice, având ei și sentimentul superiorității față de mulți dintre cei ce dețineau primele locuri.

Argumentele sunt aparent fondate. Numai aparent.

Ce se înțelege prin "intelectual"?

În general, titularul unei diplome superioare. M'am înscris totdeauna în fals contra acestui mod de a vedea. Nu diploma conferă calitatea de intelectual. Diploma nu este decât atestatul material al unui ciclu de studii. Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar capacitatea de a înțelege viața și

oamenii (intelligo, intelectual), nu rezultă eo ipso dintr-o diplomă. Câți posesori de diplome nu sunt dezarmați în fața vieții și, dimpotrivă, câtă înțelepciune nu găsești la unchiul ce-și fumează olimpiatul țigara de el răscuită, pe prispă. Un sfat la acesta găsești.

Diploma este o formă socială, o presupunție de capacitate, nu capacitatea însăși. Diploma nu garantează decât pretențiile, nu și valoarea intrinsecă a titularului. De aceea, oricât ar părea de paradoxal, ecuația diplomă - intelectual e falsă. Nu tot lemnul dă vioră.

Politica e o arenă destinată întâlnirii nu atât a purtătorilor de diplome, ci mai ales a elementelor de chibzuială și de acțiune în cadrul intereselor generale.

E bine să ai carte, dar mai bine să ai pricepere. N'are ce căuta în politică tociarul, solitarul, îngâmfatul, înăcrutul, molăul, obtuzul, chiar absolvent al mai multor facultăți.

Politica cere concepție, dar și aplicațiune pe teren. Plec la vânătoare cu un prepelicar, nu cu Grivei, chiar dacă a învățat să facă frumos.

Politica nu e tehnocrație. E "creația" gândului activ. Dublat de diplomă? Cu atât mai bine, dar nu indispensabil. Politica e mult mai complexă decât o tehnică livrescă. În politică prevalează luminile interioare.

Raporturile dintre politică și cel ce înțelege și realizează sunt necesare colectivității umane. Nu cele de pură formă "intelectuală". Acestea sunt nocive.

Prezența "intelectualilor" e slabă în politică? Fiindcă în politică sunt alte criterii decât cele care duc la obținerea unei diplome de "intelectual".

Posedând mai multe diplome universitare și câteva decenii de activitate politică (și de guvernare și de închisoare), vorbesc în cunoștință de cauză, cred.

Si mai e ceva:

Cu bile roșii (și o albă) poți să-ți iei un biet exa-

men. În viața publică nu te validezi decât cu bile cu elogi.

Nu vedeți cât de puțini sunt adevărații conducători politici într-o țară? Dar la tot pasul "intelectuali".

Chiar și d. Ceaușescu, scuzați! □

***

În Europa cedată la Moscova și la Yalta barbariei comuniste, lucrurile s'au simplificat: nici confruntare de idei, nici activitate politică, nici conținut al diplomelor. Pingel-doctor e titlu suprem alături de codoi-academiciană, cum e, de ex., în Tara noastră, România.

Discuțiunile Occidentului aparțin altei galaxii. Spre aceasta am venit noi, spre înțelegerea mereu negăsită.

Ce blestem să nu mai ai țară niciunde și-ai întoarce ochii!

.....
* "codoi", în limba lui savant al augustei doamne exprimând formula CO2, na!

editorial

APELUL COMUNIUNII

ȘI SOLIDARITĂȚII

Apelul trimis Consiliului Ecumenic al Bisericii (Iulie 24-August 10, la Vancouver-Canada), de către noua asociație întemeiată la Madrid: Comuniune și Solidaritate, de către un grup de Români (Alexandru Gregorian, președinte, Pr. Alexandru Mircea, secretar și asesorii: Vintilă Horia, Radu Enescu și Aurel Răuță) este un apel zguduitor pentru conștiințele creștine, care încearcă să realizeze înfăptuirea unei ecumenicități a Bisericii.

În acest apel se dezvăluiesc, încăodată, și într-o formă inegalabilă, toate persecuțiile și acțiunile comuniste împotriva creștinilor din România. Într-o manieră concisă, dar substanțială, este prezentată situația fiecărei denominații creștine, fără excepție, și, se subliniază criza prin care trec aceste denominații din cauza teroarei organizate a regimului comunist.

Este oare posibilă o nouă rânduială ecumenică a creștinătății, atât vreme cât consiliile ecumenice sunt indiferente la suferința și teroarea care domnesc în țările satelite ale Rusiei Sovietice? Această indiferență, oarecum diplomatică, este datorită și faptului că reprezentanții "oficiali" și Bisericiiilor dirijate de guvernul comunist, participă la sedințele acestor consilii. Acești reprezentanți "oficiali" nu au nici curajul, nici autoritatea și nici interesul să apere cauza celor ce sunt victimele abuzurilor comuniste, ale violențelor guvernamentale și ale nihilismului ateistic marxist.

Se poate atunci vorbi de eforturi pentru ecumenicitate?

Nu se poate, sub nici un fel de îngăduință. Și, acesta este punctul esențial pe care-l subliniază Apelul celor din Spania. Mai mult, încă. Pentru cauza creștinătății românești, aproape toate confesiunile din România, au dat martiri, care au mărturisit, prin moartea lor, credința și fidelitatea lor față de învățătura evanghelică a lui Isus Hristos.

O ecumenicitate a Bisericii creștine nu poate trece cu indiferență, nepăsare și diplomatie peste martirajul românesc, căci nu se poate vorbi atunci de ecumenicitate creștină, ci de niște artificii de acorduri care nu vor putea fi valabile în viitor.

Ecumenicitatea (adică împreunarea organică și firească a tuturor creștinilor) nu poate porni decât de la învățătura creștină, de la tăria spirituală a credincioșilor, deci de la cei ce au apărut-o și o apără cu propria lor viață, cu propria lor jertfă, căci asta este măsura adevărată a credinței.

Martirii creștinătății românești sunt martirii cei mai autentici ai adevăratei credințe, ai adevăratei ecumenicități, ai dragostei pentru Isus Hristos.

Si Apelul celor ce au întreprins la Madrid "acțiunea pentru apărarea credinței creștine în România", este un apel către adevăratele conștiințe creștine, care vor trebui să revizuiască temeiurile acțiunilor pentru înfăptuirea unei ecumenicități. Fără această revizuire nu se vor putea face progrese, ci se va bate pe loc, steril și inutil. Va fi o pierdere de timp și energie.

Apelul a fost trimis Consiliului ecumenic, în originalul său spaniol, apoi într-o versiune engleză, a fost publicat în limba română și în traducere franceză (parțială) de către Catacombes, revista luptătoare a lui Sergiu Grossu, dela Paris.

Noi sperăm că va avea rezultate pozitive și va schimba ceva din atmosfera și structura viitoare a Consiliului Ecumenic al Bisericii. Până atunci, ne bucurăm de acțiunea celor din Spania, pe această linie și înregistrăm o nouă treabă bună românească, în lume.

George BĂLAȘU

SCURT POMELNIC DUPĂ UN ASASINAT POLITIC

— Adrian B. COSMA —

După Afganistan, Sovietele au făcut un al doilea test criminal, în noaptea de 31 August spre 1 Septembrie 1983, când se implinneau 45 de ani dela începutul celui de-al doilea război mondial. De trei ani Sovietele pilonează populația lui, practicând genocidul cel mai cinic, fără să se constituie niciun tribunal internațional de judecată. De aceea concluzia Sovieticilor este inevitabilă: "putem face orice înăuntrul granițelor garantate definitiv la Helsinki 1975". Dar la sfârșitul lui August 1983, la câteva zile înainte de reluarea discuțiilor în legătură cu rachetele SS 20 și Pershing, probabil că mai era nevoie de încă un test, ca să se sondeze încă odată ruina sensibilității foștilor aliați Occidentali.

Distrugerea în zbor a unui avion de pasageri civili, în drum spre Seul, venind dela Washington, efectuată în timp de pace și într-o zonă de pace nu de tensiune războinică, ar fi un "casus belli", așa cum scrie la carte. Bine, s-ar spune, arma atomică a desființat orice casus belli, nimeni nu mai poate să-și ia răspunderea unei atitu-

dini războinice. Așa să fie?

Când Franța a declarat Germaniei război ca să "salveze" Polonia, Germania dispunea atunci de cele mai distrugătoare arme ale vremii. Deci guvernele care au declarat război Germaniei atunci, puneau la socoteală cele mai grele sacrificii. Acum însă nu mai sunt în joc aceleași interese, așa că practic Sovietele pot să-și facă oricât de cap, cu singura condiție să nu treacă granițele asigurate ultima oară la Helsinki 1975.

Au fost naivi, sau foarte neinformați, aceia care au crezut că foștii aliați Occidentali au făcut război contra fostului "Pactul Tripartit", din motive de "umanitarism" și de "idealuri democratice de libertate".

Nici vorbă de așa ceva. Aliații Occidentali au făcut atunci război ca să zdrobească niște potențialiuri de expansiune industrială imense, care amenințau să concureze economic marile puteri coloniale de atunci, și chiar America.

Această extraordinară forță potențială de expansiune economică au dovedit-o țările fostului "Pact Tri-

partit" după ce au fost învinse militar, și au suferit enorme pierderi. O Germanie împărțită în două Germanii, o Italie secătuită și căreia i s'a luat sursa de petrol din Libia, pe care ea o descoperise, o Japonie redusă la un furnicar pe o insulă mai mare și câteva mai mici, alcătuesc azi aproape jumătate din potențialul industrial al lumii libere. Fără un al doilea război mondial, ar fi fost un colos invincibil pe plan economic. În schimb Rusia Sovietică nu reprezenta nici nu reprezintă nici pe departe o forță economică amenințătoare pe plan mondial. Și de aceea din punctul de vedere al celor cărora le datorăm enorma lăture sovietică în spațiul, Imperiul comunist nu reprezintă nicio primejdie de război esențial, adică de război economic, așa că Sovietele sunt considerate o putere pacifică de cea mai mare stabilitate în pacifismul ei, pentru că nu are cum să atace economic în vreun fel.

De aceea se rămâne la ceea ce a spus în 1956, Ministrul de atunci al Departamentului de Stat: "Pentru Ungaria nu își da

viața niciun soldat american". Nu sunt vorbe inventate ci au circulat în toată presa atunci, spre liniștirea lui Andropov care trăgea sforile la Budapesta. Si vorba a fost respectată, ba chiar preluată în alți termeni de de Gaulle în 1968, când el a numit invazia sovietică din Cehoslovacia "un simplu accident de parcurs". "Parcursul" era drumul "destinderii". Dacă Sovietele nu amenințau în 1956 cu o expansiune economică, nici în 1983 nu amenință economic, cum am spune, nici cât negru sub unghie. Așa că în acest moment, la o zi după crimă, în virtutea trecutului apropiat, suntem obligați să credem că pentru cei asasinati de Migurile sovietice în noaptea spre 1 Septembrie 1983, la 45 de ani dela începerea celui de-al doilea război mondial, nu va fi dispus nimeni în acest mare Occident, nici măcar să se rupă cumva un nasture dela uniforma vreunui recrutar. Așa că, până la urmă, fie cei 269 de asasinati acum, de sufletul taților care ne-au asigurat pacea de azi, în vederea unui genocid planetary. Rugăm pe Dumnezeu să nu fim profeți. □

CĂTRE REDACȚIE

* AUSTRALIA - Cum poate fi descris un act de ucidere a unor bărbați, femei și copii, în total 269 de suflete nevinovate decât așa cum s'a exprimat și D-rul Bob Hawke, Prim Ministru Australian: un act de barbarism.

Pe noi cei din lumea liberă, bestialitatea actului rusesc nu ar trebui să ne mire deloc, fi știm cu toții pe ucigașii barbari. Câte sute de mii de oameni nevinovați nu au murit exterminați, deportați la munci forțate, împușcați, otrăviți și Dumnezeu mai știe cum, așa că ce mai contează încă 269 de persoane, doar o picătură în mare.

Fiecare dintre noi are o parte de vină, precum și toată lumea liberă luată la un loc. Vina noastră constă în indiferență. Odată ce ne-am aranjat cu casa, masina și avem de toate, restul nu mai contează. În cel mai fericit caz, ajutam cu un oftat. Uneori zelul ne cuprinde și ca să arătăm celor dragi rămasi în țară - rude sau prieteni - trimitem pachete, \$, DM, FF, etc. Puțini își dau seama că de fapt își ajută dușmanii și prea puțin rudele sau prietenii. Adeșea se aud voci din țară: "Nu mai trimite că nu se merită, plătesc prea multă vamă sau îmi schimbă pe prea puțini lei cu care nu am ce cumpăra". Dela magazinele pe valută, povestea este similară: jupuială pe două direcții - și cei ce primesc și cei ce trimit. Adeșarul este că adevăratul ajutor îl primesc dușmanii poporului și dușmanii noștri. Sumele de valută (ei o numesc capitalista, parazită și muribundă) colectate dela cei naivi sunt cheluite pentru spionaj și furturi de tehnologie avansată din vest în scopuri militare care mai devreme sau mai târziu se va dovedi împotriva celor ce-i ajută.

Vina țărilor în care trăim e oarecum similară. Cu un animal sălbatic sau ucigaș nu poți fi un gentleman. Libertatea excesivă are un efect distructiv, mulți foarte mulți nu o înțeleg sau o înțeleg greșit. Unitatea relativă se doarește libertății excesive dar mai mult lipsei de maturitate politică a guvernelor noastre care se traduce în cuvinte mărețe și acțiuni mitite, în indecizia, stângăcia și uneori chiar în încercarea de "justificare" a unor acte barbare ca în cazul uciderei de pasageri complet nevinovați din avionul sud-coreean.

Să ne trezim din hibernare, să ne unim și să vedem numai jelul comun care ne unește. Suntem parte din opinia lumii libere și avem o cauză comună de luptă: asuprirea fraților disperați din țară și barbarismul așa zisului "comunism".

UN GRUP DE ROMANI
DIN AUSTRALIA

* TRAIKIRCHEN, AUSTRIA - Sunt de două luni în Austria și am profitat de îndemnul dumneavoastră de a participa la viața exilului românesc pentru a vă scrie; scrisoarea mea aș vrea să fie un îndemn, un stimul pentru unirea tuturor Românilor din lumea liberă care au ca ideal reînțegirea țării și victoria definitivă asupra comunismului.

Am citit în aceste două luni multe articole din "Cuvântul Românesc" și am numai cuvinte de laudă pentru ceea ce scrieți, pentru lupta pe care o duceți cu timpul pentru a păstra viața flăcării spiritului românesc. Articolul d-lui Eugen Popescu "Cu fața spre viitor" apărut în numărul din luna Iulie al ziarului m'a determinat să vă scriu această scrisoare.

Din publicația dumneavoastră înțeleg că majoritatea celor ce participă la viața spirituală a exilului reprezintă generația interbelică. Guvernul comunist dela București și cei care se hrănesc cu firmiturile ce cad dela masa lor, profită de acest fapt și găsesc mijloace să vă ponegrească.

Dumneavoastră aici în occident neglijați faptul că există o generație tânără în exil, o generație născută sub regim comunist, tineri care părăsesc România scârbiți de ideologia comunistă și cărora, veniți aici în occident li se spune: "De ce ați plecat, nu aveți suficiente motive politice". Nu credeți că a venit timpul să vă interesați mai mult ce se întâmplă cu tânăru venit în occident, nu credeți că pentru a construi ceva trebuie să vă bazați pe elementele tinere care vin în occident sătui de propagandă comunistă și cu dorința de a participa printr-o formă sau alta la lupta anticomunistă, la combaterea comunismului în lume.

Atâta timp cât exilul românesc nu va fi unit în jurul unui nucleu, atâta timp cât nu va fi o organizație serioasă, recunoscută de toate țările anti-comuniste, care să se bazeze pe soldați tineri nu vom fi niciodată în stare să facem ceva pozitiv.

Noi cei crescuți în timpul regimului comunist cunoaștem toate formele de combatere a propagandei comuniste așa că venim în întâmpinarea voastră cu armele inamicului comun, fiți de acord să vă sprijiniți pe noi și împreună vom face o Românie nouă așa cum o visăm cu toții.

UN TANAR NOU VENIT

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Tinem să facem cunoscut că -REDACȚIA ACESTUI ZIAR- nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirea lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Postal", (Money Order) sau "Cec Personal."
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Postal" sau "Cec International" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D,
Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

Insemnări pe margine de drum: VINA CELORLALȚI

Nicolae PETRA

Se pare că restul omenirii, toți ceilalți în afară de noi, există numai pentru ca unuia să aibe pe cine acuza de toate mizeriile ce vin asupra lui.

Cu cât cineva e mai aproape de unul, cu atât mai mult e acuzat de vinovăție pentru tot ce se întâmplă în jurul lui.

Aceasta, fiindcă fiecare crede cu multă siguranță că el este centrul lumii și al universului și că toți ceilalți trăiesc numai ca să-l servească pe el. De aici urmează că omul pune vina pe ceilalți și niciodată pe el însuși.

În realitate, adevărata ferice nu se poate așeza în om decât în momentul când ajunge să vadă că tot răul ce i se întâmplă, toate necazurile ce vin asupra lui, puerd dela el și că singurul care poate fi cu drept acuzat de vinovăție, este el însuși.

Când omul recunoaște că pricina necazurilor pornește dela el însuși, în primul rând caută să explice cauzele care au dus la greșeală ca să nu o mai repete. În același timp, fiindcă explicația e începutul scuzii și a iertării omul poate ajunge să învețe să înțeleagă și să ierte, nu atât pe el însuși cât mai ales pe aproapele său.

Acest drum al înțelegerii și iertării nu e deloc ușor. De câte ori nu ai acuzat pe un prieten sau tovarăș de toate relele ce s-au abătut asupra ta, când tu însuși, știai prea bine, că nu trebuia să cauți tovarăș, decât poate la drum. Dar punând vina pe tovarăș pentru cele întâmplate, de fapt nu cauți decât un pretext pentru a-i face rău, de a vorbi despre el ca de un păcătos, de a te bucura văzând în necaz pe altul.

Chiar când de fapt, tovarășul tău te-a înșelat,

asta s'a întâmplat pentru că tu l-ai lăsat să o facă, nu te-ai apărut căci ți-a plăcut să te poți plânge că ești victima nevinovată a unui păcătos, când de fapt tu ești cel ce l-ai lăsat să cadă în greșeală.

Mai mult, prea des, faptea a celui alt vine din pricina pe care el însuși nu le poate controla și obligația ta este de a căuta să-l ajuti să iasă din greșeală, nu să cauți moartea păcătosului.

Dar omul, se pare că mai ales caută motive de supărare, de a putea spune că aproapele lui e nevrednic și că obligația lui e să-l pedepsească sau cel puțin să-l bărfească. Omul nu se simte bine dacă nu poate să argumenteze lui însuși și să arate celorlalți că sunt atâția nevrednici în lume și prin urmare, el, aproape singur e drept și cinstit.

În însăși lumea noastră mică a exilului, în prea puținele publicații care mai apar, se găsește mai ales vorbe de ocără pentru ceilalți, pagini scrise fără de semnătură ori cu nume false, toate pentru a batjocori și a arunca noroi.

Nu e nimic nou, așa au fost lucrurile din totdeauna. Omul e cel mai mare dușman al omului și toate virsurile celor ce au căutat o lume mai bună, s-au risipit în această iremediabilă pasiune de a bărfei, de a pune vina pe ceilalți.

Am crede că în situația gravă a țării, în lumea asta românească liberă care singură poate ajuta ceva, am putea să uităm prețurile de ură și batjocură și dacă nu putem vorbi de bine cel puțin să tăcem. Dar se pare că nu e cu puțin.

Dar trebuie făcut ceva. Oricât de păcătos, cu adevărat cineva, are ceva bun, ceva de pret în el de unde poate să nască și să crească ceea ce noi strigăm că îi lipsește. E destul ca în loc de o vorbă rea, să spunem una bună.

Trebuie înțeles că nu ne putem permite luxul de a ne batjocori unii pe alții, de a risipi prea puțin ce are țara ca rezervă pentru ziua de mâine. Să ne mușcăm limba când ni se naște dorința de a batjocori, să ne ridicăm ochii spre cer, să spunem o rugăciune și mai ales să căutăm să vedem nenorocirile prin care trece neamul și că drumul spre mai bine merge nu prin ură cin prin dragoste între prea puținii care mai pot face ceva.

Eugen BÂRSAN

PAX CEAUȘESCU, ECONOMICUM-FALITUS!

Conducătorul RSR-ului poate fi acuzat de multe, dar nimeni nu poate să-l acuze că nu vizează. El vizează ziua și noaptea, mai mult ziua decât noaptea. El vizează pe șapte octave și 360 de meridiane.

Si cum într'un regim comunist virsurile conducătorului devin dogme, să ne oprim la scribii de pe marginea patului care iau note stenografice ca să nu piardă vreo virgulă din înțelepciune.

În săptămânalul "Lumea" din 18 Aug. ac. citim:

"Este meritul istoric al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi elaborat conceptul românesc al noii ordini economice internaționale... precum și mijloacele practice pentru realizarea ei în viață".

Un merit "istoric" pentru organizarea "ordinii economice internaționale".

Mai modest nici nu se poate. Planul are "10 porunci" și propune să se ajungă... prin negocieri, la soluții corespunzătoare, menite să ducă la depășirea autentică a gravelor distorsiuni economico-financiare actuale..." pentru "...salvagardarea păcii mondiale..."

Până acum conducătorul se ocupa cu rezolvarea "prin negocieri" a conflictelor dintre țări, dar de când cu Afganistanul și-a îndreptat busola către problemele economice.

Soluția trage spuza pe turta noilor purtători de cravată care nu-s capabili să

administreze buzunarele bugetului.

"...Convenirea unor programe de sprijinire a țărilor în curs de dezvoltare!"

"...Asigurarea unui transfer de tehnologii moderne, în condiții avantajoase, către aceste țări". (Despre "transferul" libertăților umane nu se pomenește, N.R.).

"...Sporirea substanțială, cu circa 60 miliarde dolari în următorii 3-4 ani, a fondurilor alocate pentru sprijinirea țărilor respective".

"...Reducerea și stabilizarea dobânzilor la niveluri rezonabile (nu mai mult de 5%) și asigurarea accesului acestor țări, în condiții preferențiale, la creditele internaționale".

Si, ca ultimă gândire ce trebuie scrisă de-a lungul zidului chieșez:

"Soluționarea problemei datoriei externe a țărilor respective prin anularea datorilor țărilor cel mai puțin dezvoltate, prin reducerea și reșalonarea pe termen a datorilor celorlalți țări în curs de dezvoltare."

Nodul Gordian, tăiat cu seceră de economistul de pe Dâmbovița, rezolvă problemele economice internaționale în "conceptul românesc..." contemporan:

Datoriile vechi să nu le plătești, iar pe cele noi să le lasi să se învechească... (Eșalonare! N.R.).

Stroe MOLDOVEANU

SĂPTĂMÂNĂ NAȚIUNILOR CAPTIVE

Urmare din pag. 1

Spiritul care s'a ridicat din inima și cuvintele dela "Săptămâna națiunilor captive", din Washington, vine ca o adiere plăcută în complexul unei situații care are o înfățișare rea. În timp ce se vorbește atât de mult și atât de tendențios de drepturile omului, despre drepturile și libertatea națiunilor nu prea auzim a se vorbi. Deși sub ochii timpului nostru, se desfașoară dramele cutremurătoare ale mai multor națiuni, între care și România.

Desigur că aceste națiuni, sclavizate de Rusia prin forță și sistemul comunist, văd în mesajele pline de sens și de frumusețe dela Săptămâna națiunilor captive și un indirect semn de căință pentru drama dela Yalta. Semnul acesta are teme. Căci ce altceva ar putea însemna, a te gândi în programe de șapte zile la fările captive sau sclavizate?!

Au fost zile când politica de "coexistență" și de "destindere", a creat un val de tăcere și uitare cu privire la cei predați comunismului. O tăcere și o uitare ca efecte ale prejudecății, că nu trebuie iritată Rusia Sovietică și nici nrepuși ei din țările captive, cu lucruri care displac. Închipuiți-vă despre cei ce au fost sacrificați la Yalta nici nu s'a mai putut vorbi. Un lucru fără îndoială îngrozitor, produs de eroziunea operată asupra lumii politice din Vest, de către propaganda văzută sau nevăzută a comunismului și agenților lui, dedicați cu pasiune în slujba opere nefaste de convertire a lumii civilizate la o mentalitate de acceptare a sclavajului. Ultimul fel al mașinajilor comuniste sta în acceptarea existenței popoarelor captive și sclavizate ca ceva normal.

Trista stare de captivitate a acestor popoare, care își duc viața pe cîntul autocratic și roșu al șefilor lor, trebuie să aibă un sfârșit. Ele nu pot fi ținute în lanțurile ruso-comuniste. Si e clar, că la eliberarea dorită nu se poate ajunge decât cu măsuri hotărâte și tari.

E adevărat sub raport militar, Occidentul a fost permanent preocupat de situația de după cel de al doilea război mondial. NATO este o puternică dovadă în această privință. Frontul politic a fost însă detestabil. Si chiar dacă și acum privim la acest front cu nota de rezervă impusă de cele văzute, nu putem trece cu vederea ce s'a vorbit și cum s'a vorbit la 18 Iulie în Washington, ziua oficialilor americani în cadrul programului "Săptămâna națiunilor captive". Ce s'a vorbit acolo, trebuie luat ca o plăcută confirmare a unui reviriment pe care-l vedem de câțva timp pe frontul politic. Precum se vede, cu începutul decadei '80, s'a schimbat ceva în raporturile dintre Occident și lumea comunistă. Dela amabilități și cultivări de prietenie, s'a ajuns la o situație de relativă confruntare cu Rusia și sateliții ei.

"Săptămâna națiunilor captive" programată în America, este un foarte bun instrument sau mijloc de întărire a moralului în Occident și de sprijin a cauzei de eliberare a națiunilor captive. Rămâne însă de dorit ca declarațiile politice din cadrul ei, să devină în chip practic ghidul efectiv al frontului politic Occidental față de Rusia Sovietică.

TRIVIALIZAREA LUI BĂLCESCU

Emil DUMITRACHE

Sub regimul comunist istoria noastră a fost rescrisă și reinterpretată într'un cuvânt falsificat pentru ca aceasta să cadreze cu teoriile zise științifice ale marxismului, tocmai fiindcă aceste teorii nu sunt susținute de fapte așa cum s'au petrecut ele în realitate. Pe de altă parte, în cadrul acestei splări a istoriei s'a căutat cu tot dinadinsul să se dea impresia că ideile comuniste au "rădăcini adânci în istoria noastră", ceea ce este fals, dar partidul simte permanent nevoia de a se prezenta ca reprezentant legitim, tocmai fiindcă știe că nu este. El știe că întreaga istorie nu poate fi bagată sub pământ și de aceea o falsifică.

Un mucalit anonim a descris întreg acest proces de falsificare astfel: Întrebați: Stiați ce caută Acad. Daicoviciu prin noile săpături la Sarmisegetuza? Răspuns: Carnetul de partid al lui Decebal.

Totul în istoria noastră a fost falsificat și trivializat înălțându-se orice urmă de epic și eroic, să nu cumva să fie spre pildă noilor generații, în timp ce prin contrast, virfurile sistemului de oprimare numit partidul comunist sunt ridicate în slăvilă cerului, au toate calitățile și nici-un defect (cât sunt în viață).

Marele patriot Bălcescu a avut firește aceeași soartă. Atunci când propaganda partidului are nevoie, Bălcescu este "marele patriot și revoluționar", s'a dat numele său la școli, străzi și satul lui natal, ba chipul său a mai fost imprimat și pe bancnotele de o sută de lei, ca și cum banii i-ar fi fost visul. Si de aici începe trivializarea și perversiunea. În mod arbitrar și

speculativ, el împreună cu preotul Radu Sapcă și Ana Ipătescu sunt separați de grupul revoluționarilor dela 1848, ei fiind patrioți, ceilalți "reprezentanți clasei burghize exploatare". Dacă printr'o minune Bălcescu ar fi trăit până în 1948, și cu părul albit și buzele tremurând ar fi avut îndrăzneala să mai cante "Deșteaptă-te Române", i s'ar fi rupt și lui oasele cu ciomagul și ar fi fost băgat "la zdpu", "contrarevoluționar".

În cartea scrisă, în mod evident la ordin, de către Camil Petrescu și intitulată "Un om între oameni", precum și în piesa de teatru "Bălcescu", de același autor, Bălcescu prea adesea este descris cam ca un fel de activist politic comunist de prin anii 45-50, ca undof-tanist, sau i se pun în gură cuvinte ca la o ședintă de partid, chiar și atunci când replicile reproduc citate din scrierile sale dar scoase din context și deci folosite arbitrar.

O sută de ani mai târziu dela data începerii revoluției dela 1848, care își propunea eliberarea națională și reformarea patriei, la 11 Iunie 1948, slugile Moscovei au decis să înfăptuiască actul de naționalizare a bunurilor ca un gest de lichidare a ceea ce comunistii numesc "obiectivul politic fundamental al revoluției dela 1848, regimul burghiez".

Un obscur profesor la Universitatea comunistă din Cluj, Mircea Zăciu, în cartea "Colaje" vorbește despre Bălcescu astfel: "Un suferind al neputinței, nu un Prometeu calm. Dacă revoluția dela '48 ar fi fost victorioasă, ea și-ar fi avut în Bălcescu un Napoleon dunărean. Fiul piturului

s'ar fi proclamat într'o zi Domn. Ca o răscumpărare a singurătății. Cuza știa, el a știut că lua tronul celui mort la Palermo, de aceea a pus să i se caute osemintele, să fie înhumate într'o mănăstire, acasă, cu cinstea cuvenită unui principe, dar și cu ispită de a căpăta certitudinea că celălalt, cel hărăzit, doarme somn de veci în loc sfânt, în loc știut. Pierdut în groapa comună, în împrejurări nelămurite, neidentificate, dispărut asadar și nicidecum îngropat după datină, umbra Bălcescului da târcoale poate, ca toți pribegii acestei istorii, ca Rareș, Hreacil Despotul, Cercei, Cantemir și atâția alții. În dispozițiile date de Cuza pentru identificarea osemintelor lui Bălcescu văd o semnificație Shakespeariană".

Un alt trepădus al regimului, Adrian Păunescu, îi ține isomul lui Zăciu într'un articol în Flacăra: "Gândul acesta al criticului Zăciu, este cu atât mai tulburător cu cât -așa cum cartea o dovedește- el nu este o intuiție singulară ci expresia unui mod de a gândi istoria. (Modul comunist, precizăm noi). O astfel de înțelegere adâncă, nuanțată, poate folosi și unei dramaturgii istorice naționale care în loc să ni-i prezinte pe domnitorii noștri ca pe niște buzdugane unidimensionale- ar putea găsi firul shakespearian, adânc de dincolo de tro-nuri".

Lată cum se falsifică istoria și cum continuu se incită la falsificarea ei.

Modul în care au fost îngropați Lenin, Stalin, Mao, Dej și modul în care ei i-au îngropat pe alții ne dă un fior într'adevăr, dar nu shakespearian. □

EXILUL ȘI MENIREA SA

Partea I-a

Ion VARLAM

Era cu totul firesc ca deosebita importanță numerică pe care a luat-o exilul românesc, să provoace o "criză de creștere" în rândul membrilor săi. Alcătuirea sa nu mai este aceeași ca în primii ani după instaurarea comunismului în țară. Toate acestea contribuie la problemele ridicate de necesitatea reorganizării politice a exilului, și diversele încercări întreprinse în acest sens reflectă răsunetul acestor preocupări. Această stare de fapte ne incită să facem un bilanț: după ce vom trece în revistă istoria actualului exil ne vom strădui să analizăm la lumina realităților prezente - principiile care condiționează exercitarea rolului politic pe care Românii liberi au posibilitatea și datoria să-l joace.

Exilul în sine nu este decât un ansamblu disparat de Români expatriați pentru motive diverse. Luat ca atare el nu ne interesează. Ceea ce ne preocupă, este rostul pe care i-l dau exilului, rapoartele sale organice cu neamul și cu țara. Prin urmare, nu va fi vorba aici, de substanța sa umană - ci de însușirea sa de expresie a națiunii române.

O bună înțelegere a problemelor actuale ale exilului - de soluționarea cărora depinde îndeplinirea misiunii implicite încredințate de către cei rămași, dincolo de Cortina de Fier - este favorizată de istoricul pe care - l facem mai jos, mai cu seamă destinat generațiilor tinere.

Faptul generator al actualului exil este impunerea unui guvern de obediență sovietică, la 6 Martie 1945, eveniment ce a avut drept corolar constituirea unui pol de rezistență națională în jurul unui nucleu alcătuit din oameni politici și diplomați aflați în străinătate.

Trepata scoatere în afara legii a partidelor de opoziție și desființarea formelor juridice care prelungiseră până la 30 Decembrie 1947 existența Statului Român de drept, a dus la înființarea Comitetului Național Român.

Deși constituția repusă în vigoare la 23 August 1944, și acordurile dela Yalta făceau din guvernul Petru Groza un guvern ilegal, acesta a fost recunoscut, la Potsdam, în Iulie 1945, de către Angloamericiani care au făcut presiuni asupra regelui spre a-l recunoaște la rândul său cu titlu provizoriu, până ce alegerile, fixate pentru Noembrie 1946, vor îngădui formarea unui guvern conform voinței poporului. Măsurile luate împotriva partidelor de opoziție atât înainte cât și după această farsă electorală au statornicit caracterul ilegal al guvernului Groza. Orânduirea "de facto" impusă de A. I. Vășinski în Martie 1945 a păstrat însă aparențele legalității respectând cadrul instituțional și procedural al Constituției din 1923 până la abdicarea silită a regelui.

Format după negocierile destul de anevoioase la începutul lui 1949, Comitetul Național Român regrupa, în mod statutar, pe purtătorii de cuvânt ai celor două mari partide - cel Liberal și cel Național-țărănesc - și pe cei ai neînsemnatului partid Social-democrat. Legitimitatea acestui organism decurgea în mod explicit din faptul că reprezenta în mod incontestabil cvasitotalitatea opiniei publice din țară și covârșitoarea majoritate a corpului electoral - ambele împiedcate de-a se exprima de către regimul de tip sovietic dela București. Recunoașterea Comitetului Național de către rege - garantul ordinii de drept și reprezentantul suveranității Statului - a întărit această legitimitate conferind acestui organism o reprezentativitate exclusivă, adică de rang național. Toate acestea, precum și faptul că încarna năzuințele primordiale ale neamului - eliberarea de sub jugul sovietic și restaurarea unor instituții politice conforme voinței Românilor - au determinat obținerea sprijinului acordat de către guvernele occidentale. Acest sprijin, în contextul războiului rece, putea fi asemuit celui pe care-l primise cu câțiva ani mai înainte Comitetul Național al Generalului de Găule.

Fară a pune în mod formal capăt activităților sale, Comitetul Național a dispărut

în cursul anilor '70, victimă a circumstanțelor, devenind o ficțiune juridică cu totul incapabilă de-a se mai manifesta. Această dispariție se datorește unei întregi serii de motive dintre care reținem pe cele mai de seamă:

1) adoptarea principiului "Coexistenței Pașnice" de către puterile occidentale care, făcându-și iluzia că aceasta este o alternativă preferabilă războiului rece, s-au lăsat ademenite de falsa bonomie a lui Hrușciov;

2) strângerea relațiilor cu statele blocului sovietic și admiterea acestora la Națiunile Unite a avut ca urmare slăbirea treptată a rapoartelor cu organele politice ale exilurilor din țările satelite și renunțarea la sprijinul acordat acestora de către guvernele democrațiilor apusene;

3) actualmente, în plină "destindere" niciun stat occidental nu mai întreține relații cu organizații de rezistență din țările satelite, iar Aduarea Națiunilor Captive (ANEC) dănuiește numai datorită cercurilor de obârșie est-europeană din preajma capitolului dela Washington-on.

2) simpla trecere a anilor care, pe rând, i-a răpit dintre muritori pe promotorii Comitetului Național - ai căror urmași și colaboratori s-au dovedit incapabili de-a asigura continuitatea acestui organism;

3) consecința directă a disputelor și a incidentelor penibile ce-au întovărășit acest eșec a fost refuzul regelui de-a menține relații cu personalitățile politice ale exilului.

3) evoluția alcătuirii sociologice a exilului care cuprinde astăzi o majoritate de Români aparținând unor generații tinere, ale căror motivări și experiențe politice diferă de cele ale premergătoarelor lor;

4) slăbul nivel de conștientizare politică a celor sub 50 de ani;

5) dispariția rolului de mobilizatori ai vieții politice pe care-l jucau partidele care, astăzi, și-au pierdut însemnătatea atât pe planul răsunetului ideilor pe care le propovăduiesc cât și la nivelul capacității de-a-și reimpotrasi ca drele;

6) apariția unor insemnate categorii de noi refugiați, ambele având un efect negativ asupra componenței exilului;

7) disidenții, puțini dar cu "greutate";

8) refugiații economici și gonitori după procopseli, care alcătuiesc grosul valului de emigranți de mai bine de 10 ani.

Constatând această stare de fapte și doritori de-a crea un organism care să ducă mai departe lupta începută de către Comitetul Național Român, un grup de persoane aparținând partidelor ne-marxiste din România, în frunte cu domnul Nicolae Penescu, au încercat să dea un nou elan rezistenței românești înființând Consiliul Național Român. În mod concurent, alte persoane au încercat să redea exilului o expresie politică; printre acestea se numără și propovăduitorii "congresului" - dintre care unul voise încă din anii '50 să formeze un organism menit să rivalizeze cu Comitetul Național.

Dornic să favorizeze noi inițiative și hotărât să încurajeze asocierea generațiilor mai tinere la răspunderile politice, regele a ieșit din rezerva pe care și-o impusese, pentru a recunoaște caracterul reprezentativ al Consiliului Național. Autorii celorlalte tentative au căutat, la rândul-le, să obțină acoperirea juridică pe care aproabarea regală ar fi putut-o conferi inițiativei lor.

Dificultățile întâmpinate de Consiliul Național, ca și problemele de care se lovește celelalte încercări de "revivire politică" a exilului, sunt de ordin practic - pe de o parte, și de ordin teoretic, pe de alta.

Pe planul practic:

(A) preponderența unor persoane prea marcate de trecut pentru a face față realităților actuale - ce are drept consecință expectativa tineretului care se ferește să-și investească entuziasmul și dinamismul în acțiuni sterile, așteptând rezultate concrete pentru a se angaja politicește.

(B) prezența unor tendințe politice incapabile de-a trece peste rivalitățile ce le-au opus în trecut și atașate unor principii greu conciliabile: obiceiurile democratice sunt greu acceptate de către revoluționarii de ieri; aceste tendințe, deci sociologic ne-reprezentative, se manifestă zgomotos

speriind masa celor de-al căror sprijin este nevoie;

(C) deosebita meliocritate a actualului "personal politic" românesc a cărui pregătire este slabă, a cărui experiență este de nivel provincial sau subaltern și ale cărui moravuri sunt ilustrate fie prin sindromul paranoic al "șefomaniei", fie prin incompatibilități de caracter ce dau naștere la polemici și atacuri personale.

Cele de mai sus explică incompetența și ineficacitatea care au pus stavilă funcționării și dezvoltării unor organisme sau inițiative bazate pe intenții absolut valabile și cu totul laudabile.

Cheia problemelor întâmpinate de cei ce vor să doteze exilul cu instanțe politice este însă de ordin teoretic:

(1) Exilul nu-și poate afirma caracterul de expresie a voinței naționale fără a explicita principiile pe care se bazează legitimitatea instanțelor de care depinde rolul politic ce este chemat să joace;

(2) Perspectivele acestor instanțe depind de enunțarea unei doctrine coerente - precum și de elaborarea unei strategii realiste.

Acestea sunt cu atât mai adevărate cu cât, pentru moment, singurele mijloace de care exilul dispune sunt discursul și argumentele, cele necesare trecerii la o acțiune plasată într-o ipotetică fază ulterioară rămânând a fi dobândite cu vremea.

De examinarea acestor principii ne vom ocupa în partea a doua a acestui bilanț. □

CRIMĂ PREMEDITATĂ A GUVERNULUI ROMÂN

-Copii obligați să muncească în mediu cancerigen-

Ion A. ION

Crimele guvernului român la adresa umanității nu mai cunosc limite. Nici distrugerea spirituală, nici infometarea populației nu pare să satisfacă instinctele sanguine ale Partidului Comunist Român. S'a trecut la crima directă, prin expunerea intenționată la cancer a elevilor. E cunoscut și arhicunoscut că azbestul creează cancer. În Statele Unite și Canada acoperișurile caselor care conțineau azbest au fost demolate și înlocuite cu alte materiale. Simplu fapt, că ar putea sta câteva ore sub un acoperiș conținând azbest, a fost considerat un risc potențial de îmbolnăvire de cancer al cetățenilor.

Ce se întâmplă atunci cu acei copii, care INTENTIONAT vor fi puși să facă "muncă voluntară", nu sub un acoperiș conținând azbest, ci tocmai într-o mină de azbest deschisă la Călimănești?

Ochiul Securității din țară, citind articolul, ar putea să ne acuze că agităm spiritele pentru a compromite "munca voluntară".

Nu, tov-ilor măcelari, nu munca așa zisă "voluntară" e ținta articolului nostru, ci crima la adresa copiilor. Nu va ajunge că-i infomeți, nu va ajunge că le fură locurile la Facultate să le dea străinilor, nu va ajunge că le otrăvește sufletul lor pur și sfânt cu bale de venin ateistic, nu va ajunge că le puneți părinții în pușcărie? Acum atenți

la viața lor.

Fără să le spuneti (deși ministerul Sănătății o știe foarte bine) îi aruncați într-o mină de azbest ca să fiți siguri că se vor îmbolnăvi de cancer, COPILII, VIITORII BOLNAVI DE CANCER, VIITORII MORTI DIN CAUZA CANCERULUI, din "grija părintească și înțeleaptă îndrumare" a Partidului Comunist Român. Ministerul Sănătății participă la această monstruoasă crimă prin "tăcerea" lui. În orice dicționar al limbii române, chiar în cele publicate în "Republica Populară Română" găsești după "azbest" cuvântul "azbestoză".

De ce nu-l trimite tov. Ceaușescu pe Nicu, prea iubita-i odrasla, să muncească măcar o zi în mina de azbest dela Călimănești? Nicu nu mai e elev. E adevărat. Dar tov. Elena Ceaușescu e mamă. N'ar strica să simtă și ea ceea ce simt alte mame ale căror copii sunt "decretați" morții printr-o boală atât de necrutătoare și înfricoșătoare.

Victimele Partidului Comunist Român, VIITORII BOLNAVI DE CANCER, vor avea de suportat îngrozitoare chinuri ce se potolesc doar cu morfina.

Acesta este "viitorul" pe care P.C.R.-ul îl pregătește copiilor din România?

Ce mai spuneti în fața acestui adevăr, voi, "domnilor" din Exil, care vă laudați că sunteți "alături cu țara" (a se citi cu

Partidul Comunist). Nu vă trimiteți și voi copiii să lucreze în mina de azbest, braț la braț cu copiii celor din țară?

Tov-ilor turnători când "Asociația România" va ia să vă plimbe pe gratis de ce nu dați o fugă și pe la mina de azbest din Călimănești? Ar fi păcat să nu vă prezinte și ultima crimă a P.C.R. - ului.

Iar voi, intelectualilor-vânduți ce faceți fitici de "artă" voi ce nu faceți "nici o politică" ce spuneti de această oribilă crimă?

Când se întâmplă o crimă sub ochii tăi și nu faci nimic să o oprești ești și tu părtaş de crimă. Si acum o să mai spuneti că "nu faceți politică", deși știți că elevii români sunt uciși cu premeditare? Oamenii se cunosc după ceea ce fac, iar dumneata, care scoți "revistă" în limba română să nu-mi spui și de data aceasta că "nu faci politică", că te suip între ochi!

Dacă mai poți să scrii un singur rând, fără să încerci oprirea crimei, mâinile îți sunt murdare de sânge și nu ai ce căuta între noi. Du-te înapoi și pupă-te'n bot cu criminalii care te-au trimis aici. Noi rămânem să luptăm, iar dacă P.C.R.-ul nu va opri crima vom aduce la cunoștința UNICEF-ului cele ce se petrec în România și vom trimite scrisori fiecărui președinte de stat și fiecărui ziar de pe glob, să afle toată omenirea cum o țară comunistă își omoară copiii în mod premeditat. □

Cuvântul Românesc

Numai

\$ 20
pentru 12 luni

CALCIFIERI "ISTORICE"

Aurel POP

În preajma primului război mondial, circula printre ofițerii dela noi o anecdotă în care era vorba de un viteaz dela 77, evident că-runt, cu monoclu și ramo-lit, dar nu mai puțin bine cunoscut în ce era pe-atunci "high society" la București. Mondenul zăharisit prin-dea întotdeauna câte un moment ca să intervină în discuție cu aceeași formulă: "A zis cineva tun? Păi să vă spun eu. Eram la cota...". Și după aceea îl trăgea din nou povestea cu tunul știută de toată lumea. Anecdota a rămas, și circu-la până s'a terminat cu arma-ta română. La zeci de ani după cel de-al doilea război mondial, "istoria se repetă", însă în alți ter-meni, deci "tunul" este înlo-cuit cu altceva. Si anume: cu "totalitarismul". Așa că, nitam-nisam, din nimica, odată sare câte un

cine știe careva: "Aund? Asta-i totalitarism bre, ehee, stai să vezi", și dă-i și luptă, neîncetat de 35 de ani, în acest amărît exil, periodic amenințat de "totalitarismul danubio-carpatic". Prin 1937, Nae Ionescu scria în noua serie a CUVANTULUI, reapărut după o pauză de câțiva ani, că regimul hitlerist și re-gimul stalinist se aseamănă între ele pentru că sunt regimuri totalitare, deose-bite prin nota națională, culoarea germană la unul și vopsea rusească la altul. Si mai constata că pentru noi Românii nu intră în dis-cuție niciun fel de totalita-rism. Deci în gândirea lui Nae Ionescu, un viitor "totalitar" al României ar fi fost împotriva firii româ-nești.

Dar până la urmă "tota-litarismul" a venit în

România, și anume acela de vopsea rusească, împotriva firii românești contra căreia este orice fel de "socialism", fie el național, fie el internațional. Până la acest totalitarism, impus din afară, nu a existat în România nici în teorie nici în practică, niciun fel de totalitarism, în afară de acela propăvăduit de minusculele grupări socia-liste sau comuniste.

Cu toate acestea, de câte ori este pusă în discuție în acest exil chestiunea alcătuirii unei opoziții românești unitare împotriva comunis-mului, sare ca ars câte unul care strigă: "A spus cineva totalitarism? Păi să vă spun eu cum", și dă-i și luptă, cu aceleași brașoare care, stra-nie coincidență, sunt exact pe calapodul "centralismu-lui democratic" din R.S.R. Numai că acolo cei cu "tunul" sunt chiar pe redu-

ta pe care și-au întărit-o dela "pazopt" încoace, după ajutorul decisiv primit în numele democrației.

Ca să fim însă drepti, trebuie să recunoaștem că ramolul dela 77, cu "tunul" lui, se referea totuși la o realitate, care este obiectul numit "tun", care a existat și în Tările Românești. În schimb con-temporanii noștri, proas-peți ca o adiere primăvăra-tecă, pomenind de "totali-tarism" la Români, în afară de comunismul adus de alții, sunt în afară de orice realitate, deci bat câmpii. Si ca să vorbim în termeni cei mai adecuați, ai lui Moș Teacă, totalitarismul până la comuniști nu a existat în România, nici în "fiorie", nici în "izriciuș". "Totalitarismul" a fost adus în România de ocupa-ția sovietică, instalat, orga-nizat și apoi dat pe mâna

unor indigeni, care îl țin in-tact până azi. România este victima totalitarismului de vopsea rusească, și proble-ma e cum să scape de el. Nimeni nu se gândește azi, cum cred cei rămași la "tun", să înlocuiască ac-tualul totalitarism cu altul. În primul rând pentru că nici nu au de unde să-l ia, pentru motivul că nu a existat nici în gândirea politică, nici în practica politică din România.

Așa că se exclude cu desăvârșire orice "totali-tarism după totalitarism" în viitorul României. Dar ac-tualul totalitarism din România este în același timp și o clară OLIGAR-HIE, iar acest lucru nu este așa de nou în România, și de aceea o problemă de viitor este și CUM SE VA EVITA ÎNLOCUIREA UNEI OLIGARHII "PRIN ALTA. Chestiune foarte serioasă, pentru că toată tradiția politică a României Mari, pe urmele României Moderne, creată în secolul XIX, are aceea a unei oligarhii, fenomen descris de noi mai de mult în paginile acestei reviste.

Cine spune că nu a exis-tat democrație în România are dreptate, dar și cine spune că a existat tot are dreptate. Această dublă dreptate contradictorie, poate fi înțeleasă numai dacă ajungem să stabilim o dată sigură. Din 1866, până în 1937, România tânja într-o "democrație dirija-tă". În 1937, Românii au arătat că vor o "democra-ție liberă". Atunci s'a manifestat în corpul electo-ral românesc o revoluție "de jos în sus", ascen-sională, opusă celei tute-lare, "de sus în jos", care era la originea României Moderne, și care nu mai era suportată în România Mare. Se poate spune că în 1937, când au fost ultimele alegeri democratice din România, a izbucnit o conștiință democratică la Români, adică voința unor oameni maturi politic pen-tru a se libera de tutela unei oligarhii epuizată și anacronică.

România a suferit mult din cauza unei oligarhii care a camuflat într-o mizerabilă democrație, care și-a găsit ultima salvare adăpostindu-se sub o dictatură erim-nală. În alegerile din 1937 a funcționat în Româ-nia, pentru prima și ultima oară o reală ordine demo-crată. A făcut atunci o mare valvă un afiș revolu-ționar și prin indemnul lui și prin simplitatea și pre-gnanța lui unică. Era un fotomontaj care arăta ce

scria dedesubt: "Întoarce foaia Române". Ceea ce a fost fast împlinit, pentru că nu a mai funcționat "suvel-ca", adică falsificarea scriu-tului, oamenii nu s'au mai lăsat intimidăți, mai ales la țară, de agenții elec-torali, "istoriei", susținuți de jandarmi, nici nu s'au mai lăsat amăgiți cu "țuică la discreție". Au fost alegeri libere și corecte, cu rezul-tatul cel mai democrat posibi-l: n'a biruit niciun partid. Situația se clarifica, democratic, dacă se făceau noi alegeri, dar printr'o lovitură de stat, operată cu oameni din partide, s'a in-staurat o dictatură.

Ceea ce a existat într'ade-văr în România, nu a fost un totalitarism înainte de comuniști, ci dictatura, odată regală altă dată mili-tară, sprijinită din plin de vechea oligarhie. De aceea o primejdie pentru România liberată de totalitarismul comunist, nu ar fi alt tota-litarism, pentru că acesta nu are de unde să iasă, ci ar fi o restaurare a spiritului oligarhic care face pe atâția să bată azi apa în piua cu "totalitariștii" care nu au existat.

Dar ne îndoiim că va fi posibilă restaurarea oligar-hiei din România, după ce s'au consumat succesiv în istoria noastră cele trei oligarhii: prima camuflată în "democrație", a doua adăpostită sub "dictatură" și a treia "sov-ro-socia-listă" ascunsă sub o ideolo-gie. E greu de închipuit cum poporul românesc, total deposedat și neîncetat mințit în această seculară oligarhie, ar mai putea fi pălăit de o a patra, pentru mileniul viitor.

Când nu va mai apăsa asupra României presiunea de glod împietrit a Imperiu-lui Sovietic, poporul român va trece însăfășit la revolu-ția democratică ascensională, anunțată în 1937 și începută parțial, dar intreruptă de vitregia conjunctu-rilor mondiale. Va fi o revo-luție exhaustiv democratică, totală de astă dată, dar nu "totalitaristă". Această revoluție totală se coace în mintea și sufletul celor ce azi au ajuns la o culme a suferinței, și astfel se pregătește tacit, fără nicio "teorie" sau "organizație". De aceea toți aceia care se tot bagă în vorbă cu "tunul", în cazul acestor alți rămași la "șapșapte" fiind obsesia numită "primejdia totalitaristă", sunt în realitate suspecți de complot preventiv împotriva viitoarei revolu-ții democratice ascendente.

CONTINUAȚIE ÎN PAG. 6

CAMUFLAJE NEOCOMUNISTE

Antim ȘTEFĂNESCU

O ultimă nouă măsură de ordine și disciplină pe care o ia poliția ajunsă la putere în U.R.S.S., este înființarea unor comitete care se chia-mă "Comitete antisioniste ale opiniei publice sovietice".

Sionismul a fost o puter-nică mișcare național-teo-crată, de recuperare a patriei de origine, care încă dela începutul ei a intrat în coliziune cu acei conaționali care se lăsau integrați în valul mesianismului ruso-marxist ateu, trădându-și astfel propriul Dumnezeu al religiei lor multimilenare. Dar linia sionistă a biruit până la urmă și s'a ajuns la un stat național, nu chiar teocratic, dar în orice caz demo-teocratic, ca un fel de sinteză între ideea de stat de tradiție romană, demo-crația numită ateniană și teocrația Izraelului antic. De ce se turbura conducerea sovietică în așa grad, încât organizează o renaș-tere a fostului "Der Sturm" nazist, însă pe plan mondial? Aceste comitete anti-sioniste urmează să-și coordoneze activitatea în așa fel încât defăimarea Ierusalimului să intre în programul de propagandă a întregii rețele comuniste din toată lumea.

Interesant este însă că aceste lucruri nu le aflăm din niciuna dintre curioasele publicații scoase în limba română cu țelul de a de-făima cu cele mai abracada-brante minciuni poporul român, inventându-i crime împotriva umanității pe care nu le-a săvârșit nicio-dată, și chiar ajungând până la urmă să dea a se înțelege că masacrele nazis-te ar fi fost influențate de niște Români. Ceea ce intră perfect în interesele Soviete-lor și deloc într'ale Sioniști-lor. Pentru că, întrebăm: de ce această presă nu se lasă deloc sesizată de o vastă pregătire propagandistică a comunistilor, pentru o vii-toare nouă "noapte de cris-tal", prin care comuniștii ar "libera" umanitatea de

"primejdia sionistă"?

Azi Imperiul comunist înarmează tot ce este tero-are, subversivne, război civil sau guerilla, dela Arafat, Castro, Asad sau enermeg-nii caștroizi din Americile latine, sau Irlandezii, Bas-cii, Corsicanii, și în același timp supune genocidului poporul Afganistanului, înăbușe Polonia, și stoarce sateliții europeni în general până la ultima picătură de viață, prin prepuși ca în România, pe care aceste publicații de continuă defăi-mare a Românilor nu îi ating nici cu o floare.

De ce Sovietele au ajuns la acest nou nazism, întins pe întreaga planetă? Geno-cidul din războiul trecut, la care repetăm, România nu a participat prin niciun fel de Români, era justificat de semidoctii gen Rosenberg prin superstiția "rasismu-lui". Dar cum se explică genocidul pe care îl pregă-tesc, și chiar îl execută deocamdată în mic pe-ici, pe colo, comuniștii? Nu cumva ne aflăm într'un nou "Ev Mediu", cu o nouă bălăie pentru locurile sfin-te, însă nu în sensul crucii, nu în sensul lui Dumnezeu, ci în sensul ateismului marxist-leninist?

Obsesia satanică a comunistilor este în orice caz distrugerea oricăror rădăcini spirituale, și pen-tru aceasta, în chip para-doxal, sunt folosiți fanaticii unei alte religii, care momentan au rolul de a distruge Ierusalimul, pen-tru că după aceea minorita-tea marxist-leninistă a terorismului arab, să repete în lumea arabă lovitura lui Lenin din Moscova după revoluție.

E de neînchipuit cum limba română este folosită de aceste publicații, care sub albiul unui fanatism "național", trădează prin mesianism comunist tocmai rădăcinile proprii lor naționali. Într'adevăr mar-xism-leninismul este cea mai teribilă otrăvă contra spiritului, din câte au exis-

tat în istoria lumii.

De aceasta ne dă mărtu-rie un om cinstit și de superioară atitudine etică și spirituală, preutul Richard Wurmbrand, fiul unui den-tist evreu din București, și care în infernul penitenciar organizat în România de comuniști și-a găsit vocația sacerdotală și a devenit preot. Ajuns în Occident a organizat "Acțiunea de aju-ter pentru Biserica Marti-ră", care între nenumărate inițiative a avut și pe aceea de-a arunca din avioane bi-blii în țările comuniste. Părintele Richard Wur-mbrand a stat în închisori timp de 14 ani, și acum se află în America. Să-i dăm mai jos cuvântul, pentru că este greu de adevăr.

"Scriitorul rus Maxim Gorki scria într-o carte a lui despre Lenin, întemea-torul statului comunist, care la toate obiectele lui față de suferințele pe care le aducea comunismul, a răspuns: "unde se copleș-te, sar așchii"... Sau cum spun Englezii "nu poți face omletă fără să spargi ouă." Lenin gândea în numere. Pentru el era același lucru spargerea oricărui ouă sau distrugerea oricărui vieț de oameni. Pe când eram eu în România, într'o închisoare comunistă, l'am rugat oda-tă pe un tortionar care toc-mai se pregătea să chinu-iască o tânără deținută să nu o lovească, dar ei mi-a răspuns: "Tu pe care l'ade-vădă milă de un ciu pe care îl bă-teai în perete? Această față este pentru mine același lucru cu un cui, materie și atâta tot". Oameni ca acest tortionar primesc instruc-țiunile lor din "Catehis-mul unui revoluționar" de Nechaev, care între altele scrie: "În inima unui revo-luționar nu trebuie să fie vie decât pofta de distrugere". Eu cunoșteam un ofițer de poliție de tipul Andropov: era colonelul Tânase din România. O pianistă tre-buia să execute bucăți de compozitori celebri, în timp ce el își tortura victimele.

El spunea că Mozart și Chopin nu sunt de mare folos, pentru că muzica lor nu conține toate experi-ențele de viață. "Viața", spunea el, "nu se compune doar din iubire și bucurie, ci și din torturi și vaețe. Cu tonuri ale muzicii eu întregesc celelalte sunete". În lagărele de exterminare ale naziștilor suna de asemenea muzica. O orchestră de Evrei trebuia să le execute celor ce erau duși să fie arși de vii, "Requiemul" de Verdi.

Cine are spiritul lui Dumnezeu în el, iubeste la fel pe dușmanii ca și pe frați. Preotul ortodox Calciu din România, a fost mai întâi 16 ani în închisoare, unde comuniștii l-au obligat de mai multe ori să-și îngheațe propriile lui murdă-rii. Comuniștii leagă mai întâi mâinile victimei înainte de-a începe s'o tor-tureze, ca să fie siguri că deținutul nu va replica la lovituri. Când i-a venit rân-dul, Calciu le-a spus tortionarilor: "Nu trebuie să mă legați. Ceea ce mă ține pe mine strâns sunt legăturile iubirii. Vă iubesc așa cum Cristos m'a învățat și orice ați face cu mine, eu nu vă voi face nimic". După o ultimă informație știm că lui Calciu comuniștii i-au sfărâmat mâinile ca să înceteze de-a se mai ruga" (text pus la dispoziția presei de "Acțiunea de aju-torare a Bisericii Martire", semnat de Richard Wur-mbrand).

Sunt lucruri pe care nu le poate face nimeni nicio-dată din presa care abuzează de limba română ca să-i calomnieze și să-i învenineze pe Români. Asemenea presă nu este nici a vreunei națiuni, nici a spiritului democratic, ci în slujba lui Andropov, în slujba fanatică a revoluției comuniste, pentru care o mie de ouă sparte pentru făcut jumări și o mie de capete umane sparte pentru făcut revoluție, am văzut că sunt tot una. □

ERRATUM

În "Cuvântul Românesc", August 1983, a se citi în loc de "CEALTA FATA A LUMII", "CEALTA FATA A LUMII".

În același articol, în loc de "memoria latentă a ge-niilor", a se citi "memoria latentă a genilor", dela "geni", noțiune biologică privitoare la ereditate.

În numărul din Septembrie, a se citi în articolul "NOUL CONSERVATORISM LA VEST SI LA EST", în loc de "Ideea scoaterii Românilor din componența Românilor", a se citi "Ideea scoaterii Romanilor din componența Românilor".

INACTUALITATEA MATERIALISMULUI

-fizică, rațiune și morală-

Horia STAMATU

Inactuală este orice fel de sub-filosofie care încearcă a stabili ideea de lume și existență umană în funcție de "materie" și diversele ei aspecte. Cam de la începutul acestui secol, datorită lui Max Planck, "matéria" a început să pună noi probleme, așa fel încât din prima parte a secolului s'a constatat că lumea fizică are o dublă existență: a corpurilor și fenomenelor supuse percepției imediate și alta a particulelor și fenomenelor care se sustrag percepției imediate. Si astfel fizica s'a împărțit în "macrofizică" și "microfizică".

Legile descoperite cu timpul în macrofizică s'a văzut că nu mai erau verificabile în microfizică, așa că s'a ajuns la două categorii de judecăți privitoare la lumea fizică, dar care sunt înrudite prin faptul că amândouă se bazează pe experiment. Congruența dintre lumea macrofizică și cea microfizică este indiscutabilă, iar cercetătorii urmează să-i găsească legile. În același timp însă, investigația tot mai acută în lumea microfizică, nu duce deloc la concluzia unei congruențe dintre lumea fizică și lumea interioară a ființei umane, care este compusă din cugetul și simțirile lui profunde. Așa că "misterele" structurii ultime a lumii fizice sunt una, iar misterele ultime ale realității interioare din viața umană, sunt alta. Astfel între ceea ce de mult s'a numit "res extensa" și "res cogitans", nu există niciun fel de analogie. Omul este o ființă care în afara "cantității" determină și existența unor "res cogitans", și a creat o lume a calității, din care s'au născut "eul" ca realitate indestructibilă, "societatea", "cultura" și "istoria". Toate acestea nu se definesc prin cantități ci prin "forme".

Încercarea de a face aceste forme dependente de niște cantități, indiferent din ce zonă, ar însemna materialism. Investigațiile experimentale din domeniul fizicii, au dus de la renașterea încoace la un fel de emancipare a filosofiei de teologie, dar după ce fusese "slava teologiei", încă din secolul trecut filosofia a început să devină "slava științei". La începutul acestui secol, ultimul materialism care era pozitivismul, părea că își dă duhul, dar a fost revivificat printr-un fel de respirație artificială, datorită dezvoltării pe care a luat-o în ultimii 50 de ani microfizica. Astfel s'a ajuns până la urmă ca lumea fizică să fie propusă ca model lumii umane, datorită nu atât fizicienilor, ci așa numiților filosofi ai științei, care încă din perioada dintre cele două războaie mondiale, în Franța luaseră locul filosofilor propriu zisi. Astfel, probabil pe urmele neo-sciintismului și el azi întârziat, inactual, s'a ajuns să se spună că în lumea fizică, în structura cea mai intimă a ei, nu există contradicție irezolvabilă, cu alte cuvinte lumea fizică nu este amenințată de... conflicte, deci am putea lua din sfera ei un exemplu paideumatic de... toleranță. Așa să fie? Da și nu, pentru că s'a reușit să se provoace și în intimitatea materiei un conflict nimicitor prin așa numita disociație atomică, așa cum am văzut în istoria contemporană la Nagasaki și Hiroșima. Efectele disocierii atomului au fost nimicitoare nu numai pentru atomii disociați, ci și pentru oamenii care se aflau la fața locului, pentru ei și toate lucrurile și plantele și ființele

care-i înconjurau. Cum s'a ajuns aici?

În 1900 fizicianul German Max Planck, aduce în lumea științifică o teorie care avea să întoarcă fizica pe dos, și anume teoria unei noi unități cantitative, numită "quanta", deci cantitatea în sine, și care ar reprezenta ultima particulă indivizibilă a unei energii iradiante, cum ar fi a celei degajate de un electromagnet. Cu această teorie știința fizicii a intrat în altă fază, într'a microfizicii, care avea să ajungă la disocieria atomului, folosită ca mijlocul de destrucție materială cel mai teribil din toată istoria omenirii.

Dar "quanta" este un concept fizic, nu moral, cantitativ, nu calitativ. De aceea forțele fizice care s'au constituit pe baza acestui concept fizic, pot fi malefice sau benefice, în funcție de forța morală care le folosește și pe care o degajă ființa umană, prin centrul ei calitativ, compus din suflet, inteligență și spirit. "Quanta" este un fenomen fizic, cantitativ, iar numele vine de la "quantitas". În opoziție cu "quantitas" este "qualitas", calitatea, cum de mult a stabilit Cicero: "Deci vom numi calitatea ceea ce Grecii numesc ποιοτική", care chiar după Greci nu e o vorbă a oamenilor de rând, ci a filosofilor ("Academica"). Așa că filosofii se ocupă de calitate, spre deosebire de fizicienii care se ocupă de cantitate. Fizicienii au ajuns experimental la cantități imaginabile de mici, cum este quanta, și descoperă procese în aceeași măsură indescriptibile, care duc la structura cea mai intimă a lumii fizice. Cum să valorificăm prin filosofie, deci cum să operăm calitativ în legătură cu această investigație cantitativă?

Dacă facem o judecată filosofică globală și spunem că prin această fizică s'a ajuns la secretele întregii realități, a "Realității universale", cum ar fi "originea a tot ceea ce este", suntem victimele celui mai cras materialism, deci la polul opus al filosofiei, care este studiul calității, nu al cantității, fie ea chiar inimaginabilă, cum ar fi dimensiunea așa numitului "quark", care este o parte dintr-un proton sau neutron: a zecea mie de bilioane parte dintr-un centimetru. Dar aceasta totuși nu ne situează în filosofie, nu avem aici nimic traductibil în termeni calitativi filosofici. "Realitatea" pentru noi oamenii nu se poate reduce la aceea fizică, oricât de "mare" sau de "mică" ar fi ea, așa că noul concept de cantitate, care este în acest secol "quanta", ajută să se ridice un colț al vâlului care acoperă realitatea fizică față de experiența imediată, dar nu al întregii "realități". De aceea noi nu putem să ne orientăm nici gândirea nici comportamentul specific uman după această descoperire, adică nu putem înlocui filosofia ființei, ontologia, cu o "quantologie" care să înlocuiască o filosofie a realității, pentru noi oamenii dublă, "res extensa" și "res cogitans", deci manifestă în întindere și cugetare. Iar mintea noastră nu se schimbă deloc dacă la un moment dat se descoperă caracteristici ale materiei ignorate până atunci. Această "mintă", care nu are de ce să se schimbe, a descoperit însă pe calea judecății și raționamentului comun de totdeauna, că noile descoperiri în microfizică pot ajuta la deslănțuirea unei noi surse de energie. Această nouă energie pune în discuție valorificarea morală a "quantelor" care este la originea ei.

Si astfel ajungem la întrebarea inevitabilă: ce se urmărește prin energia atomică deslănțuită, și anume: este pusă în slujba unui scop constructiv sau al unui destruc-tiv? Aceasta este noua problemă pusă minții omenesci cam la mijlocul acestui secol, iar mintea care trebuie să ajungă la răspuns este aceeași minte omenescă de înaintea sau după descoperirea, "quantelor". Mintea, care este calitate, trebuie să decidă ce se face cu această energie recent descoperită. Înălțuirea judecăților cantitative care au dus fizicienii la această sursă de energie nu este însă nicio nouă filosofie, nu este nicio filosofie, dar rezultatele acestor înălțuiri de judecăți cantitative, au provocat o situație în care filosofia este pusă la o grea încercare. Dar "încercarea" nu este în mintea gânditorului, pentru că mintea știe ce să răspundă față de o destrucție cataclismică, ci în forța lui de persuasiune, în sensul influențării voințelor care conduc, sau cel puțin se pare că ar conduce această lume. Strict filosofic întrebarea este în termenii următorii: cre-dem în atotputernicia materială, sau cre-dem că e posibilă dominarea puterii materiale cu aceea a spiritului? Oricât ne-am suci și răsuți, o a treia posibilitate nu aflăm.

Pentru a ne deschide calea către un răspuns, începem ca în matematică printr-o operație de reducere la absurd. Si anume împingem la ultima extremă teoria manicheistă, după care "matéria" este dușmanul "spiritului", una fiind răul, celălalt binele. Deci dacă într-adevăr materia este dușmanul nostru, al luminii, al mântuirii noastre, noi am avea azi posibilitatea să distrugem toată această lume a Satanei, lumea materială care ne ține prizonieri, cu ajutorul explosivelor atomice de care dispunem, și astfel ne-am libera și de cor-puri, și de tot ceea ce împiedică victoria totală a spiritului. Deci dacă o asemenea ne-bunie ar ajunge doctrină de conducere a lumii, ea ar putea să se desăvârșească în act. "Quanta" ne-a dus la posibilitatea de-a desființa tot ce este materie, în noi și sfera noastră de existență corporală. Datorită "quantelor" cele patru miliarde de su-flete ale planetei ar fi libere de materie printr-o "quantologie" absolută. Dar un manicheism chiar așa de total nu există, decât poate în câte o retortă, cum a fost cazul unor o mie de sectari americani, care nu prea de mult s'au sinucis toți simultan. Dar nicio reducere la absurd nu este posibilă fără plecarea dela o realitate, și ceva ca un fel de manicheism există în lume, sau poate să existe. Astăzi manicheismul s'a întors pe dos, și nu mai este anti-materialist ci materialist, așa că pentru reprezentanții lui, toți cei care nu sunt materialști sunt dușmani ai umanității și trebuie distruiți. Cum materialismul exclude ideea de păcat, această distrugere a unei părți din umanitate, s'ar justifica prin același fel ca orice eveniment natural, un cutremur, sau cine știe ce alt cataclism. Pentru materialism există o "necesitate istorică" adică "necesități cosmice", așa că din acest punct de vedere, deținătorii celei mai mari cantități de explosiv atomic sunt deținătorii unei "quantologii" de altă natură, pe care am numi-o "quantorație" și care ar putea decide să distrugă o parte din omenire, care nu ar crede în materialismul quantora-tic.

Dacă ipoteza manicheismului absolut nu este realizabilă, a doua ipoteză nu mai este din domeniul absurdului, pentru că "atomocrația" există, după cum și ideea de păcat nu mai există acolo unde materialismul este singura filosofie îngăduită. Nicodată ca azi, ideea de păcat nu a fost așa decisivă pentru supraviețuirea acestei lumi în totalitatea ei. Ce-a putut să desvăleie din sufletele oamenilor alungarea ideli de păcat în acest secol, este mai înfiorător în cantitatea și varietatea oribi-lului decât tot ce știm din trecutul istoriei omenirii. Fie că e vorba de "Gulag", fie că e vorba de genocid, realizat sau intenționat cum a fost la aceia care pregăteau pustiirea unor ținuturi întregi din țara inamicului prin infectarea lor cu mormolul dalacului, ororile realizate, începute sau pregătite și suspendate de sfârșitul răz-boiului, cum a fost cazul cu bombele-cul-turi de dalac, au depășit în acest secol ori-

ce imaginație, dar și ceea ce amănința, datorită culturii "quantelor" nu se compară cu nimic din ce cunoaștem. Si ceva știm cu siguranță: genocidul căruia au căzut victime milioane de oameni în timpul răz-boiului trecut a continuat și continuă și după război, de peste 35 de ani neconștient, adăugându-se alte milioane de victime, și negăsindu-se niciun mijloc de a opri această serie neagră a umanității.

Atât vreme cât lumea va fi mobilizată pentru excluderea ideii de păcat și pusă în slujba unui materialism al cărui simbol misterios, pentru oamenii simpli, este "quanta" cu tot ce s'a scos din teoria ei, seria neagră a umanității nu se curmă, și pe zi ce trece devine mai urgentă o revoltă generală împotriva idolatriei "quantelor" și restabilirea ideii de păcat. Această idee precede cu mult pe aceea a "quantelor", și dacă scoatem consecințele teoriei quantei din lume, dinamizați de ideea de păcat, lumea ar putea fi din nou "grădina noastră". Dacă însă pierde ideea de păcat și ră-mănem la idolatria "quantelor", lumea se transformă într-un haos, care nu va mai fi grădina nimănui.

Cel mai mare filosof al acestui secol, cunoscut și recunoscut dela un capăt al lumii la altul, Martin Heidegger, scoate botezarea erei noastre istorice prin termeni "eră atomică", drept o blasfemie împotriva ființei umane și a originilor ei. Pentru că istoria este a oamenilor, și după ce oamenii au avut LOGOSUL în mijlocul lor, nu își pot defini istoria printr-un fapt exterior, material.

Erele umanității sunt definite și numite după ce au trecut, ca antichitatea, evul-mediu, renașterea. Noi spunem că trăim în "era modernă", pentru că am intrat deja într-o eră următoare. Prin "era modernă", care a trecut și deci nu mai are actualitatea cu tot conținutul ei, se înțelege tot mai mult un fel de emancipare de orice credință fundamentală, cum este întâi credința în Dumnezeu, și în toate valorile insuflete de această credință. Pe urmele acestei emancipări, depășite în realitate, merge un fel de "nou pozitivism" prin care se încearcă o reînnoire a minții omenesci și existenței omenesci în fizică, pentru simplul motiv că fizica s'a îndepărtat tot mai mult de experiența curentă și astfel capătă o notă ezoterică, deși eficacitatea aplicării acestei fizici s'a văzut așa de clar la Nagasaki și Hiroșima, unde nu s'a petrecut nimic ezoteric. Grav este că toți întârziții pozitivismului, care nu e decât tot un materialism, nu își dau seama că e vorba de niște măsurători, care și ele probabil se apropie de limitele lor. Si cu deosebire interesant este faptul că marii fizicieni, care pe urmele teoriei quantei au dezvoltat microfizica, scot din experiența lor cu totul altă filosofie decât chi-biții lor care practică așa numita filosofie a științei, și prin care nu dau nimic însă nici în știință, nici în filosofie. Pentru marii fizicieni misterul lumii a crescut odată cu experiențele lor, și ei nu pretind nicodată că mintea lor ar fi alta decât aceea dinaintea microfizicii.

Este indiscutabil că prin fizica atomică am ajuns într-o situație limită, din care contemplarea "quantelor" nu are cum să ne scoată. Dacă nu suntem eră atomică, nici eră "quantică" nu suntem, dar fizica acestui secol a ajutat să se creeze o situație de forță prin care s'a instaurat cea mai primejdioasă fază din istoria omenirii, și în care avem nevoie de un sprijin moral, calitativ, care să fie tot așa de eficient ca primejdia materială care ne paște. E cunoscută și a fost ilustrată discutația vorba poetului Holderlin, care spune: "Dar în primejdia care crește și virtutea salvatoare crește odată cu ea". Aceste două versuri sunt însă precedate de altele două care le dau înțelesul: "Pe cât e de aproape Dumnezeu/ pe atât ne e de greu să ni-l facem aproape". ("Pathmos"). Cum crește mântuirea din primejdia pierzaniei? Cum suntem departe de Dumnezeu, când El este așa de aproape? Salvarea prin primej-dia este luarea ei la cunoștință. Si primej-dia care ne paște este o falsă credință fun-damentală, lucru pe care din cauza redu-cării lui Dumnezeu la mica noastră măsură nu îl mai putem vedea. Conștiința că suntem niște ființe trecătoare, de aceea apro-pie.

Continuare în pag. 7

CALCIFIERI

Urmare din pag. 5

deci de jos în sus, și astfel se dovedesc interesele activi pentru restaurarea oligar-hiei în România. Cel mai bun lucru ar fi să se lini-tească, și să-și vadă de micile lor treburi momen-tane, pentru că poporul român, după cumplita experien-ță a ultimei oligarhii din ultima fază, comunistă, a revoluției de sus în jos, nu va mai lăsa pe nimeni să ia din puterea lui revoluția românească a democrației ascendente. Si să știe toți

improviizați "politologi" ai ultimelor ecouri din oligar-hia trecută care a pregătit-o pe cea de azi, că revoluția de sus în jos a in-trat într-o calcifiere pe zi ce trece mai galopantă și atin-ge și pe marginalii cei mai mărginași ai ultimelor mar-ginalități din ultima istorie românească. Partidul comunist, extremă dezvoltare monstruoasă a revolu-ției de sus în jos, a intrat și el în procesul iremediabilei calcifieri, cum se vede în "mareșalismul" sovietic de

după moartea lui Brejnev, tatăl nomenclaturei osofite. Încă odată: nimic și nimeni nu va putea să mai uzurpeze revoluția totală democrației ascendente care va urma liberării de Soviete. Si această revoluție aparține celor ce suferă azi, asupriți de totalitarismul oligarhiei comuniste, și nu asteaptă restaurarea unei alte oligarhii ci în trecutul pre-comunist. □

Aurel POP

UM MARE SOVIETOLOG: PAMFIL ȘEICARU

—Constantin MAREȘ—

În ultima ediție a enciclopediei Larousse, se poate citi definiția prin care este conturat drept sovietolog, specialistul în politica sovietică. Există o întreagă literatură a acestor specialiști, tonul lor doct poate impresiona deseori, dar, din păcate, evenimentele ce au urmat unor studii profund științifice, având la bază o monografie impresionantă, au dovedit încă o dată că specialiștii știu mult, dar se înșală și mai mult.

În urmă cu 55 de ani, în 1928, apărea ziarul CURENTUL. Despre fondatorul și directorul său, Pamfil Șeicaru, s'au scris multe și spus și mai multe. Dacă numele său nu trebuie căutat în calendarul sfinților și mucenicilor, articolele sale, ce au depășit cu mult nivelul etapelor CURENTULUI, rămân o realizare românească de spiritualitate și inteligență pe care istoria s'a hotărât să le ratifice.

Articolele lui Pamfil Șeicaru referitoare la Soviete nu au premers ci au inventat o știință, în care talentul și clarviziunea și-au datruit reciproc veridicitate și valabilitate. În Europa Occidentală a anilor 1980, institute copios finanțate promovează valori sovietologice. Să ne întorcăm în urmă cu patru decenii și să parcurgem file tipărite, ale unui sovietolog, dacă nu chiar necunoscut, măcar uitat: Pamfil Șeicaru. Poate, undeva și cândva se va recunoaște, că neamul românesc a inventat printre altele, și sovietologia.

Ce scria, printre altele, Pamfil Șeicaru, în CURENTUL, la 17 Ianuarie 1944? Scria că "în Iulie 1941 exista temerea de stăpânirea Germaniei, iar la începutul anului 1944 capătă proporții de panică teama de Rusia Sovietică. Asigurările angloamericane nu izbutesc

să liniștească, să pună surdina acestor temeri clar exprimate." Cu o posedare a științei sovietologice, depășind toți specialiștii care astăzi se îmbată de suficiența imponderabililor, Pamfil Șeicaru, în același articol, scrie: "Fără îndoială că Anglia este convinsă că va putea să apere Europa de cotoșirea rusească dar bunul simț confruntă această iluzie engleză cu realitatea ce-și face drum în conștiința oamenilor de răspundere: soarta Europei se hotărăște pe frontul de est." Pamfil Șeicaru nu era un apostol, era însă o inteligență lucidă, vie și latină. Aceste însușiri i-au permis să scrie că "Nu s'a cunoscut Rusia sovietică, am putea spune că nici nu s'a trudit nimeni să cunoască Rusia și nici în ce măsură ideologia revoluționară a bolșevismului și-a pregătit armatele necesare unei expansiuni victorioase".

La 18 Ianuarie 1944, cu patru decenii înaintea fenomenelor Solidarității și Walesa, Pamfil Șeicaru scrie în CURENTUL că "dacă Rușii își închipuie că, cele ce au intenția să întreprindă cu privire la Statele Baltice și Polonia vor fi primite cu aplauze în Statele Unite, se înșală amarnic". Dacă este bine cunoscută atitudinea. Președintelui Reagan față de evenimentele din Polonia, este mult mai puțin cunoscut faptul că nici astăzi, la mijlocul anului 1983, Statele Unite nu recunosc anexarea Statelor Baltice de către Uniunea Sovietică, în schimb recunosc valabile, pașapoarte emise de oficii consulare ale Lituaniei, Estoniei și Letoniei, cu sediul în Statele Unite ale Americii. A greșit, oare, Pamfil Șeicaru? În timp ce America și Anglia încercau să dilueze în 1944 conflictul dintre Soviete și Polonia, repre-

zentată legitim prin aceea care o conduseseră în luptă împotriva lui Adolf Hitler în Septembrie 1939 și care comandaseră ofiterii ce și-au găsit tragicul sfârșit la Katyn, Pamfil Șeicaru decupa realist din presa new-yorkeză un citat cinic pe care și-l însușea, în timp ce o lume întreagă, sau o mare parte a ei, prefera să-l ignore: "Statele Unite nu vor începe un război cu Rusia, pentru că Polonia să-și vadă garantate frontierele dinaintea războiului". Orice elev de liceu poate evalua în 1983 pierderile teritoriale ale Poloniei în favoarea Uniunii Sovietice, comparându-le cu granițele poloneze ale anului 1939.

La 22 Ianuarie, Pamfil Șeicaru își intitulează editorialul "Antidot rusesc pentru iluzii anglo-americană" iar dacă ne gândim că aceste cuvinte sunt tipărite în 1944, avem atât dreptul cât și obligația să constatăm că ele prefigurează toată inutilitatea tragică a politicii destinderii cu orice preț, politică pe care administrația Reagan o aduce în pas cu vremea și realitățile.

Într'un alt editorial dela începutul anului 1944, Pamfil Șeicaru constată că în logica Sovietelor este "necesar ca Rușii să încerce eliminarea aliaților din toată regiunea de Est a Europei" și că Rușii "nu vor recunoaște nici unul din guvernele ospitalizate la Londra". Soarta guvernelor poloneze și a grupării regale iugoslave i-au dat dreptate lui Pamfil Șeicaru.

La 28 Ianuarie 1944, într'un magistral articol intitulat "Acuzatul are cuvântul" directorul ziarului CURENTUL relevă că "Rusia își înșală aliații, urmărind scopuri strict sovietice, în Europa și în lume. Alianța cu Anglia și cu Statele Unite nu folosesc

te decât Rusiei pentru câștigarea primei etape a luptei contra capitalismului anglo-american". La 3 Februarie 1944 Șeicaru enunță pentru prima dată formula "Commonwealth-ul rusesc" iar la 2 Aprilie 1944, în articolul intitulat "Ofensiva contra neutrilor", se relevă concordanța unor linii tactice: reluarea ofensivei rusești, punerea la punct a flotelor pentru debarcare și teroarea aeriană. Două zile mai târziu Bucureștiul era cumpit bombardat iar două luni după aceea, aliații debarcau în Normandia.

La 25 Februarie 1944, Pamfil Șeicaru îl citează pe Stalin în aceea că "din istorie se știe că Germania a câștigat totdeauna răz-

boaiele când a luptat pe un singur front și invers, a pierdut toate războaiele, când a fost constrânsă să se războiască pe două fronturi". Dacă Stalin nu făcea altceva decât să reia concepția lui Engels și Lenin, inspirată de doctrina lui Carl von Clausewitz, Pamfil Șeicaru însă, desprindea din citatul stalinian ce-l reproducea ad litteram, o concluzie tragică, aceea care a obligat România să treacă la actul dela 23 August 1944, a cărui modalitate este contestată, dar a cărui necesitate, este tot mai puțin combatută.

La 1 Mai 1944, când Președintele Roosevelt era foarte convins că se poate înțelege cu Stalin, Pamfil Șeicaru scrie că pentru

Rusia Sovietică, Europa formează obiectivul politic decisiv. Din păcate însă, nici Roosevelt, și nici Churchill, nu erau la data respectivelor abonați la CURENTUL, care apărea, atunci, în București.

Despre Pamfil Șeicaru s'au spus și scris multe. Fără îndoială că nu a fost cel mai mare caracter al neamului românesc. Dar în comparație cu alții sovietologi care își dispută în prezent falimentul prezicerilor neimplinite, fondatorului și directorului ziarului CURENTUL ne apare ca un fascicul românesc în luciditatea sovietologiei, pe care, fără să o știe, poate a inventat-o. □

Reflecții pe marginea unei anumite arte moderne

—Marcel NICOLAU—

Asistăm, de câteva decenii, la o decadentă morală, la o prostituare a simțului frumosului, care s'a întins cu atâtă vigoare pe suprafața globului încât abia dacă se mai aude - din când în când - câte un protest.

Departa de mine gândul că au dispărut talentele. Ritmul vieții moderne, însă, a impus oamenilor drumul celei mai mici rezistențe, acela pe care - prin puțină muncă - ajungi iute la glorie și la avere. Astfel, putem cita fenomenul "marilor" cântăreți de muzică ușoară, care - fără să fi luat vre-o lecție de canto și fără să fi învățat să citească note - își umplu buzunarele de bani, cu fiecare concert sau cu fiecare disc nou lansat pe piață. Cum se explică acest fenomen? Desigur că o reușită nu ar fi posibilă fără consimțământul auditorului. Si tocmai aici este aspectul trist al problemei. Dece publicul auditor se arată așa de puțin exigent și creează o vedetă dintr'un "artist" care în loc de talent face uz de un tupeu ce frizează înconștiența? În cazul în speță, clientela fiind formată - în cea mai mare parte - din adolescenți fără vre-o oarecare formație, este ușor de înțeles succesul acestor "artști".

Ce se întâmplă, însă, în celelalte cazuri? În pictură, în poezie, în muzică, talentul aproape că nu mai contază și chiar cei nașcuți cu un asemenea dar dela Dumnezeu îl nesocotesc și caută - pentru a reuși - să satisfacă gusturile marelui clientele, adică să fie în ton cu vremurile. Nu degeaba spunea cineva că: "Pour réussir il faut un peu de savoir, beaucoup de savoir faire et encore plus de faire savoir". Si marea clientela, în acest caz, nu mai sunt adolescenții, ci oameni în toată firea. Ce să mai crezi acum? Personal, refuz să accept că - după ce am fost capabil să pricep atâtea în viață și mi-am putut verifica adesea simțurile și

facultățile - mi se împăienjenesc deodată ochii și mințile și nu mai sunt în stare să pricep nimic din ceea ce contemporanii mai consideră ca demn de admirat. Din contră, sunt îngrozit de atâtă nesinceritate. Căci, dacă i-am pune pe toți cei care, de exemplu, îl ridică în slavă pe Picasso, în fața anumitor tablouri ale acestuia, răsturnate însă la 180 de grade, desigur că nici unul nu ar observa mișcarea și fiecare ar căuta - ca de obicei - să explice cu multă emfază măzgălelele ce i se prezintă.

Spunea Leonardo da Vinci că: "Pictura este o poezie care se vede în loc de a se auzi, pe când poezia este o pictură care se aude în loc de a se vedea".

Am colindat multe muzee, pinacoteci și expoziții, rămânând în extaz în fața atâtor tablouri frumoase și aș putea spune că efectul pe care l-au produs asupra-mi a fost aproape spontan, fără să fie nevoie de o prea mare analiză. Azi, când mă duc să vizitez o expoziție de artă modernă, mă încerc mai întâi cu o mare doză de bunăvoință și încerc apoi să văd ceea poezie de care ne vorbește Leonardo da Vinci. Toate încercările mele rămân, însă, zadarnice.

Mă aflam în Argentina și în dorința de nu mă crampona numai de "frumosul clasic", ci de a căuta să iau contact și cu expresiile moderne ale artei, m'am dus să văd - printre altele - opera "Wozzek" a lui Alban Berg. Datorită puterii mele de voință am rezistat până la sfârșitul spectacolului. Si nu numai atât: la puțin timp, când opera a fost reluată pe scena teatrului Colon din Buenos Aires, l-am rugat pe un prieten (Jean Constantinescu) - un bine cunoscut dirijor de orchestră și compozitor, fost elev la Paris (primul în seria sa) al lui Charles Munch - să mă însoțească la spectacol, spre a-l analiza împreună. Concluzia? La sfârșitul spectacolului - de

altfel aplaudat de public - mi-a spus: "Nu se poate tăgădui că autorul este un muzician, însă face uz de teoriile învățate ca un matematician fără să se observe nici un pic de talent sau de inspirație în toată opera".

Nu mult după aceasta am avut ocazia să afl și părerea lui Pablo Casals, referitoare la muzica compozitorului amintit și în general la muzica contemporană. Întrebat fiind ce impresie i-a făcut Alban Berg, văzut prin prisma operei sale "Wozzek", Casals a răspuns: "aceea a unui maestrului care se mișcă într-o altă lume decât a mea". Si a adăugat: "Aceia care vor să demonstreze avantajele și posibilitățile muzicii contemporane, să înceapă prin a folosi o scriere inteligibilă, căci dacă lipsește această condiție, nu mai poate fi vorba de muzică!".

Nici George Enescu nu a arătat simpatie pentru răstăcirile curentelor decadente, ai căror reprezentanți uitau - după părerea sa - că "muzica trebuie să poartă dela inimă și să se adreseze inimii", că "scopul artei este spre mai bine". Enescu a afirmat textual: "Aceasta nu este muzică. Se poate vorbi de o tehnicitate înaltă, de o coloristică orchestrală, dar nu de muzică".

La remarcă făcută de marele dirijor Furtwaengler că "această muzică își are publicul său, desigur limitat, dar pasionat și convins", Casals replică: "e vorba de o pasiune artificială, dat fiind că foarte adesea nu ai nimic ce să înțelegi din această muzică. Adeptii săi formează o minoritate, care de asemenea nu înțelege nimic. Să nu ne închipuim că aceștia sunt altfel de oameni decât noi". Si adăuga: "Cine ar putea pretinde, în mod sincer, că această "muzică" spune ceva, că trezește vre-un fel de emoție în interpret sau în auditor?"

Continuare în pag. 9

INACTUALITATEA

URMARE DIN PAG.6

ximative, a fost mutată la un moment dat printr'un proces de trădare, printr'o personificare a lui Dumnezeu, care a fost astfel încercat de toate limitările noastre, și Dumnezeu le-a apărut la un moment dat oamenilor ca un fel de "alter ego" în care și-au recunoscut toate mizeriile, așa că au încercat să scape de El, până la asasinatul descris de Nietzsche.

Dela această mutare urmată de asasinat până la excluderea păcatului nu a fost decât un pas, și astfel am avut cel mai oribil secol din istoria omenirii, secolul XX.

Baza existenței umane este misterul credinței. În măsura în care credem știm ce este Dumnezeu, în care ne confundăm filosofia cu fizica, iar în măsura în care pierdem această credință începem să-I atribuim lui Dumnezeu toate păcatele și neputințele noastre, cu iluzia că astfel scăpăm de ele. Dar ce-a arătat umanitatea că este în stare să facă reducând în acest fel pe Dumnezeu este istorie reală, nu închipuire. Toate opțiunile lumii până acum au fost în acest secol false, decât toți care au condus istoria, au condus-o fals. Si ne-au adus la cea mai tristă situație de opțiune, între "quanta" cu urmărire materiale pozitive și "quanta" cu urmărire materială negativă, adică între o renaștere ecologică prin folosirea pacifică a energiei atomice, și între distrugerea unei părți din omenire sau alta, cu bomba atomică. Este nivelul de

opțiune cel mai jos la care a coborât lumea cu al doilea război mondial.

Așa dar, ori ne vom organiza mai bine "grădina" și vor urma oameni care să dea un nume acestei ere post-moderne, ori se va termina cu grădina care ne-a fost dată și nu va mai avea cine să dea un nume ultimei ere din istoria lumii, cea mai nenorocită. Există o mare parte a lumii care vrea să se libereze de teroarea, obsesia și idolatria unei "quantocrații" tot mai piezișe. Dacă aceștia vor birui, era noastră se va dovedi ca o nouă intrupare a voinței cerești de jos în sus, adică omenirea se va ridica prin puterea ei la Dumnezeu. În acest fel înțelegem, cu mintea noastră, și versurile lui Holderlin: în măsura în care ne liberăm de teroarea primejdiei Dumnezeu se lasă apropiat de noi.

Sunt semne în lume, e drept nu chiar dela filosofi, că ne îndreptăm spre această liberare de maxima teroare la care s'a ajuns în istoria omenirii, și acestea ne confirmă inactualitatea flagrantă a materialismului și continuitatea spiritului pe care nu l-a descalificat încercarea din ultimele secole de a-l denatura cu descoperiri parțiale din lumea materială, cu rațiuni parțiale din diverse domenii și cu morale parțiale, de clan, de grupă, de trib sau ce-ar mai fi.

Horia STAMATU

Alice Panaiodor

La 10 Iunie a decedat la Courbevoie, în Franța, Alice Panaiodor, în vârstă de 64 ani. După o activitate misionară de 20 ani în România și o condamnare pentru acest fapt la 8 ani de detenție, Alice Panaiodor a reușit să plece definitiv în lumea liberă, iar din anul 1970, până în ziua când s'a stins din viață, s'a consacrat cu tot devotamentul și cu o mare revărsare de dragoste, ajutorării creștinilor prizonieri pentru credință în țările

din estul Europei, inclusiv România. Ea este autoarea unei cărți autobiografice și de mărturie a suferințelor prin care a trecut, împreună cu toate codeținutele, în anii de execuție a pedepsei, carte intitulată "La traversée du feu" (Trecerea prin foc) și apărută, în 1979, într-o editură pariziană, din care reproducem, după textul românesc al manuscrisului, fragmentul de față.

Redacția

REEDUCAREA ÎN PUȘCĂRIILE COMUNISTE DIN ROMÂNIA

Deținuții politici, odată judecați și condamnați, nu reușeau să scape de hărțile anchetelor, care continuau pe tot parcursul detenției, anchete făcute de diversi anchetatori, sau de conducerea penitenciarelor. Nu ajungea suferința de fiecare zi în care trebuia să fie executată detenția, cu toate urmările ei triste, ci anchetatorii continuau să apară și să-ți facă viața amară, cu întrebările lor!

După ce au reușit să ne spele creierul, după ce au încercat să scape de hărțile personalității, aducându-ne aminte, zi de zi, că nu mai aparținem societății, că nu mai putem fi socotiți ca oameni, ajungea să gândești, că nu mai ești om și nu mai ai drepturile unui om!

La diferitele inspecții ale ofițerilor dela interne, se întâmpla câteodată ca vreuna dintre deținuți să ceară să vorbească, pentru a se plânge de ceva. Atunci rămâneam îngrozite de tonul cu care ni se răspundea: "Nu aveți dreptul să întrebați, nu aveți dreptul să cereți, nu sunteți nici cât deținuții de drept comun, sunteți niște simple numere, iar în fața regimului, contrarevoluționare și spioane. Nici după ce veți ispăși pedeapsa, și vă veți libera, societatea nu va va încadra în mijlocul ei. Numai cele dintre voi, care-și vor recunoaște întreaga lor vină, care se vor lepăda de tot trecutul lor, care se vor reeduca treptat, vor putea intra din nou în societatea socialistă!"

Prin toate închisorile, Securitatea avea grijă, să plaseze, în celulă sau cameră, una sau mai multe deținuți, care să raporteze tot ce se petrece și se discută înăuntrul. Noi nu reușeam întotdeauna să le descoperim și astfel, să ne ferim de ele. În urma unei astfel de anchete, nu rareori eram pedepsite cu zile întregi de carceră și amenințate cu prelungirea timpului de detenție.

După ani de zile, petrecuți, în această situație, a început o nouă fază, pentru deținuți, și anume perioada de reeducare, pe care numai mai târziu am înțeles-o de ce a trebuit să se producă!

Prima măsură care s'a luat pentru deținuții condamnați, pentru activitate religioasă a fost separarea lor de celelalte și așezarea în încăperi separate, unde ne găseam numai între noi, pentru că nu contaminăm pe celelalte!

În toate închisorile cu deținuți politici au fost trimiși o serie de anchetatori reeducatori, care au fost special pregătiți, ca după ce ne-au spălat creierul, să înceapă să ni-l umple cu teoriile, principiile și sloganurile marxist-comuniste.

Tot în vederea reeducării, în ultimul an al detenției noastre au început să ne aducă în celulă, din când în când, câte un ziar - ziarul partidului - "Scinteia", de altfel unul din puținele ziare care apăreau în țară. În prima perioadă, anchetatorul intra și ne citea câte un articol din acest ziar, în legătură cu politica partidului sau realizările economice ale regimului, de ex.: câte tone de oțel s'au fabricat, sau câte tractoare s-au pus pe piață. După un timp, au început să ne lase ziarul înlăuntrul, și una din deținuți trebuia să citească cu glas tare, iar celelalte s'o urmărească. Dacă priveai spre vizetă, vedeai ochii anchetatorului sau reeducatorului, care urmăreau să vadă, dacă fetele sunt atente la ceea ce se citește. Tot pentru reeducarea noastră au început să ne dea unele cărți de literatură marxistă broșuri speciale despre teoriile partidului sau materialismul dialectic.

Noi deținuțele, care de ani de zile ne văzuserăm vreun ziar, sau nu citiserăm vre-o carte, acum citeam ceea ce ni se dădea, chiar dacă era împotriva convingerilor noastre, numai că să ne ieșim din gândurile noastre, să ne distragem atenția, și pentru că timpul să treacă mai ușor. La un moment dat ni s'a adus în celulă

"Biblia hazlie" scoasă de regim ca o bătaie de joc la adresa Bibliei. La început nu am vrut să punem mâna pe ea, căci avea niște imagini, care ni se păreau un sacrilegiu. Dar am văzut că pentru combaterea argumentelor biblice, se citau adeseori pasagi întregi din Biblie. Atunci ne-am apucat să citim, aceste pasagi și să le învățăm pe dinafară.

Eram încă la Arad când anchetatorul a venit să ne spună că a doua zi vom fi scoase în curte, ca să vedem o eclipsă de soare. El a continuat să ne spună, că sub regimul comunist știința a luat așa o amploare și a evoluat atât de mult, încât poate spune cu precizie, mult înainte, timpul, când se va produce această eclipsă. Era atât de mărginit, încât nu-și dădea seama, că vorbește în fața unor femei cu școală înaltă, științuri universitare, care abea se țineau să nu izbucnească în râs, căci știau că alții, cu sute de ani în urmă, descoperiseră existența eclipselor. A doua zi în curte, după ce ne-a dat sticla fumurie să primim eclipsa, ne-a ținut o prelegere care era bună pentru o revistă umoristică.

Altă dată la Miercurea Ciuc, comandantul a vrut să ne convingă despre inexistența lui Dumnezeu, spunându-ne că totul este materie în evoluție, spirit nu există și deci nici Dumnezeu. Argumentele erau atât de slabe și copilărești, încât una din deținuți a cerut voie să vorbească, și a spus:

"Domnule comandant, acum câteva zile, domnul anchetator, ne-a vorbit despre sateliți artificiali, care au fost lansați de către URSS și care în clipa de față se învârtesc, în jurul pământului. Desigur că nu se poate contesta că muncă și se știință a trebuit pusă în practică, pentru ca acești sateliți să poată fi lansați, și cu toții știm, că acești sateliți nu ar putea să se învârtască în jurul pământului, dacă nu ar fi ghidați depe pământ de către savanții dela centrele speciale!"

Deținuța a continuat: "Desigur, pe bună dreptate, am socotit înconștientă sau nebulă, persoana care ar îndrăzni să spună, că acești sateliți s'au creat singuri și se mișcă dela sine. Dacă acești sateliți artificiali, care sunt atât de minuscule, în raport cu sateliții naturali și celelalte planete, au trebuit să fie creați de către cineva și dirijați încontinuu depe pământ, cum ne putem închipui că sateliții naturali s'au creat singuri și se mișcă dela sine!"

Singurul răspuns pe care comandantul a fost în stare să ni-l dea a fost acesta: "Astăzi am stat prea mult de vorbă cu voi, voi reveni altă dată!"

Altă dată, anchetatorul reeducator, ne vorbea despre materialism, căutând să dovedească inexistența spiritului. Căuta să ne explice că totul este materie în progres, că totul se câștigă prin practică și experiență. - La aceasta o deținuță a întrebat: "Cum vă explicați domnule anchetator, că dacă totul se obține prin practică și experiență, eu care sunt o pianistă, chiar dacă aș studia o viață întreagă nu aș reuși să devin o celebritate, pe când Mozart, la vârsta de 5 - 6 ani, deși nu avea nici experiență, nici multă practică a reușit nu numai să cânte admirabil la pian dar și să compună! Este numai unul din multele genii pe care le-a avut omenirea!" Anchetatorul, cu fața întunecată, spuse: "Să trecem la altele!"

Ultimele luni, pe care le-am petrecut în închisoare eram din ce în ce mai bolnavă, aveam mari dureri în corp și la un moment dat am anchilozat. Din cauză că nu mai puteam mișca, din cauza durerilor pe care le aveam și a stării de slăbiciune în care mă găseam, am căpătat dreptul să stau lungită în pat, înălțate trei ore pe zi, apoi pat permanent. Îmi dădeam seama că eram grav bolnavă, căci știam că numai la bolnavii în ultimul grad se dădea pat permanent. Dar de acum eram liniștită

sufletește, căci îmi dădeam seama că este mai bine să mor, decât să mă mai chinuiesc în starea în care mă găseam. Aveam încrederea că Dumnezeu este cu mine și chiar dacă va trebui să trec prin vales umbrei morții, Domnul Isus va fi alături de mine.

Vreau să menționez că, în afară de suferința exterioră, exista pentru deținuți și suferința interioară, produsă de luptele sufletești, mai ales pentru cei credincioși. Diavolul, vrăjmașul nostru cel mai puternic, a folosit stările de slăbiciune, de neputință, de apăsare și tristețe, pentru ca să vie adeseori să ne ispătească, cu întrebările lui obraznice, să încerce să ne facă să pierdem încrederea în Dumnezeu. Adeseori încerca cu tot felul de gânduri să-mi distrage credința și încrederea mea, dar Isus îmi venea în ajutor, amintindu-mi că trebuie să rezist diavolului, și că trebuie să cred cu fermitate în Cuvântul lui Dumnezeu, în credințioșia și dragostea lui Isus.

În camera, în care mă găseam în ultima vreme, se aflau mai multe deținuți tuberculoși. Pentru cei bolnavi de tuberculoză exista un regim special, respectiv căpătau o bucată mai mare de pâine, iar în loc de zeama chioară, o mâncare mai consistentă. Într-o dimineață, cu două luni înainte de eliberarea la care nu mai speram, când militanța a deschis ușa ca să anunțe cine va avea regim alimentar în luna aceea, printre numele pe care le-a citit a fost și numele meu. După ce ușa s'a închis, am spus: "Fetelor, să știți că două lucruri se pot întâmpla prin faptul că mi-am dat regim: sau sunt pe moarte, și pentru că să nu se spună că am murit fără să fiu îngrijită, mi-au acordat acest regim, sau ne vom elibera curând și pentru că în starea în care mă găseam, nu voi fi în stare să pornesc spre libertate, încercă să mă refacă puțin." Exact la două luni după ce am pronunțat aceste cuvinte a venit eliberarea.

Chiar în starea grea de boală în care ne aflam, atât eu cât și multe din colegele mele, nu eram lăsate, în pace de către anchetatori și reeducatori.

Rolul anchetatorilor, în mijlocul deținuților, condamnați pentru activitatea lor religioasă, era să obțină dela acestea ca să renunțe la credința lor. Atunci, în sedințele lor, se puteau lăuda cu succesele pe care le-au obținut. De aceea veneau la noi în fiecare zi, sau chemau la ei în birou, pe câte o deținuță cu care s'au de vorbă, și s'o lămurăscă spunându-i că dacă va da o declarație că renunță la credința ei, va fi eliberată. Dar slavă lui Dumnezeu, în camera în care ne găseam nu a reușit să facă să cadă în cursă pe nici una din deținuțe. Am auzit că în camera alăturată o deținuță a dat o astfel de declarație. Ce s'a întâmplat cu ea? A fost scoasă din mijlocul colegei ei, dar nu a fost eliberată, ci numai mutată în altă parte! Pe cele bolnave, anchetatorii veneau să le lămurăscă la patul lor, crezând că pot să se folosească de boala și slăbiciunea lor!

Într-o zi, unul din anchetatori a intrat în camera noastră, s'a așezat pe marginea patului meu și mi-a vorbit, terminând astfel: "Nu este oare păcat ca o femeie cu cultură ca tine, să mai creadă în astfel de superstiții și prostii, și de dragul lor să moară în închisoare? Nu vezi ce bolnavă ești? N'ai să mai rezisti mult! Nu e păcat să mori, când poți să mai trăiești? Dacă o declarație că renunți la credința ta și la mărturisirea ta, și în câteva zile vei fi liberă, vei pleca acasă să-ți îngrijești sănătatea!" Eu i-am răspuns: "Domnule anchetator, în primul rând, știu că dacă voi face această declarație, nici vorbă să fiu eliberată, pentru că făgăduințele dvs. nu sunt valabile. În al doilea rând, ar fi drept ca acum, după ani de suferință, poate

chiar în pragul morții, să renunț la idealul meu? Și în al treilea rând, chiar dacă ar fi adevărat și mi-ați da drumul, nu aș semna această declarație, pentru că prefer să mor în închisoare, decât să mă leapăd de Dumnezeu. Dacă El dorește să mă elibereze, va face lucrul acesta atunci când va crede că e de cuviință." Răspunsul anchetatorului a fost: "Ce proastă ești, așteaptă atunci ca Dumnezeu să te elibereze."

După câțiva timp a venit din nou la patul meu și mi-a spus: "Știu că tot ce vorbești este din necunoștință de cauză, vreau să-ți fiu de folos, de aceea am să-ți aduc să citești "Istoria marxist-leninistă," care sper că te va lămurii. A doua zi a venit și mi-a adus un volum de vreo 600 de pagini. M'am îngrozit când am văzut ce aveam, și cât aveam de citit despre un subiect, pe care-l detestam, dar singura mea mângâiere a fost că astfel voi putea să-mi ocup câteva ore pe zi. "Când ai s'o termini o să stăm de vorbă", a continuat anchetatorul.

Am reușit s'o lungesc cam vreo 6 săptămâni cu cititul acestei cărți, sub pretextul că fiind bolnavă, nu puteam citi mult. În ziua când i-am restituit cartea m'a întrebat: "Aștept să văd, după toate lămuririle pe care le-ai avut, dacă nu ți-ai schimbat părerea?" În ziua aceea, din fericire, mă simțeam foarte prost și nu am putut sta mult de vorbă cu el, dar i-am spus: "Domnule anchetator, după ce am citit această istorie marxist-leninistă, deși nu sunt deloc de acord cu aceste teorii și principii, recunosc că unele din învățăturile marxismului sunt frumoase, asemănătoare multor legi ale moralei; dar eu cât am fost în libertate, nu am cunoscut teoria, ci punerea în practică a acestei teorii, și practica este departe ca să se asemece cu ceea ce am citit în teorie. Practica a denaturat tot ce a fost bun în învățătura marxistă!" Am văzut cum fața lui s'a întunecat și a ieșit trântind ușa. Fusese atât de sigur că va reuși să mă lămurăscă.

Din când în când, deținuțele erau strânse într-o sală mare, unde venea câte un delegat al Ministerului de Interne sau al partidului, să ne țină câte o conferință, în care ne vorbea de minunatele realizări ale partidului, de victoriile pe care le reportau în producție.

Cu cât timpul trecea, așteptarea deținuților devenea și mai grea. Toată răscolirea pe care a produs-o reeducarea, introdusă de regimul comunist, în ultima vreme în mijlocul deținuților politici, nu a făcut decât să mărească dorul acestora după libertate. Faptul că acestea, prin ziare și conferințe, lăuseră puțin contact cu exteriorul le făcea și mai grea închisoarea. Femeile deveneau din ce în ce mai nervoase, mai nerăbdătoare, întrebându-se necontenit: "Ce se va întâmpla cu noi? Până când trebuie să mai așteptăm?" Împreună cu câteva deținuțe care aveau un moral mai ridicat, încercam să le liniștim pe celelalte, spunându-le: "Aminția vine, vine curând!" În ultimele săptămâni, mă găseam cu o deținuță din nordul țării. Marica, care ajunsesse într-o stare că nu mai putea suporta închisoarea, și plângea aproape toată ziua. Căutam mereu s'o liniștesc, spunându-i că vine eliberarea. Cam așa am dus-o un timp, până când, într-o zi, mi-a spus: "Unde-ți este aminția, nu vezi că mă minți mereu?"

În adevăr, viața devenea din ce în ce mai grea pentru fiecare din noi! Căci peste tot chinul zilnic era hărțuiala anchetatorilor și a reeducatorilor, care căutau să ne zmulgă declarații favorabile lor. În acele zile mi-am amintit de câteva versuri ale unui credincios din Oastea Domnului:

"Noi, ne-am bătut pe Domnul, de aceea nu ne-a bătut nici vântul când vula puternic, nici valul când izbea cumplit. De aceea când zdrobiți păream, noi sper fericita izbăvire, adânc încrezători, priveam!"

Aura Buzescu

C. ARONESCU-BĂRĂGAN

Când în stagiunea 1948/49, Zaharia Stancu, directorul Teatrului Național bucurestean, a decis să rupă tradiția de până atunci, ca pe prima scenă a fetei să înceapă stagiunea cu o piesă din dramaturgia clasică autohtonă, înlocuind-o cu una sovietică, artista dramatică Aura Buzescu, era în repetiții avansate, după un studiu de ani cu Hamlet, pe care trebuia să-l joace în travesti. Vizionase proaspătă creație cinematografică a lui Laurence Olivier la Paris și tot acolo asistase la reprezentațiile uluitoare ale aceluia ce a dat viață mimului și pantomimului Baptiste Deburau, în filmul lui Marcel Carne, "Les enfants du Paradis".

Jean Louis de Barrault, jucu în acești ani la Paris, Hamlet, cu casa închisă. La intrarea în teatru se putea citi un aviz: "inimile slabe sunt rugate să părăsească sala".

Aura Buzescu nu a fost intimidată de creația celor doi corifei ai teatrului universal. Ea dispunea de un arsenal de mijloace unice: intensitate dramatică, o gestică ireproșabilă, dicțiune perfectă; putere de concentrare rar întâlnită, la care trebuie adăugate elemente de interpretare moderne, care făceau să fie înălțurate acele lungimi de vocale cântate, ca în teatrul de până atunci, vetust și plicticos, de care suferau încă actorii și în care excela Agepsina Macri Eftimiu.

Artista Aura Buzescu, dăduse până atunci mai multe creații, printre care câteva eroine din galeria teatrului shakespearian, cu strălucire, în special Ophelia și Desdemona.

Interperuarea repetițiilor în faza "repetiții în decor" dictate de directorul Zaharia Stancu, au produs acriței prima mare decepție. A urmat arestarea lui N. Buzescu, soțul actriței, și trimiterea lui la Canal. Actrița a fost obligată să interpreteze roluri minore din plesle lui Baranga și ale altora care au făcut ca dramaturgia lor să stabilească eticheta la calificativul de deșeu al artei. Amintim câteva: Ceteatea de foc (Davidoglu), În Valea Cucului (Beniuc), Ziua cea mare (Maria Banus), Impărația lui Machidon (Tiberiu Vornic), Lumina la Ulmi (L. Horia) și celelalte uscăciuni dela Rogoz și Mirodan până la Preșul lui Băieșu, Pasagalia lui Titus Popovici sau piețele lui Voitin și Everac.

Soțul artistei a fost un om cu stare care a ajutat-o dela începutul carierei pe Aura Buzescu, pentru a deveni o mare actriță. Pentru fiica unei spălătorese cu ziua, din mahalaua Popa Tatu - mai sus de Grădina Cizmigiu - să devină mai târziu pentru eleganța ei "Doamna în gri". Pe la 1900 biata fetiță umbra în niște târlăci confecționați din canură, ce o făceau să calce mai mult în fărâna, în vechea mahala pe unde cu puțină ani în urmă rățacea Rică Venturiano după cine

știe ce angel radios.

Trudind la albiade spălat rufe și la fierul de călcat cu cărbuni, mama artistei a încropit ceva parale pentru instruirea fetei. La școală copila se ducea cu o haină lungă - cea a mamei. Într-una din zile au întins-o cainii brutarului Popa Tatu și a venit acasă plină de sânge și cu haina ferfelită.

La câțiva timp după ce și-a luat examenul de capacitate, și-a mărturisit vrea ei, mamei. Bătrâna a lucrat târziu la lumina petromaxului și i-a confecționat o fustă din alică. A doua zi i-a scrobit bluza albă, din poplin și s'a întâmplat un miracol, care a făcut ocolul caselor din mahala: Aura a dat examen la Conservator.

Profesori pe atunci la Arta Dramatică erau: Nottara, Ion Liciu, Aristitza Romanescu, Petre Gusti și Lucia Sturza Bulandra. Luciei Bulandra, nu i-a plăcut această fată sărăcuță. Ea voia ca elevii ei să fie eleganți, fetele pline cu zoroane și toalete frumoase. Din Comisie mai făceau parte Tony Bulandra și omul de teatru Tudor Ion Popa. Acesta din urmă, a convins-o pe Bulandra, că fata are talent și să o primească la clasa pe care o va conduce dânsa.

Aura, venea de fiecare dată la cursuri cu fusta călcată și bluza scrobită. Era tot ce putea face să fie în grațiile unei profesoare ridicole de pretențioase în ceea ce privea garderoba elevilor ei. Profesoara își așeza elevii în bancă, în funcție de vestimenta. Pentru Aura nu exista decât un loc în fundul clasei. Acolo era un scaun, pe care înșepenea. Nu era niciodată chemată să recite sau să spună ceva. Mama ei, spălătoreasa, venea trimestrial și aducea la secretariat, taxa școlară, apoi își ascundea mâinile umflate și încrețite de soda de rufe și săpun. Se apropia sfârșitul anului școlar, fără că Aura să fie înțrebată ce știe. Se scuturau pomii de flori și ea madause-se nicio bucurie mamei ei. Ultimele ore de artă dramatică. Aura sta neclintită pe același scaun. Răsfoind catalogul, profesoara Bulandra dă și peste matricola imaculată a fetei amărâte din fundul sălii. Se îndură de formă și-i pună o întrebare:

-Fetișo, zise profesoara, tu tot mai vii la Conservator?

Privirile s'au întors toate spre fundul clasei. Aura s'a sculat ținându-și cu mâinile fusta de poale și a răspuns cu cel mai simplu ton: -Da, Doamnă! Ea nu putea să izgonească din flința ei, puterea chemării.

-Poftim în fața, te rogi! Cu tivul fustei dat drumul, s'a urcat pe scena improvizată, primind aprobarea să spună ce știe. Era chiar atmosferă și momentul începutului poeziei pe care o pregătise: La Icoană de Vlahuță. Metrul versului trobaic din expozeul poeziei, nebănuita interpretă îl transformă într-o istorisire pe un ton alb, neteal. Apoi începu să urce pe un răscolitor registru interpretativ, când la fel ca

și eroina din poezie, înnebunește... Când termină, își șterse lacrimile și profesoara și elevii rămăseră încremeniți. Aura își revenea din transa concentrării, De afară intrau pe fereastră ritmurile înfundate ale birjelor cu cai, strigătele oltenilor și larma ascuțită a glasurilor de copii ce se jucau în marea curte a Conservatorului din Piața Biserica Amzei.

-Iartă-mă! Te rog să mă ierți... Dumneata ai mult talent -spuse profesoara. Cum te cheamă?

-Aura. Mama mea este spălătoreasă. N'am tată! Lucia Sturza Bulandra își îndreptă dantelele franțuzești de pe piept și notă de două ori "10" în catalog.

La ieșire, doi dintre colegii ei s'au apropiat de ea. -Bravo, Aura! a spus unul din ei. Celălalt i-a spus în germană: Gebolt bring Rosen (Răbdarea aduce trandafiri). Primul era G. Timică, cel de al doilea I. Manolescu. Din eleganta ei de colegie, niciuna n'a făcut teatru.

*** În anii din urmă, Aura Buzescu a dat două creații de mare valoare: una în Hanul dela Râscrucă de H. Lovinescu și alta în Vizita Bătrânei Doamne de Fr. Durenmath. Prima, în reprezentație la Teatrul "Lucia Sturza Bulandra" iar cea de a doua la Teatrul Național.

Aura Buzescu a fost o actriță de o disciplină exemplară. Punctuală, dăruită scenei, absentă dela cancanurile culiselor. Mulți ani societara Teatrului Național, nu intra pe scenă până nu se pulveriza esență de brad pentru purificarea aerului din cauza prafului ridicat la montarea decorului și așezarea recuzitei pe scenă.

La apariția ei, în culise toate zgomotele trebuiau să înceteze. Intrarea în scenă era considerată de artistă, ca oficierea unui cult unde se cer trei imperative: liniște, atenție și concentrare.

Ca profesoară, femeile și mama, a fost foarte austeră. Gina Patrichi - una din elevele ei - a trebuit să ducă 10 ani în spate vicistitudinile teatrului de provincie ca să-și arate talentul. Longin Martoiu, nu a avut drum de întoarcere! Victor Dogaru, a trebuit să devină crainic la radio din cauza acestei austerități. Dintre actorii români, doar C. Tănase a făcut-o să rădă. Birlic o întrista iar Marcel Angelescu era pentru dânsa un actor de dramă. Li agreea pe Cazaban și Gărdescu, îi plăceau însă actorii cu prestanță: Brancimir, Vraca, Storin, Botta și Barton.

Aura Buzescu a avut doi copii. Un băiat și o fată. Băiatul, la vârsta de 25 de ani (1941) a plecat pe frontul de Răsărit și a fost dat dispărut în luptele dela Tiraspol. Fata, a plecat la studii în Franța și nu s'a mai întors la casa părintească. Relațiile reci dintre mamă și fiică au intrat într'un climat de gheață după moartea tatălui, N. Buzescu Rămâne o enigmă neîntoar-

PĂCĂ, GHEORGHE ȘI AHOE

Trei ași în poarta poeziei

PORTRET

IN MEMORIA POETULUI TEODOR PĂCĂ

Să mai rămănem timp de un pahar
El nu-i plecat decât să facă-o tură
Și va veni din barba lui de var
Să ne mai dea curaj c'o'njurătură

Si să golim o sticlă veți vedea
În damful nopții noastre va apare
Ca înlegenda lui Djallil Mussa
Djight rebel stărnit de-adulmecare

Mai sus stacana nu vărsați un strop
În miezul vinului ce sângerează
Fierbe vârte de rubiniu potop

Geană la use și pupila trează
Zăresc un Păcă vâsnic ca un plop
Căci ori și cătuși de puțin - contează.

Georges ASTALOS

Reflecții pe marginea...

Umor din pag. 7

Dacă Alban Berg a fost un compozitor lipsit de talent sau nu, aceasta nu prezintă interes în problema pe care o tratăm. Ceea ce interesează este că, aruncând niște note pe portativ - așa cum alții înșiră niște cuvinte într-o "poezie" sau măzgălesc cu pensula pe o pânză - dă la iveală o "operă de artă", pe care o mulțime de "cunoscători" se grăbesc s'o aplaude.

Este foarte ușor, în muzică și nu numai în muzică, să vii cu tot felul de inovații pentru a da impresia de originalitate; greu, însă, este să pectulești o compoziție cu nota personală, servindu-te în același timp de limbajul curent, inteligibil.

La festivalul "Toamna Varșoviană" din 1964, consacrat muzicii contemporane, s'a prezentat și un ballet american cu diverse numere. Muzica unuia din ele, datorită Japonezului Toshi Ichyanagi, se rezuma la sunetele pe care le scoateau niște "instrumente" ca: un borcan de murături, o oglindă, o cutie de compost, un drug de fier, niște gălești și mătușoale, manevrate de doi "muzicanți".

Mă întreb ce efect muzical pot produce astfel de biete "instrumente"?

Odinioară - povestește Niculescu Basu în amintirile sale - publicul venea la spectacol înarmat cu ouă clocite și alte arme convingătoare, de care făcea uz când vre'un artist, mai puțin conștient de misiunea lui, apărea pe scenă fără ca mai întâi să-și fi făcut propria verificare și dădea un chics.

Astăzi, lumea aplaudă orice neghiobie și se mulțumește cu orice. Fără prea multă muncă se poate deci reuși în viață. Dar, ce rămâne depe urma acestor "reușiți"? Căci, una este a reuși și alta a realiza. Si orice realizare este o chestiune de inspirație, muncă asiduă și conștiință.

"Acelea ce nu au nimic de spus să se ocupe de altceva. Iar acei care simt necesitatea profundă și veridică de a compune, să o facă prin procedee noi sau vechi, însă - în orice caz - simple și inteligibile, căci ceea ce contează nu sunt procedeele ci rezultatele". (Casals)

În definitiv, arta trebuie să servească pentru menținerea vie a culturii unui ideal și nu pentru a accen-

tua tendințele de dezagregare. Pentru ce artistul trebuie să fie obsedat de nesiguranta epocii, în loc să reacționeze împotriva ei ca semn de fidelitate în valorile omenești care au supraviețuit atâtor catastrofe colective? Ca om, artistului nu-i lipsesc ocaziile de a interveni în conflictele epocii sale. Însă, arta nu poate fi sclavul acestor conflicte. Arta trebuie să ne aducă un mesaj de înălțare și de speranță.

Criteriul conștiinței este acela care, până la urmă, trebuie să învingă, dat fiind că marile teme omenești sunt mereu aceleași și ceea ce trebuie să înțelegem în creațiile artistice este omul, omul din carne și oase și nu o entitate abstractă.

"Azi, continuăm să admirăm tot ceea ce este frumos, inclusiv dacă este vorba de creații care datează de mii de ani, ca - de exemplu - poezia chineză și cea indiană. Acestea au aceeași rațiune de a exista ca și muzica noastră adevărată. Viața lor este aceeași în zilele noastre... et în secula seculorum" (Pablo Casals).

Marcel NICOLAU

cerea fetei într-o casă opulentă, în care cărțile din bibliotecă erau legate în piele și aurite, iar obiectele din interior de cel mai rafinat gust.

Aura Buzescu, își primea rarii vizitatori într-o casă cu scară interioară, cu lambriuri de mahon și tavan în intarsii de o eleganță și o curăpenie rar întâlnite. La masă, actrița era de o mare cumpătate și igienă care la dânsa mergea până aproape de ritual. Ne permitem să facem o paralelă nefirească, spunând că marea actriță bea un pahar cu apă în aceeași unitate de timp în care Păstorel, ar fi băut o cramă cu vin! Își întâmpina vizitatorii cu prestanță-i cunoscută, zâmbind discret

și dezvelind o dantură albă perfectă, fără o carie, elegantă în mișcări, încât cu greu ai fi crezut că această persoană a călcat cândva prin țărâna vechii mahalale Popa Tatu.

O ultimă vizită la Paris, în urmă cu câțiva ani, a actriței, a dus la o despărțire definitivă între mamă și fiică. E cert că ar fi vrut să rămână în Franța, la fiica ei.

Aura Buzescu, are astăzi peste nouăzeci de ani. Casa ei se află lângă Studioul Teatrului ce poartă numele fostei sale profesoare, Lucia Sturza Bulandra, de lângă Grădina Icoanei. E o casă albă, cochetă, cu un stil original. O grădină ovală (azi nu prea îngrijită) atrage

în fiecare primăvară pe îndrăgostiții de frumos, cu florile de magnolia și liliac înflorit. Câteva tufe de trandafiri sunt mereu în floare. Doar în amurg, dacă te uiți din părculețul din apropiere, la etaj, va apare o doamnă bătrână care controlează și fonionul, garderoba, închide geamurile și dă drumul stururilor. Imaginea îți pare cunoscută, pentru că în fața ei apare ca decor casa descrisă de O'Neil, în cumpăta sa tragedie "Din lume se întrupează Electra".

Bătrâna Doamnă, este cea mai mare actriță în viața a scenei românești: AURA BUZESCU. □

ARONESCU-BĂRĂGAN

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

Pavel Chihaia, Tradiții răsăritene și influențe

1983

occidentale în Țara Românească

ed. John DUMITRU-VERLAG

—Matei CAZACU—

Până a nu deveni exilat în Germania, Pavel Chihaia a fost un exilat interior în România. După ce, proaspăt licențiat în literă și funcționar la Direcția generală a teatrelor, el obține Premiul scriitorilor tineri pentru piesa La farmecul nopții, mai apucă să publice, în 1947, romanul Blocada. La 25 de ani el promitea a deveni un romancier plin de talent, unul din cei mai subtili cântăreți ai peisajului dobrogean, al orașelor turcești și porturilor cu o lume pestriță, al stepei cu ciudata ei vegetație.

Venirea comuniștilor la putere a însemnat și sfârșitul carierei sale literare. Vreme de aproape 12 ani, Pavel Chihaia practică diferite meserii - zidar și figurant la București și Constanța -, până când, în 1960 începe, sub aripa ocrotitoare a lui George Oprescu, să se ocupe de arta medievală românească. De cinci lustre, numele lui este sinonim, pentru specialiști, de cercetare temeinică, de lecturi întinse, de spirit de observație (a se compara cu descrierile de natură din Blocada) și de multă imaginație în reconstituirea climatului cultural valah din secolele XIV-XVII. Nenumărate articole savante și trei cărți masive l-au consacrat în lumea istoricilor de artă din România și se pare că Pavel Chihaia își va continua cercetările duse cu atâta pasiune și cu bune rezultate la același Institut de istoria artei al Academiei.

Iată însă că în 1978 Chihaia, care își trecuse între timp un doctorat la Sorbona, alege libertatea, preferând o situație precară la München falsei securități oferite de meseria sa la București. Cartea de față este prima sa publicație importantă din exil și trebuie salutăată ca un semn al continuității pe care domnia sa înțelege să o

imprime preocupărilor sale științifice.

Volumul conține 11 studii de dimensiuni diferite imbrășișând secolele XIV-XVII, mai precis răstimpul dintre domnia lui Basarab Intemeietorul (1320 ?-1352) și Matei Basarab (1654).

După cum o arată și titlul, strădania lui Pavel Chihaia tinde către identificarea și replasarea în epocă a marilor curente culturale bizantine și orientale, pe de o parte, și occidentale, pe de alta. Domnia sa vede în primele un element fundamental, constitutiv, al creației culturale românești, aparținând domeniului tradiției, în timp ce renașterile occidentale au, la noi, caracter revoluționar, vădit, potrivit lui Pavel Chihaia, în epoca lui Radu dela Afumați și a succesorilor săi imediați, apoi în epoca lui Matei Basarab și, în sfârșit, la 1848.

Dar, în afara "renașterilor", Țara Românească nu a pierdut contactul cu lumea central - și vest-europeană, contact pe care autorul îl urmărește pe mai multe planuri. Un prim plan este cel al cruciadei antiotomane care angrenează țara încă din vremea lui Vlaicu Vodă (1372 - prima luptă a Românilor cu Turcii), cu momente culminante în epoca lui Mircea cel Bătrân, a lui Vlad Dracul, fiul său (domn între 1436-1442, 1443-1447), a lui Radu dela Afumați (1522-1529, cu întreruperi) - menționăm aici doar momentele studiate cu predilecție de Pavel Chihaia. El analizează strategia de cruciadă a lui Mircea cel Bătrân așa cum se reflectă ea în implantarea principalelor sale cetăți, dela Turnu Severin la Heraclea, în Dobrogea, menite să înfrunte pe Turcii otomani dar și să vegheze pe Carpați pentru a contracara catolicismul agresiv al regilor Ungariei.

Dela Vald Dracul și Neagoe Basarab s'au păstrat două steme alegorice care împodobeau turnul de intrare la biserica metropolitană dela Curtea de Argeș. Redescoperite de Pavel Chihaia în depozitul Muzeului de Antichități din București, ele și-au dezvăluit secretul în urma unei atențe cercetări: prima înfățișează un dragon care calcă în picioare un leu cu cap de șarpe, ilustrație probabilă a versetului din psalmul 90: "Vei pași peste lei și peste șerpi." Ea explică și porecla de Dracul dată acestui voievod care era membru al ordinului cavaleresc de cruciadă al Dragonului, animal ce sfârșește prin a simboliza heraldic "creștinismul victorios". Neagoe Basarab va pune și el o stemă care înfățișează un inorog (tap cu corn) ucigând un dragon, deci, conchide Pavel Chihaia, "lupta dintre Ortodoxie și Islamism".

Să notăm și atenția acordată de autor "modelelor" antice pe care încercușă să le imite voievozii noștri ca și, dealtfel, contemporanii lor occidentali și bizantini: David și Solomon, Alexandru cel Mare și, apoi, Constantin cel Mare. Neagoe Basarab, autorul și inspiratorul învățăturilor către fiul său Theodosie, înțelegea să se inspire și din viața lui Buddha, cristianizată în romanul Varlaam și Ioasaf (atribuit sfântului Ioan Damaschin), roman care pare a fi împins pe doi boieri munteni să se călugărească. Cu această ocazie, domnul le va ține un discurs festiv în prezența întregii curți.

Ginerele și urmașul la domnie al lui Neagoe este Radu dela Afumați, un viteaz veșnic cu sabia în mână, apărând țara de "puhoiul turcesc". Lui îi atribuie Pavel Chihaia inițiativa scrierii primei cronici interne a Țării Românești, scrisă pe la

1525-1526, al cărei derivat este binecunoscuta lespede funerară dela Argeș a domnitorului pe care răposatul este înfățișat călare, cu buzduganul în mână și cu mantia fluturând în vânt, postură cu totul neobișnuită în sculptura noastră tombală.

În sfârșit, două studii din volum se ocupă de portalurile din secolul al XVI-lea și al XVII-lea (epoca lui Matei Basarab, 1632-1654): "portalul fiind o trăsătură de unire între lumea cerească, reprezentată prin spațiul interior și pictura unei biserici, pe de o parte, și lumea terestră, pe de altă parte, este foarte normal ca el să prezinte o mărturie semnificativă a modificărilor de mentalitate pe care le putem constata în Țara Românească în acea vreme."

Autorul surprinde în decorația acestor portaluri tendințele de adaptare și de autohtonizare a unor elemente artistice occidentale din epoci deosebite - gotic, Renaștere, baroc, prezente, toate, în aceeași vreme, pe aceleași monumente. Ne aflăm deci, conchide P. Chihaia, în fața unui efort înverdat de aggiornamento, a unor adevărate revoluții artistice, vizibile și în sculptura conacului familiei Năsturel dela Herești. În schimb, structura culturală a orașelor muntene vădește trăsături proprii, autohtone, alături de altele, etern urbane, puse în lumină cu subtilitate de Pavel Chihaia.

În concluzie, o carte densă, scrisă într-un stil care trădează uneori pe romancier.

De menționat, în încheiere, înduioșătorul curriculum vitae pe care P. Chihaia îl tipărește pe coperta cărții: se menționează căsătoria cu Maria-Ioana în 1964 și nașterea fiului Matei în 1973. □

Doru Novacovici, În România după gratii

1983

ed. John DUMITRU-VERLAG

—Matilda ALBEANU—

Inginerul Novacovici este unul din sutele de mii de Români care și-au petrecut aproape cinci ani din viață (1959-1964) în închisorile și lagărele de muncă înființate de comuniști pe tot întinsul țării înrobite. Ca și ceilalți "pensionari" ai Gulagului românesc, el a suferit în carnea și în spiritul său bătaii, torturi, șicane de tot felul, a fost obligat să muncească sub soarele nemilos al Bărăganului și în bătaia crivăului, cu picioarele în apă, a muzeștil în oribilele hrube dela Jilava, și-a distrus sănătatea în celele neîncălzite dela Gherla. Ca și alte zeci și sute de mii de "politici" a fost grațiat în 1964 întorcându-se la ai săi bolnav și diminuat fizicește, o umbră a ceea ce fusese.

Biografia lui Doru Novacovici ia un curs deosebit de cel al majorității din momentul în care reușește să ajungă în Franța în 1978 și începe să militeze în chip activ pentru dezvăluirea atrocităților din închisorile românești dar și din marea închisoare care a devenit

țara întreagă. (în special în periodicul Villages du Val de Marine).

Inginerul Novacovici (spre deosebire de alți foști deținuți politici, dornici, poate, să uite suferințele trecute), a pus mâna pe condei pentru a-și aduce mărturia, la ceea ce sperăm că va fi, într-o zi, monografia arhipelagului Gulag din România.

Căci de o mărturie este vorba aici, mărturie cu atât mai prețioasă cu cât ea nu se vrea globalizantă și nu are pretenția de a fi unică în felul ei: Doru Novacovici nu a cedat complexului lui Ulisse de a-și împodobi experiențele și absența cu înfrumusețări fabuloase și cu încercări existențiale supreme. Povestirea sa se scurge fără mari salturi, autorul trece prin vâmile îndobăștate cunoscute ale tăramului carceral: arestarea cu perchițișia, ancheta cu bătaie și torturi de tot felul prelungite cu sadism sau doar cu sălbăticie de securității dela închisoarea Uranus, Jilava, Gherla, sau

lagărele de muncă Luciu-Giurgeni și "Grădina".

Urmează procesul la care acuzații își retrag declarațiile anterioare deoarece fuseseră smulse sub tortură: panică între magistrați, discuții și strigăte între maiorul Enoiu și procuror. În așteptarea condamnării, Jilava, apoi, după condamnare (10 ani muncă silnică, 7 ani degradare civică și confiscarea averii pentru că tipărise și difuzase manifeste ostile regimului), lagăre de muncă din Bărăgan, apoi Gherla și, în sfârșit, eliberarea (mai mult mort decât viu) în Aprilie 1964.

Trecerea prin tăramul umbrelor l-a permis lui Doru Novacovici să întâlnească oameni excepționali, intelectuali, ofițeri, foști comuniști ilegaliști, muncitori și țărani, unora și turnători. Dela toți el a învățat câte ceva, tuturor le-a transmis câte ceva, mai ales neclintita lui voință de a rezista, de a nu-și pierde curajul biziundu-se pe credința fierbinte în Dumne-

zeu. Oameni ca Vasile, "ostas al Domnului", colonelul B., comunistul ilegalist Ionașcu, arestat pentru că fiii săi își ajutau coreligionarii să emigreze în Israel, doctorul Răileanu, preotul Vasilache, Constantin (Diki) Cesianu, generalul Schipor, colonelul Tobă condamnat atât de Ruși la deportare în Siberia, cât și de comuniști în România, pentru aceleași fapte, și mulți alții, citați uneori doar cu prenumele sau cu inițiale, populează paginile cărții fiecare cu drama sa personală, cu suferințele, cu rezistența și cu personalitatea sa.

Un caz aparte, care ar părea comic dacă nu ar fi atât de dramatic, este cel al țărânului Costică Georgescu din comuna Voluntari, de lângă București, acuzat că purta "discuții dușmănoase contra ordinii sociale" și pe care autorul îl întâlnește la Uranus, în anchetă:

"Si nea Costică îmi povesteste cum a fost "întâmplarea", că el e cole-

gul meu. E un țaran sărac, fără pămant, cu o casă modestă din pămant băut și singura lui avere era un cal pe care-l iubea mult. Mi-a explicat că dragostea de cai o avea de când era copil, când îi plăcea la nebunie să călărească și să spele caii în lunca lalomiței. Că prietenii lui cei mai buni au fost trei cai, ce i-a îngrijit și care la rândul lor i-au asigurat o viață cinstită și modestă. Rămăsese cu unul singur, "Murgu", pe care îl hrănea și-l țesăla cu dragoste. Era de fapt mijlocul lui de existență. "Acum o lună eram supărat," povesteste nea Costică, "deh ca omul, și fiindcă eram în grajd cu Murgu i-am spus să mai aibă puțină răbdare că n'când vor veni Americanii și va avea și el o masă mai bună, va mânca și ovăz, nu numai iarbă și fân. Să ne rugăm, prietene, Bunului Dumnezeu să vină ei, căci numai așa vom avea și noi libertate și ce mănca. Doar atâta i-am spus și iată-mă aci" încheie nea Costică

povestea lui.

"Păi cine te-a spus, nene, la securitate, că doar n'ai avut microfoane în grajd?" îl întreb eu. "Am aflat eu astăzi cine", spuse plin de el Costică, "vecinul meu, Atudosei, care are grajdul lipit de al meu.

Atudosei este un om rău, a lucrat câțiva ani în miliție și apoi l-au dat la munca de jos și a devenit paznic. Un om de nimic, o să-l pedepsească Dumnezeu după fapta lui". (p. 61-62). La întrebarea lui nea Costică despre condamnarea pe care ar putea-o căpăta, autorul, devenit specialist în "drep-tul" penal comunist, îi prezice trei ani dacă a vorbit încet și cinci dacă a vorbit tare. Încredul, nea Costică râde cu lacrimi, dar de condamnat tot la cinci ani va fi condamnat...

În anexă se reproduce fotocopia după sentința 34/1960 a Tribunalului militar București care condamnă pe Doru Novacovici "pentru crimă de ucneltire contra ordinii sociale". □

HYPERION

Centrul de promovare a cărții românești

CARTEA ȘI CULTURA

Noii profeți ai erei electronice ne anunță, sprintări și fericiți, apropiata dispariție a cărților. Fericiți de fericirea lor, noii profeți încearcă să ne demonstreze imensa binefacere pe care o va reprezenta pentru întreaga omenire moartea cărților.

Toate textele cunoscute, de la începuturi și până în prezent, vor putea fi înregistrate în memoria electronică. Grație "tematicii", ele vor putea fi puse la dispoziția maselor doritoare de cultură electronică. Așezați în fața ecranului terminalului personal, vom putea astfel comanda într-o clipă, prin simpla apăsare pe butoane, un poem al Sfântului Ioan al Crucii sau un fragment din Platon. Stimulați de întimitatea ecranului electronic vom putea contempla când vom dori o pagină din "Lacrimi și sfinți" sau din "Poveste cu țigani", un poem al lui Eminescu sau al lui Ion Barbu.

Se vor sfârși astfel lungile și penibile cercetări bibliografice. Într-o clipă, prin minime gesturi manuale, savantul va putea găsi referința căutată, iar copilul va afla imediat semnificația cuvântului pe care nu-l înțelege.

La început, desigur, sistemul de distribuție al culturii electronice va fi național. Dar treptat se vor constitui în mod inevitabil "bănci" internaționale, apogeul logic al acestui proces fiind (dacă lumea nu va dispărea între timp) apariția unei unice "bănci" mondiale, concentrând într-un unic creier electronic, toate textele pe care omenirea le-a produs în decursul timpului sau le va produce în viitor. Accesibilitatea oricărui text, în limba preferată, va fi imediată. În acest paradis cultural electronic, nu va mai fi loc pentru biblioteci și editori. Bibliotecile vor muri prin asfixiere lentă iar, în același timp, activitatea editorială tradițională va dispărea.

Tabloul zugrăvit de profeții erei electronice este fascinant, derutant și contradictoriu. Cine ar putea nega enormul câștig de timp realizat prin înregistrarea în memoria electronică a anurilor telefonice, a dicționarelor sau a enciclopediilor? Dar cine va putea trasa limitele procesului declanșat și în virtutea căror valori? Ceea ce ni se pare astăzi o delirantă fantezie de știință-ficțiune va putea deveni mâine o implacabilă realitate.

Scenariul pe care l-am descris este o ilustrare parțială a unui proces mult mai general, de fragmentare accelerată de izolare și, în ultimă instanță, de auto-destrugere. Ecranul electronic este o proiecție a mintalului devenit tiranic prin detașarea de unitatea naturală cu corpul și sentimentele omului. În simplul act de răsfoire a paginilor unei cărți, omul este mobilizat în întregime sa, în plăcerea aproape erotică a atingerii unei pagini superb tipărite. În sentimentul de comuniune provocat de regăsirea unui pasaj putând stimula intense rezonanțe interioare. Cultura electronică este, în forma sa extenuantă, o cultură mutilată și mutilantă.

Dar pentru noi, Români, cartea reprezintă și o altă dimensiune, cea a vieții și chiar a supraviețuirii. Afirmarea prin cultură este, în vitregele condițiilor actuale, un redevabil și eficient mijloc de consolidare a entității naționale. Sutele de comenzi primite de tânăra asociație "Hyperion", echivalând cu distribuirea a peste o mie de cărți, constituie, în sine, un semn încurajator. Dar dincolo de distribuirea cărților, ceea ce ne-a mobilizat eforturile, au fost numeroasele mesaje de adevărată, scrisorile calde și generoase primite din toate colțurile lumii.

Componența culturală a exilului necesită o diversificare a activității editoriale, care nu se poate limita numai la literatură. De exemplu, în ultimile două decenii, oameni de știință de cea mai înaltă calitate - matematicieni, fizicieni, biologi, istorici, lingviști, etc. și artiști de renume nu numai național, dar și internațional - pictori, sculptori, muzicieni, regizori de teatru etc. au sporit rândurile exilaților. Eseul și monografia științifică, precum și publicațiile artistice ar merita să găsească în viitor atenția cuvenită din partea celor interesați de destinul culturii românești. Fiecare pas spre universalitate efectuat de un Român servește desigur cauza românească dar și fiecare veritabil act de cultură românească deschide un drum spre universalitate.

Basarab NICOLESCU

Extrase din POEZII DIN ÎNCHISORI

Culegere de Zahu Pană

ed. CUVÂNTUL ROMÂNESC, Hamilton, Canada

"Prin prestigiul autorilor, precum și prin valoarea literară, simbolică și istorică a poemelor, volumul 'Poezii din Închisori', culegere de Zahu Pană, merită cu adevărat un cuvânt de laudă și un loc de cinste în tezaurul creației literare românești. Nu ne îndoiim de altfel nicio clipă că mai curând sau mai târziu, antologia va intra în patrimoniul și istoria literaturii românești.

(Dintr-o emisiune radiofonică în limba română)

Niciodată în istoria literaturii române, nu s'a trăit atât de intens poezia ca în închisoare. Celula, lanțurile, chinurile, izolările de tot felul, nu-l lipseau pe cel închis de poezie.

RADY GYR

Nu scuip pe-nfrângerile mele!
Ce-am adorat m'știu să ard
și m'ridic în vânt obiele
în locul ruptului stindard.

(Înțeleptul)

N'ai desmierda de n'ai ști să blestemi;
surâd numai acei care suspină.
Azi n'ai zămbi, de n'ar fi fost să gemi,
de n'ai fi plâns, n'ai duce-n ochi lumină.

Si dacă singur rana m-ți legai,
cu mâna ta n'ai unge răni străine.
N'ai jindu după un colț de rai
de n'ai purta un strop de iad în tine.

(Antiteze)

... Când porțile sparge-se-or toate
și morții vor prinde să urle,
când lanțuri și ziduri cădea-vor sfărmate,
voi nu știți ce-nseamnă 'nvieră din moarte,
câci n'ai fost cu noi în celule.

(Voi n'ai fost cu noi în celule)

... Si-adună azi zdrențele anii
și visul ciubotele sparte
și'n pod auzim chițoranii
cum petece rod mai departe.

Bătrâni, cu obrazul de ceașă,
cu pași năclăiți în tristețe,
prin moarte-am trecut nu prin viață,
noi nu am avut tinerețe.

(Noi nu am avut tinerețe)

D.BACU

Si când târziu,
vom bate'n poarta Marilor Dreptăși,
nu vom cădea'n genunchi,
nu vom cergi iertări,
ci vom suna din lanțuri întrebări:
'Dece destulul fu atât de crud?
Nu Ti-a ajuns, o Doamne, Fiul Tău,
nu Ti-a ajuns un rai întreg de Sfinți
ca să mai faci și unul în Aiud

(Aiud)

SERGIU MANDINESCU

Ah! Amintirea asta ca pe roată mă frânge:
pe jos erau risipiți creștari de sânge
plata atâtor și-atâtor păcate... atât de cumplite au fost suferințe
atât de satică a fost urgia,
câ mulți din noi în noaptea aceea și-au pierdut mințile,
iar alții și-au pierdut veșnicia.

Din cei ce au trecut pe acolo, numai morții trăiesc
asemenea lui, asjiderea ție,
iată de pildă eu, umblu, vorbesc,
dar viața mea nu-i, nu-i prietene, decât o moarte vie...

(Amin)

NICHIFOR CRAINIC

Podgorii bogate și lanuri mănoase,
Iisuse Cristoase,
e raiul în care ne-a vrut Dumnezeu.
Priveste-Te'n vie și vezi-Te'n grâne,
zdrobește-Te'n struguri și frânge-Te'n pâine.
Ca bobul în spice și mustu'n ciorchine
ești totu în toate și toate prin Tine,
Tu viața de-apururi a neamului meu.

(Cântecul Potirului)

... De două mii de ani încoace
grăesc în vie și tac în morți,
și dărz voi pune eu soroace
înconvoatei mele sorți.

Tresaltă'n mine milioane
de-aceia sânge pe-un pământ,
și'n lăureșul eternei goane,
cum sunt ce-am fost, voi fi ce sânt!

(Eu)

Doamne, nu mai pot fi ca și
cei sămii de-atâtea poame
câci într'un pustiu de foame
mi se răcăciră pașii.

Nu mă osândi Stăpâne,
pentru poftele-mi deșarte,
câci de suflet mă desparte
trupul care cere pâine.

(Foamea)

ZAHU PANĂ

Nici în Est, nici în Vest, nici în Nord, nici în Sud,
trâmbița dreptății nu o mai auz,
nici pe câmp n'o mai găsec, nici în casă,
nici în inima prietenilor cu care stau la masă.

(Răscrucea veacului)

... O rafală de pistol a împlinit o zodie...
Doar iubita i-a zămbit în prăbușire!
Mușca toamna din piept, ca dintr'o rodie
și numele lui, trecu în amintire.

(Evadare)

ȘTEFAN VLADOIANU

Ia-mi inima, o cupă, să-ți cânte'nec și lin
și cântin clătită, să-ți tremure'n răstăngerii
tărâmurii neaieve, ostroavele cu îngeri
și'mbie-mi-te'n zămbet, rotundul ei prea-plin.

(Testamentul)

THEODOR GHE ZUCA

Pe aici nu freamătă pădurile frate
buzele arse de febră nu pot un cuvânt
să spună,
fântânile au secăt, se lasă tăcerea
și noi mirosim a jărână.

(Pe aici...)

HYPERION

4 R, DU GEN.H.BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE

FRANCE

(1) Dorese să primesc buletinul asociației D-voastră în vederea achiziției:
☐ ocazionale ☐ periodice
a cărților românești care m'ar interesa.

(2) Prefer lucrările:

☐ literare ☐ istorice ☐ științifice

(3) Texte românești inedite putând interesa pe editori

☐ îmi sunt cunoscute ☐ nu-mi sunt cunoscute

NUMELE.....

SEMNATURA:

ADRESA.....

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

BISERICA CREȘTINĂ

SFINȚI ȘI SFINTE MOAȘTE

—Arhim. Roman BRAGA—

Sfinții sunt oameni ca și noi. Ei nu vin din legende sau din mituri, nu sunt creații ale minții omenestii, n-au coborât din cer, ci sunt frați buni cu noi, trăiesc în istorie, se luptă ca și noi, se frământă, visează, sunt ispițiți, cad, se ridică, biruiesc, și se încununază.

Sfințenia este posibilă numai în condiția umană. Oamenii nu se nasc sfinți, ci devin. După Scriptură, Dumnezeu a înprimat chipul său în noi, ca un potențial. Însă asemănarea este un proces dinamic al devenirii, ca rezultat al muncii și strădaniei omului. După Scriptură, Dumnezeu ar trebui să se recunoască în sfinții săi ca într-o oglindă. Dar sunt și oglinzi omenestii care nu reflectă chipul lui Dumnezeu, ci al satanei. De multe ori, în dosul chipului lui Dumnezeu din om se ascunde ispititorul și transformă pe om într-o caricatură, în opusul planului lui Dumnezeu. În loc de lumina cea necreiată se reflectă întunericul minții. În loc de adevăr, minciuna, în loc de discernământ, logica contorsionată care îl împinge pe om la păcat, la disperare și la dezintegrarea persoanei. Succesul diavolului este că poate să introducă în mintea fiilor lui Dumnezeu iluzia inexistenței, adică opusul a ceea ce Dumnezeu s'a definit pe sine în "rugul aprins": Eu sunt cel ce sunt.....

Dumnezeu a venit pe pământ să înlăture această iluzie și să-l convingă pe om de plinătatea existenței. Cel nemărginit, neîncăput și fără de ani a rupt zăgăzurile veșniciei, s'a supus categoriei timpului și spațiului, a intrat în istorie numai ca să deschidă calea spre sfințenie - adică creșterea în Dumnezeu - iar calea aceasta este infinită pentru că Dumnezeu însuși este infinit. Creșterea omului în Dumnezeu este posibilă, pentru că, dela început, omul nu a fost creat perfect, ci perfectibil. Singur Dumnezeu este perfect. Scriptura spune despre toate lucrurile că erau "bune foarte" (Gen. 1,31), dar nu despre om. El este încă în mâinile Creatorului, neterminat, în durerile nașterii și a renașterii; Dumnezeu îi face retușuri, ștersături și adăosuri, fapt pentru care omul nu este nicodată egal cu ceva, decât cu el însuși; omul are doruri, tristețe, sete de ceva infinit..., este

simțământul lui Dumnezeu, care vine de undeva din adânc, din inima omului. Când a vrut Dumnezeu să sfințească pe om, n'a trimis soli, nici îngeri, ci a venit El însuși în persoană (Evrei 2,16), iar, prin Duhul Său cel Sfânt, locuiește în inima omului botezat, adică în centrul existențial al ființei lui sufletești, care se cheamă suflet și care este infinit ca un atom. "Voi sunteți templul lui Dumnezeu" zice Apostolul Pavel (Cor. II, 6:16).

Prezența lui Dumnezeu în om transfigurează și trupul, acest instrument delicat cu care oamenii comunică între ei. Trupul este neputincios, bolnavicios și slab; de multe ori se strică și se dreg, iar când nu se poate repara, se îngroapă - adică îl dăruim naturii din care a fost alcătuit, pentru că după moarte omul comunică nemijlocit, printr-o intuiție directă, nu are nevoie de acest instrument.

"Voi sunteți biserica Dumnezeului celui viu". Expresia aceasta biblică nu este o figură de stil, ci o realitate și o dogmă. Dumnezeu este în noi, așa cum a fost în Sfânta Fecioară sau în Pesteră Betleemului. Dumnezeu sălășluiește și în inima omului păcătos, ca într-o biserică dărmată și profanată, care trebuie rezidată prin pocăință și tărnosită prin chemarea Duhului Sfânt. Călcând rânduilele firii, omul păcătos a deranjat armonia universală; de aceea Sf. Pavel spune că "Însăși natura plânge după întoarcerea fiilor lui Dumnezeu" (Rom. 8, 19:21). Sfântul, însă, rămâne "biserica Dumnezeului celui viu". Sfântul realizează, zi de zi, pe Hristosul din el. Sfântul se îndumnezeiește, nu prin esență, ci prin participarea la modul harului. Unii sfinți au înfrânt dimensiunile spațiului și legea gravitației, au fost răpiți la cer, ca Enoh și Ilie, ca Sfântul Apostol Pavel sau ca Sf. Andrei cel nebun pentru Hristos.

Există și azi sfinți: se întâmplă și azi minuni; dar nu la cerința noastră, nu pe stradă, nu în piață, nu la televizor, nu pentru a satisface curiozitatea sau dorința de senzational, ci numai atunci când vrea Dumnezeu. Biserica nu-i circ. Nu există o categorie de oameni făcători de minuni, așa cum există

clovni sau magicieni.

O minune vizibilă, pe care Dumnezeu a permis-o în viața unor sfinți este incoruptibilitatea trupurilor lor- Sfințele Moaște. Sfințele Moaște nu sunt mumificări sau îmbalsamări. Cine a avut interesul să îmbalsameze pe Sf. Dimitrie Basarabov, care a fost văcarul satului? Sau pe o fată de 14 ani cum a fost Sfânta Filoftea? Avem cinci corpuri de sfinți în România, care se păstrează intacte, ca și cum ar fi vii.

Desigur că este greu pentru mintea desacralizată a omului modern să accepte ideea venerării Sfințelor moaște. Dar nu este firesc, oare, ca trupul sfântului, care în viața pământească a purtat atâtea daruri dumnezeiești să fie el însuși sfințit și plin de daruri? Ascultați cum ne măstrăvă duumezeiescul Pavel, zicând: "Au nu știți că voi sunteți casa lui Dumnezeu și că Duhul Sfânt locuiește în voi? De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu, căci casa lui Dumnezeu, care sunteți voi, sfântă este (Cor. 13:16-17)." Deci trupul omului este o biserică a lui Dumnezeu și, ca atare, trebuie îngrijit și respectat, nu disprețuit, nu desacralizat. Sfântul Ioan Hrisostom zice într-o omilie la strămătarea moaștelor Sf. Mc. Vavila: "Nu te uita că trupul martirului zace înaintea ta gol și lipsit de activitate sufletească, ci la aceea că în el sălășluiește o altă putere, mai mare decât însuși sufletul, este harul Sfântului Duh, care prin lucrările sale minunate, ne încredințează pe noi de adevărul învierii".

Cultul Sfințelor Moaște coboară adânc în Istoria Vechiului Testament. Deși, pentru păstrarea igienei și a sfințeniei locului de rugăciune, cel ce se atinge de corpul unui mort trebuia să aducă jertfe și spălări rituale, totuși rămășițele pământești ale lui Iacov și Iosif sunt aduse cu cinste și alai împăratesc din Egipt în țara Canaanului (Gen. 3,19); iar la a doua carte a Împăraților, cap. 13, 21 se povestește de un cortegiu mortuar, care din cauza năvălirii Moabiților s'a împrăștiat, iar trupul a fost aruncat, din fugă, în groapa Profetului Ezechiel. Atingându-se de oasele lui, a înviat. De altfel, multe minuni au izvorât din mormintele profetilor, fapt care l-a făcut pe Isus Sirah să spună că oasele profetilor

sunt, cinstite, pentru că din ele izvorăsc tămăduiri (Is. Sirah, 49, 17).

În istoria Egiptului antic exista un cult al morților, care implica: îmbalsamări, mumificări, morminte gigantice, case subterane pline de mâncăruri, haine, bijuterii, ba chiar și servitori îngropați de vii. Toate acestea lăsau iluzia continuării existenței fizice, cu tot alaiul de plăceri, și dincolo de moarte. Cultul Sfințelor Moaște nu vine de acolo. Pentru creștin, moartea este un aspect biologic: funzele cad, cadavrele putrezesc, energiile se transformă: viața, în avântul ei, capătă diferite forme. Moartea, pentru creștin, nu este lovitură a soartei sau blestem, ci o condiție a unirii omului cu Dumnezeu. Adevărata moarte este: negația, golul, păcatul, de care sfinții s'au ferit în viața lor, pe cât a fost posibil.

Cultul Sfințelor Moaște

este o instituție pur creștină, este, bazat pe dogma existenței lui Dumnezeu în om, al cărui corp devine și după moarte un templu, un altar, potir de sfințenie, organ haric, făcător de minuni, izvor de mântuire...

În timpul persecuțiilor creștine, Sfânta Liturghie se săvârșea în catacombe și în cimitire, întrebându-se ca Sfântă Masă mormintele martirilor. Aceasta l-a determinat pe împăratul Dioclețian să dezgroape oasele martirilor și să le arunce. Într-o polemică cu ereticul Vigilantiu. Fericitul Ieronim amintește că la Roma se săvârșea Sfânta Liturghie pe mormintele Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Canonul 91 al Sinodului din Cartagina oprește, cu autoritate de lege, zidirea bisericilor pe locurile unde nu se afla, fie măcar părți din rămășițele sfinților mucenici. Mai târziu, când iconoclaștii zidesc

biserici fără să țină seama de sfințele canoane, Sinodul VII Ecumenic restabilește situația în felul următor:

"Câte biserici s'au zidit, fără să aibă în piciorul sfinței mase osemintele martirilor, poruncim să se așeze în ele moaște cu obișnuitele rugăciuni. Iar cel ce va sfinți biserica fără sfințe moaște să fie caterisit ca un călcător al tradiției bisericesti. "Așadar, Biserica este zidită pe trupuri de sfinți, pentru că omul însuși este "biserica Dumnezeului celui viu".

În concluzie, sfinții sunt oameni prin care Dumnezeu vorbește cu noi, ne strigă, ne măstrăvă, ne mângâie... În războiul nostru nevăzut împotriva satanei, ei au funcție de avantposturi, stau la răspântiile istoriei ca niște făclii, luminând drumul nostru către Isus Hristos.

Troițe din Dâmbovița

Photo A. Petit

INTERVIU

Cu Inalt Prea Sfinția Sa Traian CRIȘAN, Arhiepiscop din Cetatea Vaticanului

Vizita în America a I.P.S.Sale, Traian CRIȘAN, a constituit un eveniment de importanță istorică pentru Biserica Română Unită, căci a fost legată de Sfințirea primului Episcop Român Unit, de înființarea unui Episcopat al Uniților, în afara de granițele țării. A fost un exercițiu trainic al puterii spirituale, extins și asupra Românilor Uniți. Inalt Prea Sfinția Sa a sfințit ca Episcop pe părintele Vasile Pușcas, și, în același timp a adus și Binecuvântarea Sfântului Părinte, Ioan Pavel al II-lea, pentru Români credincioși ai Bisericii Unite.

Nu cu multă vreme în urmă, I.P.S.Sa Traian Crișan a fost numit Secretar General al Congregației Sacre pentru Cauza Sfinților, din Cetatea Vaticanului, și Sfințit Arhiepiscop, de către însuși Papa dela Roma. La vremea aceea, ziarul nostru a primit cu înțărziere informațiile necesare, și nu a relatat acest eveniment; fapt pentru care ne ex-

primăm regretele noastre.

Odată cu prezența sa pe pământul american, ne-am gândit să luăm un interviu pentru ziar, ca să fie cunoscute o parte din părerile și ideile I.P.S.Sale în legătură cu marele eveniment al înființării unui Episcopat Român Unit, în America.

I.P.S.Sa ne-a primit cu brațele deschise și, tot așa, și-a deschis sufletul și mintea, cu bunăvoință, pe căldura omiei românești, ca să ne grăiască, fără ocolisuri. În vocea blândă a expunerii, în ochii luminați și senini, cu credințe profunde, am surprins o întransingă impresiune a pozițiilor sale, în problemele românești, religioase și naționale, și o coerență vizion românească, prin care am verificat, încă o dată, validitatea orientărilor dela ziarul nostru.

Ion HALMAGHI

INTREBARE:

Mă bucur că vă reîntâlnesc cu ocazia acestui moment de importanță deosebită pentru viața și istoria românească. Am venit cu acest casetofon, încredințat că îmi veți acorda un interviu pentru ziarul CUVANTUL ROMÂNESC, ca să fie împărtășite cititorilor săi câteva din gândurile și sentimentele I.P.S.Voastră. Care este însemnătatea acestui Episcopat Român Unit, în complexul lumii catolice americane?

RĂSPUNS:

Fără îndoială înființarea unui Exarhat care, în fond, vrea să spună o dieceză mai mică, după sensul cuvântului grecesc, și care, cu timpul, se va dezvolta în Eparhie, este un fruct, un progres rezultat din Conciliul Vatican II, unde Părinții Conciliului au exaltat frumusețea Bisericilor orientale și a diferitelor liturghii în Biserică, insistând asupra ideii că Bisericile de diferite rituri au dreptul și datorită să se conducă și să se organizeze conform disciplinei lor. Prin urmare, această mentalitate, încet, încet, a câștigat teren, chiar și printre catolicii americani. Înainte de acest Conciliu Vatican II, Episcopatul catolic american nu favoriza varietatea de rituri; se vroia, cumva, o uniformizare a liturghiei creștine. În cazul prezent, să se reducă viața creștină mai degrabă la ritual latin. Dar, în urma Conciliului Vatican II și-au schimbat părerea, și au făcut bine, pentru că în felul acesta, după părerea mea, Biserica în Statele Unite, se înfrumusețează, se îmbogățește, cu aceste diferite rituri, care sunt comori adevărate ale unui popor și patrimoniul comun al Bisericii creștine. Popoarele se vor ruga lui Dumnezeu în diferite forme, toate autentice și antice. De unde derivă, într-adevăr, acest mozaic frumos al Bisericilor creștine din America. Aceasta este semnificația existenței Episcopatului Român Unit, pentru America.

INTREBARE:

Care este semnificația pentru lumea românească din America? Ce ajutor aduce acest Episcopat, ca să fiu mai precis, Românilor Uniți?

RĂSPUNS:

Îi conduce mai ușor la trăirea vieții lor creștine, fără îndoială, pentru că Episcopul care este păstorul, supra-vegheatorul, cum înșuși cuvântul grecesc -episcopos- spune, păzitor, supra-vegheator, administrator, vizitator, are totmai această obligație de a păstori turma încredințată lui, în așa fel ca să obțină o unitate de credință, o unitate de viață creștinească și, în același timp, așa spune că ar menține prin Biserică și elementul uman, românesc, pentru că ritual înșuși, strage după sine trecutul acestor Români care prin strămoșii lor, prin înaintașii lor au trăit credința în aceste forme și este un lanț de legătură umană, de manifestare a credinței lor interioare. În plus, unirea face puterea. Prin urmare, oricând ar fi o chestiune majoră privitoare la Români din America, existența acestei unități, sub cârmă unui Episcop, prezintă un avantaj nespun de mare. Parohiile vor continua viața lor într-o formă mai ordonată, la promovarea culturii românești, a artelor românești, a cântecului românesc, pentru că, în felul acesta, un Episcop poate el înșuși programa această activitate culturală și națională, ceea ce va fi o plăcere a celor de acasă, de orice fel de concenție ar fi ei, văzând că patria lor își întinde, într-un fel, oarecum, hotarele și peste ocean, unde trăiește o ramură românească. Deci, indirect, aduce și beneficii culturale, chiar și celor de acasă, din țara de origine, o astfel de organizare ecleziastică.

INTREBARE:

Cum vedeți, din poziția de mare

răspundere pe care o aveți I.P.S.Voastră, pentru Biserica noastră română unită, implicațiile acestui Episcopat din America, asupra BISERICII TĂCERII, din țară, asupra celor care au avut speranțe, dar nu au prea văzut luminarea orizonturilor?

RĂSPUNS:

Natural, acesta este punctul fundamental, căci ceea ce am spus până acum a fost un fel de literatură, pe planul general uman. Însă punctul principal este acesta: Ce efect are fundarea acestui Episcopat Românesc în Statele Unite, pentru Uniții din România?

Acest Episcopat s'a impus ca o necesitate. Stim bine ce s'a întâmplat în 1948. Biserica Română Unită din România a fost pusă în afara de lege: n'a mai putut să existe. Dar se știe că această Biserică nu a murit și nu vrea să moară. Această Biserică are lipsă de acei care să o ajute să-și ducă crucea, de încurajare, din orice punct de vedere, material sau spiritual. Papa dela Roma și-a dat seama de acest fapt, și a aprobat înființarea Episcopatului. Deși eu cred că avea dela sine această idee a înființării, a fost totuși împins și de cerele directe ale creștinilor din America și ale altor Români Uniți din exil, din toată lumea.

Prin urmare, Biserica aceasta organizată în activitate, devine cum spuneam în Predica mea din 26 Iunie "gura" Bisericii Tăcerii din România. În Vechiul Testament, profeții sunt numiți "gura" lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu se servea de ei să-și manifeste voința, dorința și legea. Acesta-i sensul profund al cuvântului prooroc, nu atât de a spune viitorul, ci de a fi instrument al voinței lui Dumnezeu, care vrea să se manifeste prin ei. Așa, deci, și Biserica această Română Unită, din America, devine (formal și ca prestigiu) "gura" Bisericii Tăcerii din România, care nu poate vorbi, având călăușul în gură. Deci, cei din America o vor reprezenta, o vor apăra, vor vorbi în numele ei, îi vor cere mereu, pretutindeni, prin instituțiile internaționale, libertatea și restaurarea ei, în toate drepturile, precum și respectarea drepturilor omului, dintre care libertatea religioasă este fundamentală. Aceasta este misiunea Bisericii Române Unite, din America, în rândul al doilea. În primul rând, misiunea ei este de a duce și îndruma pe credincioșii ei la mântuire. Ca scop secundar, numai, apare această reprezentare a Bisericii de acasă, care este mama ei; Biserica aceasta din America este o ramură, o fiică a celei din țară.

INTREBARE:

Aveți convingerea sau elementele necesare pentru a crede că, cei de acolo, care constituie trupul viu al Bisericii Tăcerii, vor să fie reprezentați prin acest Episcopat Român Unit din America?

RĂSPUNS:

O am, fără doar și poate. Din toate sursele de informație de care dispun, știu că cei din țară așteaptă dela noi totul, ba așteaptă uneori prea mult, și noi le spunem că sunt unele lucruri pe care noi nu le putem face, pentru că în lumea din Occident ambianța religioasă s'a schimbat și că există multe dificultăți pe care le întâmpinăm. Ei sunt surprinși de felul Occidentului de a privi lucrurile și continuă să vadă în noi colacul de salvare. În orice caz, noi nu putem să rămânem pasivi; libertatea de care beneficiem în lumea de aici, ne dă și dreptul și datorită de a face ceea ce se cuvine pentru Biserica Tăcerii.

INTREBARE:

În felul meu de a pricepe situația, cred că încurajarea celor din țară vine, de data aceasta, și din faptul că rugăciunile lor și o parte din speranțele lor au realizat, ca această "gură" pe care o au astăzi la nivelul cel mai ridicat posibil: Un Episcopat Român Unit, încheiat și organizat, care se

găsește în libertate, dispune de mijloace de acțiune unice și puternice, conștient de răspunderile sale.

În ce măsură credeți că este adevărat acest punct de vedere?

RĂSPUNS:

Da, acest lucru este foarte adevărat, și așa vrea să adaug ideea că restaurarea Bisericii Unite din țară va aduce un serviciu înșuși Ortodoxiei românești, și anume: Biserica Română Unită a dovedit că, înainte de toate, trebuie să dăm ceea ce este al lui Dumnezeu, lui Dumnezeu, și apoi, să dăm Cezarului ce este al Cezarului. Acest principiu călăuzitor a dus-o la prigonire, dar i-a dat și puterea să sufere pentru credința sa.

De aceea Episcopii noștri în vara anului 1948, când se pregătea furtuna ce s'a abătut peste Biserica noastră, au declarat solemn că ei nu văd de ce ar trebui să ceară dela Guvern învoire pentru a predica Evanghelia lui Christos. Această atitudine curajoasă a Bisericii Unite, pe linia celei mai curate tradiții, ne duce înapoi la vremea primilor martiri creștini, la sursa primară a libertății creștine, față de abuzul puterii de stat. Or, tocmai această conștiință a libertății creștine, am impresia că a slăbit în șanul Bisericii Ortodoxe oficiale. Obligația de a coopera cu autoritățile civile spre folosul națiunii nu poate fi invocată ca o justificare a capitulării pe toată linia, când puterea politică abuzează de atribuțiile ei, impunând Bisericii și misiunii creștine condiții și limite inacceptabile. Așa că, sub acest punct de vedere, Biserica Ortodoxă Română ar avea ceva de învățat dela Biserica Unită cu Roma.

Aș mai putea adăuga, pe scurt, că Biserica noastră Unită cu Roma aduce un corectiv acelei forme de nationalism reli-

gios care, după spusele unui teolog american, reprezintă marele păcat istoric al ortodoxiei în general. Experiența Bisericii noastre Unite dovedește că nu-i nevoie ca o Biserică să aibă o structură strict și exclusiv națională pentru a fi, trup și suflet, aproape de inima, nevoile și aspirațiile neamului cărui îi aparține. În schimb, naționalismul religios pe care îl cultivă anumite Biserici naționale, impune îngrădiri sovine misiunii creștine, a cărei vocație este universală, confundă adeseori însăși esența învățăturii creștine cu formele externe pe care le îmbracă credința, cu elementele culturale și folclorice, cu anumite trăsături particulare ale tradițiilor locale și, prin mentalitatea exclusivistă pe care o atăță, a fost în istorie un motiv constant de tulburare între creștini, și continuă și azi să fie una din dificultățile majore care împiedică unirea Bisericilor.

INTREBARE:

Îndrăznesc, acum, la sfârșitul acestei convorbiri, să vă cer pentru toți Români din lumea liberă, odată cu Binecuvântarea Inalt Prea Sfinției Voastre, și câteva cuvinte adresate lor. Si vă mulțumesc frumos pentru bunăvoința arătată și pentru lămuririle date.

RĂSPUNS:

Românilor din lumea liberă, din diasporă, le doresc să fie "uniți în cuget și'n simțiri", căci numai așa vor fi de folos neamului românesc; numai așa vor reprezenta cu demnitate și roade bune pe cei din țară. Să se ferească, totodată, de "Calul troian", trimis printre ei, de către cei ce țin poporul nostru în sclavie și mizerie. Si, ca Români din străinătate, să poată îndeplini misiunea ce le revine, cerșesc să vină peste ei Binecuvântarea cerească. □

ET IN ARCADIA EGO

Motto:

"Ne revine să construim mai întâi în noi înșine forma de societate pe care o vrem pentru mâine"

(Papa Ioan Paul II)

—Remus RADINA—

Vineri 12 August 1983, am auzit la radio o veste care mi-a umplut sufletul de indignare: teroristi au aruncat în aer statuia lui Pilat, din faimosul drum al crucii dela Lourdes, cu două zile înainte de vizita Papei Ioan Paul al II-lea.

În același timp, au dislocat lupoaica romană, împreună cu tizul meu, Remus, și cu fratele lui, Romulus.

Mi-am zis: "Iată că în veacul nostru criminal există oameni (sigur botezați) care ar mai ucide o dată pe Domnul Isus!"

Si în acea clipă am luat hotărârea să plec în pelerinaj la Lourdes.

Am sosit în Lourdes (o rasă situat într-o superbă vale a Munților Pirinei) Duminică 14 August, dimineața.

Orasul era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Valuri de pelerini se scurgeau spre grota miraculoasă, unde acum 125 de ani Fecioara Maria l-a cerut Bernadettei să spună profețiilor "să construiască aici o biserică și să vină în procesiune".

Pentru a înțelege de ce localitatea Lourdes a devenit o "adevărată imagine a

Evangheliei", este absolut necesară o succintă prezentare a Bernadettei Soubirous. Bernadette s'a născut în Lourdes, la 7 Ianuarie 1844, ca fiică a unui morar cinstit, dar ruina.

La 11 Februarie 1858, pe când aduna lemne lângă grota Massabielle, i se arată Fecioara Maria. Fecioara mai apare de încă șaptesprezece ori. La cea de a noua apariție, apare și faimosul izvor, al cărui debit nu a scăzut niciodată.

Dar este uluitur destinul acestei fete.

Încă dela prima apariție, Fecioara Maria i-a spus: "Nu-ți promit că te voi face fericită în această lume, ci în alta!"

Si așa a fost! La început a fost ironizată și amenințată să-și retrăcească declarațiile. La vârsta de 22 de ani, Bernadette intră la Mănăstirea Nevers, din centrul Franței. Aici se îmbolnăvește grav de astmă și tuberculoză osoasă.

Deși, după cum declară, este "zdrobită ca un bob de grâu, ea suportă boala cu o răbdare îngerească, până la moarte. Ea moare foarte

tânără, la 35 de ani.

În anul 1909, la 30 de ani dela moarte, corpul Bernadettei era perfect conservat.

În anul 1933, un sfânt, Bernadette este proclamată sfântă, de Papa Pius al XI-lea.

În drum spre grota Massabielle, trec pe la spitalul Notre-Dame, unde o comisie medicală mă consultă și-mi eliberează o "carte de boală", pe care o prind în piept.

La plecare, medicul insistă să mă rog și pentru ei.

"Cartea de boală" m'a ajutat să stau foarte aproape de Sfântul Părinte, uneori la câțiva metri. I-am mulțumit, "din inimă" partidului. Dacă nu-mi distrugea el sănătatea, mai puteam intra în rândul bolnavilor? Si la Lourdes (slavă Domnului!) bolnavii au trecere, cu toate cordonalele de poliști, tot mai neliniștiți la apropierea Papei.

Duminică 14 August, la orele 17.30, toate clopotele din Lourdes au început să vestească intrarea Papei Ioan Paul al II-lea în ce-

Continuare în pag. 14

EVANGHELIA EXILULUI (Octombrie 1983)

DESPRE IUBIRE, MOARTE ȘI ÎNVIERE

Sergiu GROSSU

Isus Hristos a adus lumii o lege nouă, un mesaj nou, o poruncă nouă:

"Să vă iubiți unii pe alții, cum v'am iubit Eu..." Nu să-i iubești aproapele ca pe tine însuși, ci urmând pilda Domnului: "cum v'am iubit Eu." Respectiv, până la sacrificiu. Se face, astfel, un salt calitativ uriaș, dela iubirea Vechiului Testament la dragostea de care ne vorbește Isus, - dragostea față de toți oamenii, care devin, prin dragoste, "prietenii noștri."

În Evanghelia primei duminici din Octombrie citim: "Dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplătiți vi se cuvine? Si păcătoșii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei... Voi însă, iubiți pe vrăjmașii voștri..." (Luca, 6. 32, 35). Nu mai este vorba, acum, de profilul psihologic al omului vechi-testamentar, în care iubirea alternează cu ura; în care strănuie, dominant, două realități antagoniste: aproapele (soția, copiii, prietenii, rudele) și am zice noi, departele (adică vrăjmașul, protivnicul, entitatea neasimilabilă înspire care nu putem înținde decât antenele urii). De aceea, în versetele de mai sus, Mântuitorul pune degetul pe rană și nu cere practicarea adevăratei iubiri, a cărei apoteoză este "iubirea vrăjmașilor", cuprinsă în acel cutremurător de sublim "să vă iubiți unii pe alții."

Sf. Petru, descriind subtilul proces de evoluție spirituală, pune accentul pe două etape complementare obligatorii: dragostea de frați și iubirea de oameni (2 Petru, 1.7). Ori ce înseamnă a uni "dragostea de frați cu iubirea de oameni" dacă nu a depăși zona comodității în iubire, formalis-

mul unor stări afective domestice, pentru a ne ridica pe înălțimile iubirii creștine, acolo de unde vedem cu ochi noi și cu o inimă nouă - nu prieteni și vrăjmași, ci frați pe toți oamenii.

Deschideți la întâmplare oricare din epistolele Sf. Ioan și veți vedea câtă importanță acordă el dragostei, această forță explozivă de sursă divină, capabilă să dinamiteze adăncurile noastre stăncose pentru a instala în noi hotarele Împărăției lui Dumnezeu. "Dragostea este dela Dumnezeu", insistă el, și numai "dacă ne iubim unii pe alții, Dumnezeu rămâne în noi, și dragostea Lui a ajuns desăvârșită în noi" (1 Ioan, 4. 7, 12). Desăvârșită, adică împingând resortul iubirii noastre limitate până a cuprinde, în sfera ei, și pe cei ce ne blestemă, ne urăsc sau ne prigonesc. Omul de vizavi încetând de a mai fi vrăjmașul meu (deoarece în eul meu nu mai colcăie nici o pornire violentă spre non-eul care, odinioară, mă făcea să urăsc, simțămintele de dușmănie topindu-se în valvătaia dragostei lui Dumnezeu), nu mă mai las biruit de rău, ci birui răul prin bine, după formula Ap. Pavel: "Dacă îi este foame vrăjmașului tău, dă-i să mănânce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci dacă vei face astfel, vei grămădi cărbuni aprinși pe capul lui" (Romani, 12, 20).

Ca să iubim, trebuie să avem sufletul viu. Să nu uităm de avertismentul Apocalipsei: "Știu faptele tale: îți merge numele că trăiești, dar ești mort." De această moarte sufletească ne amintește, prin pana sa

sobră, evanghelistul Luca, înfățișându-ne convoiul mortuar din poarta cetății Nain. Drumul spre groapă, racla, mortul, lacrimile, se împreună, parcă, spre a contura sumbra realitate a morții propriului nostru suflet (Luca, 7. 11-16).

Cel dintâi adevăr pe care s'ar cuveni să-l recunoaștem este viața de păcat în care trăim, această așa-zisă "viață", pentru care ne batem cu pumnii în piept, cu care ne lăudăm, în virtutea căreia suntem gata la toate josițiile și compromisurile, socotită de noi tumulțuoasă și splendidă, dar care în ochii lui Dumnezeu nu este decât moarte, așa cum caută să ne lămurească Ap. Pavel: "Voi erați morți în greșile și în păcatele voastre, în care trăiați odinioară, după mersul lumii aceia..." (Efeseni, 2. 1-2).

Morți cu sufletul, fiindcă în loc ca să viețuim după îndemnul Evangheliei, după voia lui Dumnezeu, după învățătura Bisericii, după exemplele luminose ale sfinților și martirilor, trăim, din nefericire, "după mersul lumii aceia": în satul meu se bea la cârciumă, beau și eu; în orașul meu se fură la fabrică, fur și eu; în instituția unde lucrez femeile avortază, avortez și eu. De vreme ce în lumea sușă răzbat numai cei vicleni, lacomi și răi, de ce n'aș merge și eu "după mersul lumii aceia?"

Tehnica morții sufletești este admirabil descrisă de Sf. Iacov: "Că fiecare este ispitit, când este atras de pofta lui însuși și omorât. Apoi pofta, când a zămislit, dă naștere păcatului; și păcatul odată făcut, aduce moartea." (Iacov, 1. 14-15) Însă Sf. Scriptură ne arată

și posibilitatea izbăvirii.

"Doresc eu moartea păcătoșului? zice Domnul Dumnezeu. Nu doresc mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască?" (Ezechiel, 18. 23) Ap. Pavel este și mai explicit, când spune: Da, este adevărat că erați morți "în greșile și în păcatele voastre", pentru că făceați nu voia lui Dumnezeu, ci "voile firii pământești și ale gândurilor." Dar, bucurați-vă! Nu sunteți pierduți! Si știți de ce? "Dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, măcar că eram morți în greșile noastre, ne-a adus la viață împreună cu Hristos..."

De aceea, Evanghelia trâmbează pentru lumea cu sufletul mort, pentru oamenii prăbușiți în moartea păcatului, pentru fiecare dintre Români Exilului care mai trăiesc în necredință și înstrăinare de Dumnezeu: "Deșteaptă-te tu, care dormi, scoală-te din morți și Hristos te va lumina!"

Chiar dacă lumea se aseamănă, din cauza păcatului care o macină, cu o "vale plină de oase", așa cum și-o imaginează proorocul Ezechiel, înzdrăvenirea lumii, învierea oaselor moarte, este posibilă. "El mi-a zis: Fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?" (Ezechiel, 37. 1-3) Ceea ce este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu. Cu condiția să ne lăsăm modelați de focul cel sfânt al Duhului, crezând fără poticnire în puterea Sa de regenerare spirituală. Si să-I strigăm: "Duhule, vino din cele patru vânturi, suflă peste morții aceștia, ca să învieze!" □

MARIA D. GÂZDARU

1899-1983

După tată - Sandu Răducănescu - aparținând unei familii de boierăși din regiunea petroliferă Moinești (Bacău), strămutată în capitala Moldovei în secolul trecut: familie cunoscută în epoca culturală a lui G. Asachi prin unul din acești Răducănești care se înțeleptea și cu poezia. Detaliul a avut oarecare rezonanță în destinul familiei mai ales acolo la Moinești.

Maria Răducănescu și-a început studiile la liceul de fete "Oltea Doamna" unde a și profesat, apoi și-a luat licența în literatură la Universitatea din Iași. În acea epocă: A. Philippide, G. Ibrăileanu și I. I. Bărbulescu. Acesta din urmă, ca decan, a ședemnat-o ca bibliotecară a Seminarului de Literatură dela Universitate.

Rămasă de timpuriu orfană, dar dornică să urmeze Literele, imediat ce a trecut în cursul superior de liceu, a urmat paralela Școala Normală din Iași, pentru ca, odată numită învățătoare, să aibă mijloacele materiale și pentru Universitate.

A aparținut primei serii de studenți după redeschiderea Universității în 1919, imediat după război, tocmai în epoca de agitații studențești promovate de bolșevismul infiltrat la Iași prin unii studenți basarabeni molipsiți de ciurma politică rusă. Maria Găzdaru, logodită cu colegul ei D. Găzdaru, aparține ca vârstă seriei Capitanului și a lui Ilie Gârnețu.

A fost cea mai distinsă discipolă a marelui învățat A. Philippide și chiar prima licențiată feminină după terminarea războiului. În 1928 a fost desemnată de Consiliul Facultății ca membră a Academiei Române dela Roma.

În aceeași vreme, Profesorul Găzdaru, soțul ei, își lua doctoratul și trecea pentru specializare la o Universitate din Germania, apoi ca membru al Academiei Române dela Roma. Ambii au avut șansa să pro-

fite de o dispoziție formulată pe atunci prin care soția (intelectuală) primea din oficiu detașarea în familie. Mulți ani în șir, soții Găzdaru au studiat cam prin toate marile centre culturale din Occident și au și publicat în colaborare unele studii.

Înainte de actualul exil, Maria Găzdaru a publicat un eseu la Iași despre Catacombele dela Roma, apoi un studiu asupra unui manuscris geografic descoperit în Italia (scris în secolul XVII) și mai ales un amplu studiu intitulat Călători și geografi italieni în sec. XVII. Referințele lor despre Țările Românești, apărut în două volume consecutive ale reviste Arhiva a cărei conducere trecuse sub direcția lui D. Găzdaru și a profesorului Ilie Bărbulescu. În mare parte acest studiu a rămas inedit din cauza ocupației rusești.

Exilul, întâi la Roma, apoi la Buenos Aires, a fost un stimul pentru activitatea culturală a Mariei Găzdaru care s'a concretizat, pe terenul publicațiilor, într'un abecedar suigeneris și în două volume dedicate țării de departe. Teul urmarit de autoare a fost păstrarea ca Română a exilaților desfrăși și promovarea culturii și limbii românești. În acest sens a lucrat cu multă intensitate și pe terenul religios.

Maria D. Găzdaru s'a stins din viață în Iulie 1983 în Buenos Aires, Argentina. Despărțirea de o personalitate atât de distinsă, atât de românească și atât de creștină nu-i deloc ușoară.

Maria D. Găzdaru rămâne în amintirea noastră ca un îndreptar inspirativ al sensurilor pe care trebuie să ne axăm viața românească din exil. Cele două volume dedicate de ea Țării de departe, sunt un fel de catehism în această privință.

Dumnezeu să o odihnească în pace, iar îndureratului și venerabilului Profesor Găzdaru îi transmitem condoleanțele noastre. □

REDACTIA

ET IN ARCADIA EGO

Urmare din pag. 13

tatea marială. Pelerinajul Papei începe la grota, la "Izvorul viu unde credința se oțelește, unde trupurile și sufletele se vindecă, unde sensul Bisericii se înzestrează."

Corul primește pe Sfântul Părinte cu cuvintele "Să fie binecuvântat cel ce vine, apostol al dragostei!"

Papa oferă Fecioarei din Lourdes o humănare impozantă, sărută stânga, înghemne și cu capul între mâini se roagă îndelung. Lacrimi i se preling pe obraji. Iată că grota Massabielle a devenit un centru mondial al rugăciunii. Nu ceruse Fecioara Bernadette să ne rugăm?

Papa a băut cu sete apă din Izvorul făcător de minuni.

Pajiștea din fața grotlei era înțesată de pelerini. Papa a urcat pe podium, spunând:

"Pe acest pământ, noi suntem todeauna, într'un anumit mod, pelerini și volajori, cum spunea Sfântul Petru". Am dorit din tot sufletul acest pelerinaj, Dumnezeu mă copleșește astăzi în mijlocul vostru. "Unii s'au gândit să clădească un umanism fără

Dumnezeu ... conștiințele s'au întunecat, ca în timpul primului păcat, nu mai disting binele și răul". "Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie!" (Marcu, 1.15.)

Cuvintele Papei sunt răspătite cu aplauze frenetice, delirante.

Deoarece, după cum a subliniat și Președintele Mitterrand, vocea Sfântului Părinte "merge departe în conștiința oamenilor".

... La ora 21, începe procesiunea cu făclii (cu lumini). Zeci de mii de creștini, însetați de înviere și de lumină, înalță făclile spre cer, cântând "Ave Maria dela Lourdes".

Privind acest uriaș fluviu de foc, avem strania senzație că nu mai sunt pe pământ, ci într'o lume descrisă de Nichifor Crainic în poezia "Desmărginire": Mă v'aveți, spumoasă, pe creștele din hâu/O prețindenească vibrare de lumină./ Mă voi topi în boarea de muzică divină./ Des-povărat de zgura părerilor de rău!

Pe vârful Muntelui Jer, o maiestoașă cruce luminată mi-a amintit de crucea de pe Caraiman, care era luminată înainte de instalarea regimului ateu.

Am spus atunci o scurtă rugăciune: "Fecioară Lourdes, luminează iar crucea de pe Caraiman! Amin."

După terminarea procesiunii cu lumini, Papa Ioan Paul al II-lea a chemat pe toți pelerini să-și unească rugăciunile către Dumnezeu pentru toate victimele: ale foamii, ale altor calamități, ale războiului, ale bejeniei, ale terorismului, ale urii, ale oprîmirilor, ale nedreptăților. Pentru cel răpît, sechestrați, torturați, condamnați fără garanție de dreptate. Pentru cei cărora li se încalcă demnitatea umană și drepturile fundamentale. Libertatea de gândire și de acțiune, aspirațiile naționale. Pentru imigranți, someri, bolnavi, infirmi, solitari.

Christos, Fiul omului, suferă în aceștia.

Să ne rugăm, pentru victimele persecuțiilor religioase. Pentru cel condamnat la moarte civilă. Pentru cei care trăiesc într'un climat de materialism, indiferentism religios etc.

Papa spune un categoric "nu" intoleranței și totalitarismului.

... Voi descrie pe scurt întâlnirea Papei cu bolnavii, întâlnire la care am parti-

cipat.

Luni 15 August, la ora 16.30, lângă grota Massabielle, Sfântul Părinte ne lasă trei luminițe (cum s'a exprimat el):

(1) Să ne dăm seama de suferință, fără a o minimaliza sau majora.

(2) Să acceptăm, fiindcă Dumnezeu poate și vrea să scoată binele din rău.

(3) Să aducem o jertfă lui Dumnezeu.

După convingerea Papei, aceste trei luminițe ne pot întări pentru "misiunea specială".

Papa a trecut prin fața noastră, binecuvântându-ne cu Sfântul Sacrament. Pe fața lui se observa o concentrare extraordinară, dar și o tristețe de moarte.

Nu începea nicio îndoială că Sfântul Părinte a făcut miracole interioare. În acea zi.

Mergând pe podium, Papa și-a luat rămas bun dela pelerini și a dat tuturor binecuvântarea apostolică.

Tineri pelerini i-au strigat: "Ion Paul al II-lea, toată lumea te iubeste!"

Regretul despărțirii a fost pecetluit cu lacrimi.

Remus RADINA

UN INTERVIU CU DOMNUL VLAD GEORGESCU

Eugen POPESCU

Cu ocazia ședinței Comitetului executiv al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe-ARA, ce a avut loc în ziua de 28 Iulie 1983 la Los Angeles, am întâlnit pe domnul profesor Dr. Vlad Georgescu, profesor de istorie la Universitatea Maryland din USA și directorul Secției românești a postului de emisiune Europa Liberă din München cărui i-am solicitat un interviu pentru Cuvântul Românesc în legătură cu activitatea sa publicistică.

Intrebare. - E.P.: În partea finală a cărții Dvs "Politica și Istorie", tipărită în 1981, ați publicat un program al "Disidenței române", întocmit de Dvs pe când erați în România, ceea ce v-a atras o privațiune de libertate. Care este poziția Dvs azi, găsindu-vă în străinătate, ca refugiat politic, față de programul "Disidenții" din cartea Dvs și dacă vă considerați în exil ca un disident, sau altfel?

Răspuns. - V.G.: Cartea la care vă referiți are două părți: cea dintâi este un studiu mai teoretic în care era vorba de avatarurile inerente sistemului socialist. Partea a doua este un program de acțiune practică în jurul căruia aș fi dorit să pot strânge pe toți cărturarilor dornici a-și spune părerea în mod deschis. Fiind o acțiune practică, mișcarea respectivă trebuia firește să-și afirme respectul față de legile existente. Dacă îl veți citi, însă, cu atenție, veți vedea că cele mai multe din prevederile lui nu sunt compatibile cu regimul comunist, ceea ce explică reacția foarte dură a acestuia. În ceea ce privește disidența, mi se pare că ea poate fi socotită drept opoziția anilor 70, singura ideală. Aceasta înseamnă firește că termenul se aplică numai celor care trăiesc și acționează în țară; disident în exil mi se pare o contradicție în termeni.

I.E.P.: În programul Dvs privind disidența română, repet, întocmit pe când erați în țară, scrieți că erați de acord ca art.1 din Constituție să rămână neschimbat, adică: "România este republică socialistă." Astăzi, mai susțineți același lucru?

R.-V.G.: În condițiile represiei din România, calea legală mi se pare a fi singura posibilă. Orice acțiune de opoziție trebuie să-și îmbrace ideile în formule care să le facă mai puțin periculoase. Cred că acest fel de a vedea lucrurile, această tactică este singura posibilă. Toată lumea este de acord că comunismul este unul din lucrurile foarte urâte născute de istorie, dar nici un cap realist din România anilor 70, anii înfloririi mișcărilor de disidență, nu putea spera în prăbușirea regimului. Aceasta explică de ce și Goma și mișcările religioase, și programele mișcării libere sindicale și scrisorile deschise ale lui Negoitescu, Vianu sau Botez au plecat toate dela premiza schimbării, nu răsturnării sistemului. D-voas-

tră ați petrecut o bună parte a acelor ani în România: credeți că ajunge o simplă dorință pentru a obține o asemenea răsturnare? Iar ca să mă întorc la întrebarea Dvs, aș răspunde că, desigur, într-o situație ideală România ar fi de dorit să nu mai fie republică socialistă, dar că cel care își formulează criticile din interior nu au altă alternativă decât de a pleca dela faptul că astăzi, România este republică socialistă.

I.E.P.: Într-o convorbire anterioară cu Dvs mi-ați spus că nu ați fost membru al partidului comunist român pe vremea când vă aflați în România. Știind că un disident este o persoană care are opinii deosebite față de majoritatea membrilor organizației din care face parte (DEX, ediția 1975), vă întreb, al cui disident erați? Contra părerilor și ideilor cărei organizații din care faceți parte, ați manifestat?

R.-V.G.: Nu știu de ce se face legătura în presa românească de exil între disidență și calitatea de membru de partid, și de ce se afirmă că disidenții sunt oameni de stânga? Aceasta nu este adevărat nici în cazul disidenților ruși, nici în al altor disidenți Est europeni. Confuzia poate că a pornit dela faptul că aproape toate aceste mișcări, inclusiv cea română, au plecat dela realitatea existentă, căutând s-o transforme pe căi legale. Înseamnă însă că ele sunt mai puțin antisocialiste? Fără calea legală nu ar fi apărut nici primăvara dela Praga, nici Solidaritatea, nici revoluția ungărească din 1956. Etimologic cuvântul disident vine din latinescul *disidens-tis*, înseamnă a fi diferit, a dori să fi altfel. Există desigur și o disidență de stânga, SIK, Bahro, dar ceea ce caracterizează mișcările românești este, după părerea mea, tocmai lipsa unei disidențe de stânga. Temele cunoscute, dintre care am menționat unele, sunt în chip evident îndreptate înspre transformarea regimului existent în antipodul său. Puteți desigur să-mi răspundeți că acest lucru nu a fost posibil până acum în nici o țară Est europeană și nu pot decât să vă dau dreptate. Disidența a eșuat în anii 70 tot așa precum a eșuat și opoziția fătășă în anii 40-50 dar asta este o altă poveste. Mi se pare însă complet greșită identificarea disidenței cu stânga liberală marxistă. Protestul nu era îndreptat împotriva unei organizații anume, ci împotriva unui sistem. Trebuie să apară săptămânile acestea un volum închinat disidenței Est europene în care se află și un capitol scris de mine privind fenomenul românesc și care sper că va pune această întrebare problematică în perspectiva sa reală. Așadar pentru mine sunt disidenți și Goma, și părintele Calciu, și C. Dumitrescu, și muncitorul Paraschiv, sunt disidenți toți aceia care și-au asertat pe hârtie planuri de alt regim politic decât cel existent.

I.E.P.: Din editorialele ce le difuzați prin Radica Europa Liberă dela München, unde funcționați ca director al secției românești, constat că poziția Dvs. politică este net anticomunistă. Vă rog să-mi spuneți dacă vă considerați anticomunist, ca disident, adică cereți regimului dela București să aducă unele îmbunătățiri în programul său, sau ca oponent, în care lupta Dvs. urmărește înlăturarea regimului comunist din România și instaurarea unui regim de libertăți?

R.-V.G.: Din punct de vedere filosofic un cărturar nu poate fi decât anticomunist, dar aceasta nu înseamnă că nu trebuie să ne preocupe și îmbunătățirile

care se pot aduce situațiilor din țară. Este foarte ușor să adopti o atitudine extremă aici în occident, dar nu trebuie să uităm că dincolo trăiesc 22 de milioane de concetățeni ai noștri, aflați astăzi în cea mai abjectă mizerie spirituală și materială. Instaurarea unui regim democratic trebuie să fie dorința noastră a tuturor, dar până la împlinirea acestui vis nu văd de ce să nu ne bucurăm dacă poporul din care facem parte ar putea trăi mai bine.

I.E.P.: Am aflat în timpul Congresului ARA dela Davis că aveți gata manuscrisul unui manual de istorie generală a României, dela origini până în zilele noastre, și intenționați să-l publicați. Este adevărat?

R.-V.G.: Cartea este gata și urmează să fie editată de ARA în toamna acestui an. Va apare mai întâi în românește, apoi și în englezește.

I.E.P.: Vă rog rog să-mi spuneți dacă ați folosit, ca istoric, și alte izvoare pentru informarea Dvs, ca: publicații de orice fel, gazetele epocii respective, memoriile publicate ale oamenilor politici, etc., și dacă le-ați menționat în bibliografia cărții Dvs, considerând că și acestea pot fi izvoare de istorie?

R.-V.G.: Eu am scris o carte de istorie, de știință, nu de polemică, am folosit deci toate izvoarele posibile, inclusiv memoriile la care vă referiți și care vor apare în bibliografie, indiferent

dacă le împărtășesc punctul de vedere. Este o carte de istorie, nu de politică.

Mulțumim dlui prof. dr. Vlad Georgescu pentru răspunsurile sale care vor clarifica multe nedumeriri și îndoieli asupra activității sale publicistice din țară și exil. Așteptăm ca în toamnă să apară în limba română noua sa carte despre Istoria României, după care va apare și în limba engleză. Ediția în engleză va aduce reale servicii popoului român, făcând cunoscut, în structurile intelectuale și politice americane, trecutul și aspirațiile popoului nostru, precum și suferințele și drepturile sale istorice în acel spațiu est european unde cazanul fierbe continuu. □

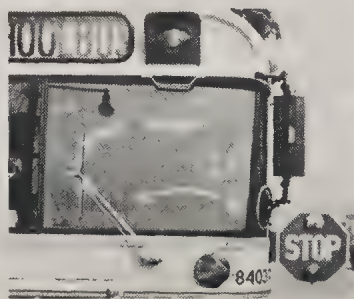
DACĂ NU VĂ AMINTIȚI POATE NU VEȚI UITA NICIODATĂ

Sunt motive foarte importante să opriți automobilul când vă apropiați de un autobuz școlar. Care ar fi penalitățile pentru că nu ați oprit: ele înlocuiesc pierderea a șase puncte, amenzi până la \$ 1000 și chiar închisoare.

Dar cel mai important motiv este următorul: greșala D-voastră poate chiar să curme viața unui copil. Și o astfel de greșală nu va fi uitată niciodată.

Deci, amintiți-vă, conducători de automobile în ambele direcții, trebuie să opriți în apropierea unui autobuz școlar care are luminile roșii aprinse.

Conducătorii de mașini trebuie să oprească la o distanță de 20 de metri (aproximativ 4 lungimi de mașină) în urma autobuzului.

Și în acest an trebuie să observați încă ceva nou. Fiecare autobuz școlar în

Ontario este acum prevăzut cu un braț care indică "STOP" și este ridicat automat când copiii urcă sau coboară din autobuzul școlar. Deci țineți ochii deschiși când vedeți luminile aprinse și semnul STOP la un autobuz școlar.

Vă rugăm să nu riscați viața unui copil.

VĂ PUTEȚI PERMITE SĂ UITAȚI?

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

CEL DE-AL 15-LEA FESTIVAL FOLCLORIC BĂNĂȚEAN KITCHENER-1983

Pe 3 și 4 Septembrie a avut loc în Kitchener, Ontario, tradiționalul Festival Folcloric Bănățean al comunităților românești din Statele Unite și Canada.

Organizat de "Asociația Culturală Română-Banatul" în cooperare cu parohia "Sf. Ioan Botezătorul", Festivalul a ajuns în cel de-al 15-lea an, fiecare an fiind mai reușit decât celălalt.

Programul a început Sâmbătă dimineața, la Bingen Park, cu întrecerile sportive și picnicul cu mititei și alte mâncăruri românești. La fotbal au participat șase echipe. Pe primul loc s'a clasat echipa "Banatul I" din Kitchener, pe locul II echipa "Dacia" din Detroit.

Seara a avut loc Balul Festivalului. Aproximativ 500-600 de persoane s'au delectat la programul artistic oferit de ansamblul de dansuri folclorice "Izvoarașul" din Minneapolis, Minnesota și muzica de dans interpretată de orchestra "Stelele Albastre" din New York.

Duminică dimineața a avut loc Sfânta Liturghie oficiată de Pr. Dr. Dumitru Ichim și P. C. Pr. Nicolae Zelea, prietenul parohiei noastre, cel care a săvârșit primele slujbe în Kitchener și ne-a ajutat să ne organizăm ca parohie.

După amiază, la ora 3.30 a început partea a doua a programului. Maestrul de ceremonii - Ionuț Oprea, directorul orei de radio a comunității românești din Kitchener. Solemnitatea deschiderii s'a făcut prin "Pe-al nostru steag" și imnul Canadei.

Președintele "Asociației Culturale Române-Banatul", domnul Avram Sârbu, a prezentat publicului masa de onoare: P.C.Pr.Nicolae Tănase, cel care până la pensionare a slujit timp de 12 ani biserica noastră, împreună cu doamna preoteasă Anita P.C.Pr.Nicolae Zelea, Advocat Mike Walter împreună cu doamna (advocatul parohiei și asociației), P.C. Pr. P-Stanciu din Chicago împreună cu doamna preoteasă și fiica - "Miss Banatul" - 1983 al Festivalului din Detroit, P.C.Pr.Dr.Dumitru Ichim, parohul parohiei,

Ansamblul "Izvoarașul"

președinții Asociațiilor Culturale din Detroit, New York, Hamilton și alte orase, domnișoara V.Savu, "Miss Banatul" -1983, Kitchener, Advocatul Victor Manica cu doamna, Dr. Josef Pankarican cu doamna, doamna Herlinda Sârbu, soția președintelui, Bob Hopf, consilier municipal din partea primăriei orașului Kitchener, Dr. Peter Lan, Membru în Parlament, reprezentantul Guvernului canadian.

În timpul prezentării domnului Avram Sârbu a cerut celor care reprezentau autoritățile canadiene să rostească publicului câteva cuvinte. Consilierul municipal și-a cerut scuze că primarul orașului nu a putut participa, dar din partea lui și a orașului Kitchener aduce felicitări comunității românești pentru bogata activitate în cadrul multiculturalismului canadian și salută aniversarea de 15 ani a festivalului dăruind în semn omagial "Istoria orașului Kitchener" și însemnele orașului membrilor celui mai bun ansamblu de dansuri folclorice românești. Dr. Peter Land a cucerit publicul prin omagiul adus din partea Guvernului canadian, care felicită și salută aniversarea celui de al 15-lea Festival Folcloric din Kitchener. "Mă pregătisem, a spus onoratul oaspete, cu un discurs de vreo zece minute, dar văzând cât de variat e programul îmi dau seama că nu e momentul de "political speeches". În numele Guvernului canadian salut și felicit cel de al 15-lea Festival Folcloric Românesc din Kitchener.

După trecerea în revistă au început competițiile. La dansuri folclorice au participat trei echipe de "pitici" din New York, Detroit și Kitchener. Lacrimide emoției și bucurie se jureau în geană. Copii între 5 și 10 ani, îmbrăcați în costume naționale românești, băteau cu opincă ritmul de dans. Apoi au venit "seniorii" echipelor de dansuri. Trebuie menționată în mod special participarea ansamblului de dansuri folclorice "Izvoarașul" venit tocmai din Minneapolis și care a contribuit mult la reușita acestui festival. Cele 700 de persoane din sală au răsplătit cu bine meritate aplauze frumusețea, grația și ritmul jocurilor noastre românești.

La concursul solistilor instrumentisti pe primul loc s'a situat Marcel Raza din Detroit, iar la solisti vocali George Radia din Kitchener. În continuare s'a servit masa de seară, în vreme ce orchestra "Stelele Albastre" din New York a delectat publicul cu melodii și cântece românești.

După cină a urmat concursul pentru cel mai frumos costum național românesc, și alegerea lui Miss Banatul - 1984.

Directorul acestui Festival a fost domnul Andrei Kärnican.

În continuare a urmat dans. Programul televizat va putea fi urmărit pe micul ecran (videotape) Duminică 9 Octombrie la Casa Română din Kitchener unde va avea loc marele banchet de toamnă.

Correspondent

A.B.N.

Blocul Anti-Bolșevic al Națiunilor Captive Toronto-Ontario

Sâmbătă 25 Iunie a.c. ABN-ul, secția canadiană, a ținut un seminar, la Queen's Park, în clădirea Parlamentului Prov. Ontario, și sub patronajul D-lui Yuri Shimko, membru în Parlamentul Provinciei Ontario.

Subiectul temelor discutate a fost: Situația politică internațională și expansiunea imperiului Sovietic.

Vorbitorii:

- Dl Yuri Shimko, M.P.P. Ontario. Cuvânt de deschidere.
- Lt. Col. Albert T.Koen (U.S.A.F.). Reprezentantul U.S.Council for Freedom, Phoenix, Arizona.
- Hon. Michael Wilson, membru conservativ, în Parlamentul Federal Canadian.
- Dl Jay A. Parker, Președinte la Institutul Lincoln, pentru cercetări și educație, din Washington, D.C.
- Hon. John Gamble, membru în Parlamentul Federal Canadian.

Au luat parte, reprezentanți ai grupurilor etnice: Bulgaria, Slovacia, Latvia, Estonia, Vietnam, Lituania, Polonia, România, Slovenia, Ucraina și Croația. Drapelele acestor națiuni, erau expuse în sală. Grupul Românesc, a fost reprezentat prin următorii: Chirilă Ciuntu, Windsor, Ont., Ion Simicin, Chicago, USA., Prof. A. Predescu, Chicago, USA., Ing. Ionel Popa, Detroit, USA., Zaharia Anghel, Toronto, Ont., toți reprezentând Frontul Libertății. Apoi Constantin Magirescu și Toni Lupu, din partea Centrului Cultural, Toronto, Ont., și Ion Călvărășan din Kitchener Ont., membru în Comitetul ABN, Toronto.

Vorbiri și dezbateri.

Dl Yuri Shimko, deschide vorbirile urând

bun venit și succes. D-sa este un parlamentar tânăr și energic, inspirând încredere și optimism audienței compusă din veterani atârtați exilați, mai ales când spune că această întâlnire, ar fi doar un început. Lt.Col Albert T.Koen, veteran din războiul din Coreea, care a trecut și prin lagăre de prizonieri la comunisti. Vorbind despre alternativa unui război atomic, D-sa este convins, că nici Sovietele și nici Vestul nu vor încerca un război cu arme atomice, aceasta fiind o simțică, iar comunistii folosesc arma atomică, pentru a șantaja și a menține o stare de teroare cu o bună propagandă în lumea liberă. Dl Koen spune, că singura alternativă a vestului, este de a se menține la nivel militar cu Sovietele, pentru a păstra pacea și a descuraja agresivitatea acestora.

Dl Michael Wilson, a vorbit despre războiul economic, și felul cum Uniunea Sovietică și țările satelite, se bucură de ajutor venit din Vest, pentru ca apoi să se înarmeze și să-și mențină imperiul. Vorbitorul promite că în Parlamentul Federal, va fi propusă o rezoluție, pentru a se proclama o săptămână a Națiunilor Captive, similară cu cea din USA.

Seria cuvântărilor este încheiată de Hon. John Gamble, care deja este bine cunoscut la ABN, și în cercurile exilaților din țările captive. Dl Gamble, cunoaște foarte bine sistemul de subversiune economică și politică al Sovietelor; și că întotdeauna, a vorbit efectiv despre acest subiect, fiind lung aplaudat.

Correspondent

DEMONSTRAȚIE ANTISOVIETICĂ LA MONTREAL

La pavilionul URSS-ului din Terre des Hommes, care și-a închis nu de mult porțile, publicul canadian a luat cunoștință de următoarele produse ale propagandei sovietice:

Hotinul este "cetate de apărare a graniței ucrainiene".

Bundița moldovenească și fia sunt port popular ucrainian.

"Toate păsările dorm. Numai cucul n'are somn" sunt versuri în limba ucrainiană.

Sala în care sovieticii prezentau filme de propagandă era decorată cu gtergare românești. În încălț

pavilionului, pe toată durata expoziției, a concertat cântăreața Sofia Rotaru, acompaniată de formația Cernova Ruta. Năul a devenit instrument muzical sovietic.

În semn de protest, Duminică 21 August, un grup de Români a manifestat în fața pavilionului sovietic. Pe pancartele lor se putea citi: "Sovieticii falsifică istoria României!"; "Propaganda sovietică - o colecție de minciuni!"; "Folclor român este prezentat drept folclor ucrainian!"; "Uniunea Sovietică - ultimul imperiu colonial!"; "Același Români au trimis o scrisoare de protest ziarului "La Presse", pu-

blicată în numărul de Vineri, 26 August, sub titlul: "Cultură și folclor românesc la pavilionul URSS-ului".

Intrebarea este dacă ambasada română din Canada nu a avut nimic de spus? Sau ațasatul cultural și-a făcut studiile la Moscova, unde Academia sovietică îl califică pe istoricii români drept reacționari și imperialisti pentru că socotesc Nistrul drept graniță cu imperiul de rășărit? E de mirare că Marx, care susține același lucru ca și istoricii români nu a fost taxat până în prezent reacționar.

Correspondent

CENTRUL CULTURAL ROMÂN DIN MONTREAL

Anunță deschiderea

"CENTRULUI DE EXPOZIȚII BRÂNCUȘI"

"ANUALA 83"

Expoziție de pictură și sculptură. Deschiderea oficială a expoziției va avea loc în ziua de 6 Octombrie a.c., ora 19.00 la Centrul Cultural Român.

Comitetul de organizare

al expoziției, Comitetul Centrului Cultural Român - Președinte Dl. Michel Anastasiu, adresează în mod special această invitație cititorilor CUVANTULUI ROMÂNESC, Românilor și pri-

tenților lor, pe toată durata expoziției, dela 6 la 20 Octombrie a.c., în sălile Centrului Cultural Român.

8060 Christophe - Colomb Montreal, P. Que. H2R 2S9

DIN VIAȚA NOĂSTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

ȘI-A DAT ARAMA PE FAȚĂ!

Doborîrea avionului corean ce s'a abătut din greșală peste teritoriul sovietic, a provocat revolta lumii întregi.

Partidele comuniste din apus, Finlanda, Iugoslavia și China s'au alăturat protestului unanim al lumii civilizate.

Conducătorii RSR-ului, prin tăcere, au aprobat crima Kremlinului.

Alte 269 de victime!
Ei și?

Pentru Guvernul din București, asta-i floare la ureche!

NICOLAE DESPRE NICOLAE

Radiojurnalul București ne informează: d. Adv. Nicolae Bucur din Cleveland a scris o carte despre tov. Ceaușescu, iar tov. Ceaușescu a acordat o audiență cartii și autorului.

Cu această ocazie, d. adv. N. Bucur, autorul, a subliniat celuilalt Nicolae (Ceaușescu, N.R.) că lucrarea (adică cartea, N.R.) "...reprezintă expresia profundă a d-lui Nicolae din Cleveland, N.R.) stime și înalte prețuiri față de preș. Nicolae Ceaușescu, personalitate marcantă a lumii contemporane...activitate neobosită cauzei păcii...înțelegerii internaționale...aspirațiilor de libertate, independență și progres ale tuturor națiunilor".

Radio București nu precizează că în "aspirațiile de libertate, independență și progres", d. adv. Bucur a inclus și Statele Unite, iar al cărui cetățean este. D. Bucur a vorbit în numele său. Noi îi respectăm părerea și dacă vreun alt avocat american, de origină română, are aceleași păreri despre tov. Ceaușescu, noi îi vom publica numele.

E păcat ca d. Nicolae Bucur, avocat din Cleveland, să rămână stingher.

FILE PRĂFUITE

În cartea "The Golden Book, Memorial Bisericii Gr. Or. Rom. Sft. George", Detroit Michigan, tipărită în Sept. 1917 găsim:

În deșința de Sinod dela 21 Mai 1916, după ce se alege comitetul (Preș. Ioan D. Petrovici)...Comitetul ia următoarea hotărîre: "Se decide ca și Românii greco-catolici să poată fi primiți ca membri ai parohiei și aleși ca funcționari."

Cei bătrîni au fost mai înțeleștori decât mulți dintre noi, cei de azi.

DEOSEBIRE

În RSR deosebirea dintre plebe și lideri e simplă: Plebea fumează "Carpați" și liderii țigări americane.

SUNTEM LĂMURIȚI

Un confrate dela revista "Tara Mea" din Tel Aviv, a căutat să explice "Fituicii" noastre problema Izraelului:

Când Evreii au imigrat în Palestina au găsit acolo pe invadatorii arabi!

Noroc că Arabii, neștiind limba română, nu pot să savureze teoriile confratelui...

Izraelul are problemele lui, pe care le rezolvă așa cum crede el că-i mai bine. Noi nu-i judecăm de ce-au făcut și ce fac. Le dorim sincer să-și aibe țara lor ca să avem și noi liniște să ne răscurpărăm țara ajunsă pe mîna străinilor.

Ni s'au despărțit drumurile și să nu mai amestecăm oile, că sar cîinii pe noi.

PRIN ÎNNOT LA LIBERTATE

Un medic veterinar român, trimis, (sau mai bine zis închisat) guvernului din Mozambic, a reușit împreună cu soția și doi copii să ajungă în Africa de Sud.

Ei au înnotat 14 kilometri, pe o mare agitată, până la malul ce le-a garantat libertatea.

Guvernul le-a acordat rezidență provizorie până vor căpăta azil politic.

ÎNCREDERE

Instalarea noului birou pe țară al Uniunii Artiștilor Plastici a fost onorată de prezența tov. Ceaușescu. Au urmat discursuri de dragoste și încredere.

Artiștii au fost perchițioși ca să n'aibe la ei cuțite.

INSCRIPTIILE SUPĂRĂ

Tinerii sunt tare mândri de tricourile cu inscripții străine. Ziarul "Scînteia" este revoltat de acest nerespect: inscripțiile de pe pieptul tinerilor nu spune nimic cît de mare e Ceaușescu și cît de mult se simt ei revoluționari.

DIALOG BUCUREȘTEAN:

Pesimistul: Ni s'au luat masinile de scris.
Optimistul: Ni s'au lăsat creioanele!

MIREASĂ FĂRĂ VAL

O domnișoară, vizitatoare, s'a îndrăgostit de un băiat român. După o lungă așteptare au primit autorizația de căsătorie. Nunta au făcut-o la biserică iar recepția la Hotel Internațional, București.

Dar cel dela hotel, conform legilor, le-au pus condiția:

Mireasa să nu intre în hotel cu vîlul alb pe cap, mirele să nu poarte nici o floare albă la butonieră și toți nuntașii să nu aibe cu ei nimic care ar arăta publicului că cel căsătorit sunt creștinii și au făcut nuntă în biserică.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

Camera Română de Comerț A Prof. Radu Buzescu

39-01 Main street, Room 505
Flushing, New York 11354, U.S.A.

Tel: (212) 539-4449

ORELE: 10:30 A.M. - 5:30 P.M.

SECȚIA MATERIALĂ

1. Curs practic engleză: 2 volume plus 6 casete a 90 de minute fiecare: \$ 75 (ambalaj și expedite: America: \$ 7.00; Alte continente: \$ 15.00).

P.O.Box 1829, Flushing, New York 11352 USA

(plus sales tax pentru vânzări locale)

20% reducere pentru noii venși și pentru cei cu posibilități materiale reduse

2. Traduceri de acte, diplome, etc.

3. Examen scris carnet conducere:

Individual: \$ 65.00; Grup de doi: \$ 60.00; Grup de trei: \$ 55.00; Grup de patru plus: \$ 50.00. Indicații pentru testul practic de conducere: GRATUIT.

4. Deschideri de companii: taxe, evidență contabilă; investiții proprietăți.

5. Editură-cărți (obținerea dreptului de autor)

6. Unele probleme legate de emigrare.

SECȚIA IDEALĂ

1. Instructaj organizatoric pentru toți Românii: gratuit.

DORESC SĂ EMIGREZ

* Familia Dindri Dumitru din București, compusă din Dindri Dumitru născut la 17 Sept. 1943, Dindri Maria născută la 21 August 1946 și Dindri Alberto născut la 18 August 1973, avînd vîza de ieșire din România, roagă pe această cale pe o persoană sau o organizație din Statele Unite, să le garanteze intrarea în U.S.A. Garanția să fie trimisă la Consulatul S.U.A. din București. Adresa dui Dindri Dumitru este: Strada Emil Bodnăraș, nr. 55, blocul G, scara 14, etajul 6, apt. 37, București, Sectorul 6, cod 77363.

* Familia Mihai Gheorghe compusă din trei persoane, soț, soție și fetiță, stabiliți temporar în Germania de Vest, roagă o persoană sau o organizație românească să le garanteze intrarea în Canada. Puteți lua direct legătura cu familia Mihai, scriind la adresa: Jagerhaus Str 4 7500 Karlsruhe 1, Germania.

* Di Naghiu Flaviu, 37 de ani, român, de profesie inginer agronom, aflat temporar în Germania de Vest, dorește să emigreze în Canada împreună cu soția (30 de ani) și un băiat (7 ani). Pentru acest lucru are nevoie din partea unei persoane sau o organizație românească, ca să-i garanteze venirea în Canada. Dănsul se pricepe la agricultură și ar dori să lucreze ca simplu fermier. Specialitatea lui fiind pomicultura și creșterea animalelor.

CĂSĂTORII

* Domn serios, 37 de ani, 1.72 m și 65 Kg, născut în București, studii medii, de profesie mecanic-auto, nefumător, de familie bună, cu o educație sănătoasă, locuind de 5 ani în U.S.A. doresc cunoștință în vederea căsătoriei cu doamnă între 30-35 ani, din Statele Unite, Canada, Europa, inclusiv lagărele de emigranți. Doresc răspunsuri serioase, mîinate de aceleași sentimente, în formarea unei familii trainice. Răspuns pe adresa redacției cu mențiunea: "pt.mecanic auto".

* Român, originar din Transilvania, doresc să cunosc o fată între 25-30 de ani, cu care să încep o corespondență pentru realizarea unor planuri de viitor. Răspunsuri serioase la adresa: A.T. 8350 Park Lane Apt. 180, Dallas, Texas, 75231. U.S.A.

* Doamnă singură, prezentabilă, fără vicii, 50 de ani, româncă, stabilită în Canada de 2 ani. Doresc cunoștință cu un domn român sau altă cetățenie între 52-60 de ani, în vederea unei eventuale căsătorii. Răspunsuri numai serioase cu fotografii recentă. Adresă: Elena Constantinescu, 369 Luella St. Apt.25-B, Kitchener, Ont. N2H 2Y4, Canada.

* Profesor universitar american de origine română, 39 ani, 1.70 m, dorește să cunoască o doamnă (domnișoară) serioasă, intelectuală în vîrstă de aproximativ 27-39 ani. Trimiteți vă rog cu prima scrisoare și 1 sau 2 fotografii în culori. Răspundeți la: Peace on Earth Press (at. Dr. Werner) P.O.Box 7557, Nashua, New Hampshire 03060, U.S.A.

ÎN HOLLYWOOD CALIFORNIA
PENTRU O MASĂ BOGATĂ ÎNTR'UN LOCAL FRUMOS
MERGEȚI LA:

ORZA'S Romanian Restaurant
(REDESCHIS)

708 N. VALENTINO PLACE (NEAR PARAMOUNT STUDIOS
AT MELROSE) - HOLLYWOOD, CALIF. 90028

PENTRU PRÂNȚ:LUNI-VINERI 11 am.-3 pm.

SEARA: MIERCURI-SÂMBĂȚĂ 5-9 pm.

- Proprietari Jean și Maria Orza

Centrul Medical Românesc Al Doctorului Cornelius A. Opreșiu, M. D.

1660 Putnam Avenue, Apt. 1L

66 Tennis Place Forest Hills

Ridgewood, New York 11385

Hills Gardens New YORK 11375

Tel (212) 821-2613

sau Tel (212) 268-2784

24 ore pot fi contactat la serviciul permanent
al centrului Tel:(212)268-2784

Practic Chirurgie de inimă, plămîni, artere-proteze, plastii, chirurgie de vene, chirurgie generală (stomac, ficat, vesica biliară, intestin subțire și gros, cancere pentru toate organele, hemoroidă, hernii, patologii de sîn.

Acord consultații de medicină generală, evaluez pacienții chiar dacă nu au boli chirurgicale,

Sunt român creștin.

Sunt afiliat cu Spitalele din Manhattan și Queens.

Apelați cu încredere

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* D-l MATIAS ION stabilit în Ontario,Canada, este căutat de prietenii de suferință din lagărul Logos, Austria. Cine știe ceva despre dănsul este rugat să scrie la adresa Ion Petrovan, 418 E.Loretta Pl. Apt 411 Seattle Wa. 98102 U.S.A.

* Dima CODREANU, fiul ing. Nicolae Bossie Codreanu fost Director Intreprindere CFR, este căutat de George și Ana Tancu P.O. Box 2944 Station "M", Calgary Alberta, T2P 3C3, Canada. Tel (403) 269-9456. Rugăm pe dănsul sau pe cei care îl cunosc a ne comunica la adresa de mai sus.

* Ișip Hacedon din Sângeorz-Băi, județul Bistrița-Năsăud, cu ultimul domiciliu la Bistrița, plecat din țară în Septembrie 1982, caută pe SOROBETEA GEORGE sofer din Sângeorz-Băi, cu ultimul domiciliu cunoscut la Philadelphia S.U.A. și pe ROHAN IOAN din Bistrița, cu ultimul domiciliu cunoscut în R.F.G. Cei ce pot da vre'o informație sunt rugați să scrie la adresa: Ișip Hacedon, Foyer A.L.J.T., 8-10 Avenue Paul Valery, 95200 Sarcelles, France.

* Vlad dorește să ia legătura cu fostul coleg de clasă SABIN BAIȚOC - arhitect - aflat undeva în Canada. Rog telefonați "collect" (215) 365-3185.

* Di ing. Victor Cucos din Australia, Sydney cu adresa: 3-143 Victoria Str, 2131 Ashfield N.S.W. Australia, roagă pe această cale pe di dr. ing. ALEXANDRU CLONARU cu care a fost coleg în INCEFF, București, să aibă amabilitatea de a-i trimite o scrisoare cu adresa sa. Această rugăminte este adresată și dnei arhitect ROXANA GOGA, stabilită probabil în Canada.

* Ing.SANDULESCU LUKY e căutat de un coleg de sport-scoală din Iași, stabilit în U.S.A. Orice informație se poate trimite la adresa: Miky, P.O.Box 276, Trav. Rest, S.C. 29690 U.S.A.

* Caut pe di ANDREESCU GH. (Fani) din Constanța plecat din țară în 1946-47 și stabilit în Australia. (ultimul mesaj din 1960 a fost expediat din Sidney). Dănsul este rugat să scrie la adresa: Rugina Georgeta, originară din Constanța, verigsoara lui, stabilită în prezent în Statele Unite la adresa:16 East Chestnut Hill Ave. Philadelphia Pa. 19118 U.S.A.

* Pictorul VICTOR TIMOFTE, stabilit în Canada, este căutat de Cristinoiu Gheorghe, Nr.2 Branch Brook Dr, Belleville, N.J. 07109. U.S.A. Tel (201) 759-0759. Cine îl cunoaște este rugat să-i comunice să ia imediat legătura cu di Cristoniu pentru a i se comunica vești foarte importante pentru el.

REPORTAJE DIN ȚARĂ

LIPSĂ DE RESPECT PENTRU ȚĂRANUL ROMÂN

—Ștefan AILINCĂI—

Când eram copil, tatăl meu m'a învățat să jincorne plughului și să-l înfig adânc în pământul gras și mînos și era tare mîndru că eu, un prăslea, simțeam aceeași dragoste ca și el, aveam mîndria lucrătorului moșiei strămoșești.

Ne trăgeam dintr-o spiță de jărani răzeși, de-ai lui Ștefan cel Mare și Sfînt, și pentru păstrarea moșiei și a libertății — pierdute după 1947 — neamul nostru a dat jărani luptători care știau pentru ce trebuie să lupte, până la jertfa supremă.

În mijlocul jăranilor am învățat ce-i cinstea, demnității și, mai ales, dragostea de țară și libertate, un Decalog ce mi l-a dat părintele meu, înainte de a fi chemat dintre cei vii. A murit un om, un jăran, unul din milioanele celor ce sunt talpa țării. A fost condus pe drumul fără întoarcere de toată obștea, jărani cu părul și barba încărungite de vremuri și necazuri. Mai ales de necazuri, răsplată dată de un guvern nerecunoscător, care a dus o politică anti-jărănească, care a făcut "totul" pentru a desființa o clasă socială harnică, cinstită, demnă și supusă.

O durere mi-a străpuns inima, ca un junghier, sângele mi s'a involburat, mânia îmi hrănea ura pentru că mîndria mea de fiu de jăran, amintirea tatălui meu, au fost călcate în picioare de netrebnici din zilele preanfericitului socialism.

Tatăl meu și mama mea — răposați întru Domnul — au fost batjocoriți când, în acceleratul București-Craiova-Tîmișoara, doi bieți jărani — o femeie de 67 și un bărbat de 70 de ani — au fost scoși dintr-un compartiment și li s'a spus: "jărani tâmpiți, pușind a bîlîgar, dau buzna'n compartiment de parcă ar intra în grajd, la ei acasă!"

Și, cei doi bătrâni, rușinați, au ieșit în grabă din compartiment, preferând o călătorie oșoasă pe culoar. Din respect pentru vârsta și soarta lor grea, cu greu i-am înduplecat să ocupe locul ce mi-l rezervasem și ca niște copii sfi-oși, s'au așezat înghesuți

pe locul oferit, sub privirile încărcate de reproșuri, ale tovarășilor de călătorie. Nu știu la ce se gîndeau, dar după un timp m'au întrebă: "Sunteți fiu de jăran nu-i așa?" Nu mi-am tăgăduit originea socială, ba chiar m'am mîndrit cu ea, ceea ce le-a dezlegat sfîșenia și au prins să se destăinuie.

Cu voce calmă, sub care se observa clocotul mîinii înăbușite, cu o vorbă domoală, egală, îmi mărturiseau, ca unuia de-al lor, spovedania amărăciunii vieții jăranului cooperător, și-și goleau sacul insultelor și jignirilor, adunate într-o singură zi, în București.

Cu palmele crăpate, ca scoarța unui stejar secular, bătrânii își ștergeau din când în când, ochii, aburii de lacrima durerii. Veniți, din ținuturile Mehedințului, la București — cu plocoane: carne, brînză, ouă și puică (fără plocon, nu răzbași azi nicăieri în România), au căutat un medic, ca să-i leuiască de bolile ce s'au înfălbă în ei o viață întreagă, dar netratate la vremea lor, din lipsă de timp și de bani.

Au primit o rejeță, atât, pe care nu au cumpărat-o. Unele medicamente lipseau și chiar dacă le găseau, erau prea scumpe: 220 lei, iar pensia lui, de cooperător era de 170 lei!

Si n'ar fi numai atât. Dar nici acasă nu mai au ce vinde. Tot ce mai aveau, a trebuit să predea la achiziții, la stat, până la ultimul ou, căci statul nu iartă, nu crede că jăranul a ajuns la sapă de lemn.

Iar acum, lui, căruia i s'a luat totul, pămînt, vite, umelte și produse, i se reproșează că nu mai poate munci și face umbră pămîntului degeaba. Mai multă grijă are statul de vite care dă lapte sau de vite crescute pentru a fi dată la export, decât de un jăran cooperător, un jăran dezmoștenit de stat.

Iar orășenii, acești jărani parveniți, ajunși muncitori, funcționari, vânzători și milițieni, le-au adus bătrînilor plugari care scot

rodul gliei pentru a hrăni o țară, numai jigniri. ... Au intrat într-o alimentară să-și cumpere ceva de mâncare; o conservă de pește — altceva tot nu se găsea — dar o supraveghetoare i-a luat din scurt: ce cauți, ce tot aleg, să nu puneți cumva mîna să strică ceva sau să furați, luați conserva de pește — e de ajuns pentru niște "jărani"!

La casă, doamna grasă și cu unghii pline de boia, ca sângele, a uitat să le dea rest, iar dacă l-au cerut, a început să-i facă de tot rîsul: hoți și mincinoși care vor s'o înșele și îndrăznesc să o înșele pe ea să soctescă!

La un centru de pâine, au dorit o pâine proaspătă; ei nu au dinți buni și pâinea veche nu o pot mânca.

— "Ia, te uita, le-a răspuns vânzătoarea — peizanul mai are și pretenții acum (el nu știa ce înseamnă peizan dar, a priceput că nu-i o laudă), n'aveți decât s'o'nmuiați în apă și s'o mîncăți!" Clienții, care așteptau la rînd, au luat jignirea drept o vorbă de duh și au făcut haz. Niciunul nu s'a găsit să pună la punct nerușinarea și obraznicia vânzătoarei!

Nestiind ce tramvai să ia spre gară, au întreat un "domn" care, ori nu știa românește, ori nu le-a în-

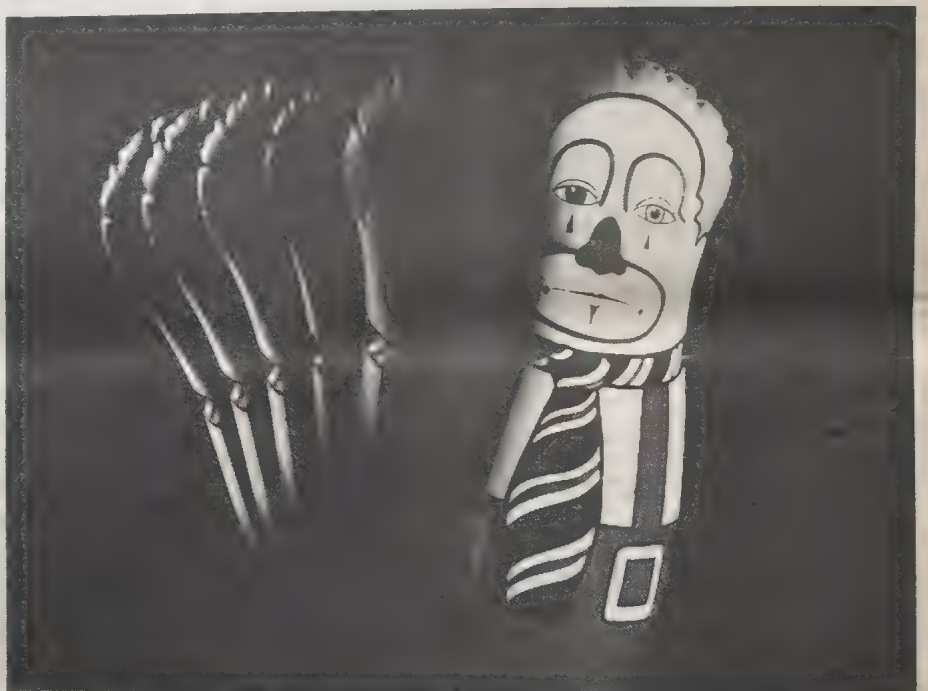
jeles graiul, le-a întors spatetele. Un altul, le-a indicat un tramvai care, mergea în direcția opusă. Când, în sfîrșit, au nimerit în vehicolul potrivit, au văzut că nu au de unde să-și cumpere bilete. Nu s'a găsit nici un OM să-i ajute. Toți se fereau de ei, de parcă ar fi fost ciurmați, iar dela un timp au început să li se arunce cuvinte de ocară.

"Țăranu-i tot jăran. Neșpalat și lenes, te calcă pe nervi cu obraznicia lui. Face pe prostu', și nu-și cumpără tichet, din zgîrcenie! Dar pe piață știe să te speculeze și să te fure la cântar! Merge printre oameni de parcă ar trece prin tarlaua

cu porumb, se'nghesuie, te calcă pe picioare, parc'ar fi chior!" Vorbele rele au continuat, iar ei s'au simțit ca la Judecata de Apoi.

Sărmani plugari, vi s'au închinat versuri în trecut, acum ați ajuns cel mai josnic mijloc de comparație în societatea socialistă. Rușine pentru o societate care nu știe să dea respectul cuvenit celui mai vechi truditor din istoria țării.

Atunci când mîncăți pâinea cea de toate zilele, gîndiți-vă Românilor, că ea este smulsă gliei prin munca grea, aspră și cu sudoare plătită de cel pe care-l insultați și care este MARIA SA, ȚĂRANUL ROMÂN.

NU E TOTDEAUNA UȘOR PENTRU OAMENI SĂ SE REFACĂ

Refacerea vieții zdruncinate printr-o violență criminală nu este ușoară. Această experiență poate fi lungă și dureroasă atât pentru victime cât și pentru familiile lor. În cazul unei astfel de tragedii personale Comisia pentru compensare cauzată de atacuri criminale vă stă în ajutor, cu asistență financiară pentru a ușura greutățile economice și emoționale în urma unei vătămări fizice personale.

Dacă o astfel de violență se întâmplă, chemați-ne. Procedura este simplă și informativă. Ajutorul poate fi valoros.

Pentru informații mai detaliate contactați: THE CRIMINAL INJURIES COMPENSATION BOARD, 439 University Avenue, 17th Floor, Toronto M5G 1Y8, (416) 965-4755

THE CRIMINAL INJURIES COMPENSATION BOARD

Ministry of the Attorney General

Ontario

Roy McMurtry, Minister
William Davis, Premier

DUPĂ 62 DE ANI

—Sandu DIACONU—

Se pare că radio-televiziunea română, de vreo 12 ani, și-a restructurat programul și s'a profilat numai pe emisiuni politice-ideologice și se poate numi radio-televiziunea partidului. Cât despre presă, demult nu mai întruște calitatea de informator obiectiv al cititorilor și, de organ atrofiat al dezinformării și cea mai elocventă mărturie este felul cum...nu se citește!

Împingerea propagandei pe culmile paroxismului a dus la suprasaturatie, provocând o lehamite și surzenie publică, încât, ascultătorul, telespectatorul și cumpărătorul de

ziare-obligație de partid preferă să economisească curentul electric și banii și să-și găsească clipe de destindere sau divertisment într-o țuță de bancuri politice la o ceașcă de "nechezol". Indiferența cetățeanului față de insistența propagandă, aducând partidului laude, adeziune populară, venerând înțelepciunea unuia sau altuia, este sec sintetizată: "Cel ce simte că se înneacă, strigă mai tare."

Dacă propaganda partidului îi face indiferenți pe cei ce-l cunosc-cu prezentul și trecutul deloc glorios.

Continuare în pag. 19

Scrisoare fratelui meu de pribegie

—Veronica CAȚICHI—

Sunt de mult aici...
Atât de mult, încât anii
nu mai pot să-și numără.

Pentru că aici, departe de
acasă, ora a devenit an, iar
anul un secol.

Nu, nu vreau să te simți
îndurerat deschizându-ți o
rană pe care sunt convinsă că
te străduiești ca și mine să o
faci să nu mai sângereze.

Nu, nu vreau să plâng
și mai ales nu vreau să te
fac nici pe tine să plângi,
pentru că plânsul înseamnă
de foarte puține ori bucurie,
emoție și de cele mai multe
ori înfrângere și noi nu
suntem înfrânți, dar mai ales
nu trebuie să devenim.

Nici nu vreau să-ți amintesc
că ești Român, pentru că
cine poate să uite acest
lucru?

Cine a uitat că avem o
țară frumoasă cu oameni
minunați și demni ce se
zbat să supraviețuiască atât
fizic, dar mai ales moral,
în otrava și noroiul pe care-l
cunoaștem cu toții sub nu-
mele de comunism?

Ași vrea doar să știu, tu,
fratele meu, care ai venit
acum din țara cu oameni
buni, -aș vrea doar să-ți
spun, că știu cât trebuie să
suferi.

Fuga ta de acolo, din
locurile și dintre oamenii
pe care-ți iubești mai mult
decât se poate spune, știu,
a fost ca și la mine, dorința
de-a rămâne om.

Ai putut să o faci, ai
avut o șansă, fie că ai în-
fruntat eroic sârmele ghim-
pate, călăii grăniceri, sau
căinii dresaj de "oameni"
ca să hăituiască oameni;
fie că, fiind indispensabil,
ai fost trimis cu o delegație
și astfel drumul îți era des-
chis; fie că mai norocos ai
primit o invitație dela rudă
sau prieten de aici, din lumea
liberă; sau pur și simplu
având valuta necesară și mai
ales anii pușini ce te des-
părtau de pensie, ai primit
un pasaport. Ei bine, ai avut
una din aceste posibilități,
sau poate alta și ai făcut-o
așa cum ar face-o toți frații
noștri de acolo, din țara su-
grumată, începând cu copiii
care au învățat să meargă,
să audă, să înțeleagă și până
la bătrânii care mai pot
umbra încă.

Știu, fuga ta a fost ca și
la mine un protest, un pro-
test împotriva aceluia regim,
ce face pe fiecare dintre noi
prin monstruoșitatea lui, un
martir.

Ai trecut acolo prin focul
iadului, ai trăit acolo senti-
mentul neputinței la scara
cea mai înaltă, deși mintea
ta era vie, sufletul tău bogat,
sănătatea ta mulțumitoare,
dorul de-a face lucruri mari
pentru ai tăi nemarginați, iar
setea de cunoaștere nepo-
tolită.

Dar cu cât posedai mai
mult din aceste daruri, cu
atât suferința ta era mai
mare. Trebuia să aprobi
ceea ce mintea, judecata
ta, dezaproba din toată ființa,
să aplauzi ceea ce te dez-
gusta cel mai mult, să în-
veți pe alții, ceea ce tu
condamnai mai mult. Mu-
real, muream în fiecare
clipă și te întreabai, ne în-
trebam, de unde totuși mai
avem rezerve?

Dar iată, destinul m-a
fost atât de vitreg cu tine,
cu mine și poarta cea mare
la care am așteptat atâtă
vreme s'a deschis spre li-
bertate, spre lumină.

Recunoaște, ai fost feri-
cit atunci când ai reușit să
te depărtați tot mai mult de
granițele țării; de moarte.
Atunci încă nu seferai, pen-
tru că bucuria libertății do-
bândite, nu mai lăsa loc du-
riilor.

Dar iată, curând te tre-
zești din visul tău - desi-
gur contrastele sunt șocan-
te - și începi să-ți amîn-
tești înțelul cu înțelul că
ești fără țară, fără prie-
teni, fără familie, fără ban-
i. Dar minune, adevărată
minune, întâlnești aici,
într-o țară străină, Români,
frați de-ai tăi, care ca și
tine s'au bucurat cândva de
nesfârșita frumusețe a Ro-
mâniei, a României noastre,
care au suferit chiar mai
mult decât tine acolo, între
granițele țării.

Dorul lor de casă, de
țară pe care nu numai că
nu au uitat-o, dar o iubesc
poate mai mult decât o lu-
bim noi, cei plecați acum
(sunt prea proaspete sufe-
rințele noastre) stă temele
vieții lor.

Dorința de a-și vedea țara
eliberată a devenit scopul
sensual vieții lor, aici între
străini.

Si atunci, plini de uimire,
de încântare, admirație pen-
tru cei care deși plecați de
atâtă vreme, au știut să-și
păstreze, să-și alimenteze
această nesfârșită dragos-
te de țară, dovedită, mate-
rializată, atunci te întrebi
cu toată încrederea, cu toată

ființa ta și toată setea de
mărturisire, atâtă vreme în
țară sugrumată, spre ei,
spre acești frați ai tăi, pe
care ai ajuns să-i venerezi.

Vrei să le spui -deși
și ei știu prea bine ce-l
suferința- ce-ai pățit tu
acolo, în comunismul pe care
unii dintre ei îl cunosc mu-
mai din auzite. Consideri că
suferințele tale din țara
pușcărie, sunt de ajuns pen-
tru a te socoti om de în-
credere și frate al lor.

Desigur ești ascultat,
ești ascultat și cu sufletul,
îți dai seama de acest lu-
cru. Ești înțeles în dure-
rea ta, pentru că aceasta este
și durerea lor și te simți
încă odată frate cu ei. Dar
ochii lor parcă te străde-
lesc și par a spune: "oare
să fie cinstit, sau un a-
gent bine format la școala
crimei din România?"

Tu înțelegi lucrul acesta
și suferi tocmai pentru că în-
țelegi că au dreptate să se
îndoiască, chiar dacă ție și
se face o nedreptate. Nu te
poți supăra pe ei, dar re-
cunoaște, suferi mult și su-
ferința continuă.

Aștepti să te evite cu
delicatețe, dar constai până
la urmă că te caută. Dacă
se întâmplă să-i interesezi,
atunci începe pentru tine o
perioadă grea, foarte grea,
pe care cu greu o depășești.
Ești testat în modul cel mai
rafinat posibil. Înțelegi
foarte bine punctul lor de
vedere, doar ai venit acum,
de curând din țară, și to-
tuși sângerezi din adâncul
inimii. Te revolți, începi să
te înstrăinezi de ei și le
simți la rândul-ți înstrăina-
rea, dar în același timp le
înțelegi și lupta, lupta omu-
lui cinstit și bun și dornic
de-a te ajuta.

Dragostea și devotamen-
tul tău s'au transformat în
deznaștere, deznașdejdea
de-a nu fi crezut, deznă-
sează fără a informa popo-
rul, fără a explica convingă-
torul motivul remaniilor de
guvern, este și normal că
are ceva de ascuns și nu
trebuie să afle poporul
"suveran".

Partidul a vorbit tot-
deauna cu două limbi, și-a
judecat rolul cu masca lui la-
nus subliniindu-și singur
bruma de autoritate. După
atâtă apă de guvernare în
care și-a dovedit capacitatea
-mai ales incapacitatea de a
asigura fericirea unei nații,
ținându-se seama că parti-
dul are 62 de ani, poporul îi
dorește grabnic pen-
sionare, tot e bătrân și nu
mai poate face nimic!

Totuși, ca orice neputin-
cios, mai organizează com-
edii electorale-și face cam-
panie electorală, se propu-
ne, se alege, se felițește-și
joacă de-a democrația, inițiază
funerul spectacol
"Cântarea României", face
pe Mecena cu laurarii curții,
acceptă să fie lăudat,
venerat, se crede stegar glo-
rios, conștiința întregului
popor și înzestrat cu o
voință-fără putere de a urni
și muniți din loc.

Nu mai sărăcia și muntele
de necazuri nu le poate urni
din țară, ca să simtă popo-
rul că are un partid care-l
conduce!

Sandu DIACONU

Ochii și se întâlnesc cu ai
lor și parcă îți spun: "e
greu, e tare greu, n'am sluj-
bă, n'am casă, n'am azil,
n'am bani, n'am...n'am, dar
am un dor, mare dor de-ai
mei, de-acasă și nu știu cum
să-i pot ajuta".

Dar cauți, cauți mereu
cu ochii și cu sufletul și
pe ceilalți, pe toți, pe toți
ai tăi, pentru că sunt ai tăi
așa cum tu ești al lor, de
același neam cu tine.

Te leagă -așa speră tu,
așa crezi tu- același dor,
aceleși dorințe, dar mai
ales același ideal -țara eli-
berată.

Cauți și îi vezi, deși ei
nu te mai văd pe tine.

Existența lor? asigurată.
Azilul? Din primele luni.

Participarea la sărbăto-
rarea unei zile naționale?
Da, doar dacă se sărbăto-
rește într'un restaurant
pentru că pot bea, mânca și
vorbi tare, nu se aude, doar
vorbesc și alții.

Biserica? Da, de Paști
dacă vremea nu-i frumoasă.

Citirea publicațiilor ro-
mânești, interes pentru tot
ce se realizează? Nu, nu
le mai pasă, doar au azilul
și încă pe cel politic.

Îi vezi și suferi și su-
feri că îi vezi total des-
prinși de tine, de toate. Si
asta nu pentru că ei au a-
zilul politic, doar tu nu ai
lucrat în securitate, n'ai fost
nici măcar membru al parti-
dului comunist, atunci cum
ai sperat să-l obții și încă
atât de repede?

Nu pentru că au o slujbă
pe care tu încă nu ai obți-
nut-o, nu, ci pentru că idea-
lul lor l-a redus odată ajuns
aici, la un automobil, un cont
în bancă, sau la unii mai
ambicioși, la o casă.

Sunt mulți? Pușini?

Nu, nu vrei să-i numeri.

Te doare doar că sunt.

Si atunci? Atunci îți
amintești de cei mulți, foarte
mulți, care nu mai au vârstă
ci numai tinerețe, nu au alt
ideal decât păstrarea, con-
servarea spiritualității ro-
mânești, a esenței naționale,
dorința de-a înfrunți aici
ceea ce în țara robită se
distruge, de-a ține trează
flacăra dragostei de țară.

Si atunci, fratele meu de
pribegie, mai suferi? □

DUPĂ 62 DE ANI

partidul face totul ca cei ce
sunt la vârsta cunoașterii
să intre în necunoaștere și
prin aceasta, măcar cei mici
să mai creadă în partidul,
tată și mamă vitregi, care
aduce fericire țării. Pentru
tăcerea generației, partidul,
ca orice partid uzurpător,
încearcă cu orice preț și
mijloace să-și legitimizeze
puterea, își neagă un trecut
care-l acuză, își tăinuie sân-
geroasa istorie și se numește
salvatorul poporului,
partid iubit și părinte drag.
(Ce mult ar dori Românii să
rămână orfani!)

Disponând de toate
pârghiile puterii, a pus la
muncă o masă de falsifica-
tori al istoriei cu misiunea
de a distruge docu-
mente și persoane, de a in-
ventua documente, de a falsi-
fica adevărul. Această pseu-
do-istorie stă la baza propa-
gandei: metodele staliniste
de exercitare a puterii, bru-
talitățile, falsificarea,
teroarea și distrugerea
democrației sunt calificate
drept "revoluție populară"
în urma căreia partidul a
primit puterea și mandatul
de guvernare.

Au dispărut persoanele și
documentele care ar acuza
partidul în fața istoriei de
furtul electoral din 1946,
de care s'ar rușina și tribu-
rile patriarhale din jungla
africană, un act prin care
partidul și-a însușit manda-
tul de conducător al unei
nații, sprijinit de tancurile
sovietice.

Acest partid comunist,
ridicat la putere din umbră
de eminența roșie Vășin-
schi-a fost fidel Moscovei și
nu poporului român, a apli-
cat politica slugarnică față
de Stalin, dela care venea
grația și disgrafia. Si acest
guvern exportat de Moscova
proclamă independența

țării, republica populară,
democrația și dictatura
proletariatului-termeni "ce
se exclud reciproc sub
conducerea partidului.

În fond, pe scena politică
românească se joacă com-
edia democrației, având ca
regizor partidul iar actorii
aleși de partid își joacă ro-
lul în fața poporului terori-
zat.

Chiar dacă admitem o
dictatură a proletariatului-
motivată de ascuțirea luptei
de clasă-practica ne dezvă-
luie că, în numele proleta-
riatului, la putere este un
partid comunist și nici
acesta propriu zis, ci oligar-
hia partidului, eterogenă ca
proveniență politică, înles-
tată într-o luptă surdă și
acerbă de concurență pen-
tru ocuparea posturilor
cheie în guvern.

În această democrație
dictatură nu este loc pentru
o democrație reală. Auto-
intitulându-se singur
"reprezentant al poporu-
lui", partidul comunist nu
admite pluripartidism sau
opozitie-chiar formală-
declarându-se deținătorul
unic al rețetei de guvernare
și revoluționare a societății!

Lenin mărturisea alte con-
cepții lui Troțki: "În partid
trebuie să existe o democra-
ție vie și activă, libertatea
criticii și deosebirilor de pă-
reri. Dacă nu, partidul
intră sub controlul elemen-
telor conservatoare iar
oamenii vor fi administrați
ca și lucrurile". Exact ceea
ce s'a întâmplat în partidul
comunist din România dela
Ghe.Dej până azi!

Perioada de cristalizare a
regimului comunist din
România este caracterizată
prin lupta pentru funcții și
aplicarea stalinistă a dog-
melor. Dej, prin metoda
curățirii partidului, își

lichidează adversarii, Foris
și Pătrășcanu, pe alții îi
înlătură-Pauker, Luca-și
care dispar în anonimul
domiciliului forțat.

Încă din timpul lui Dej,
comitetul central nu mai
are funcția de reprezentant
al partidului și care cu tim-
pul nici nu va mai fi reven-
dicată, secretarul partidu-
lui se consideră atotputernic
și infailibil.

Acum ia naștere oligar-
hia partidului-multilateral
dezvoltată în ultimii ani- și
dispune de o putere nelimi-
tată în stat, impunându-și
principiile politice în toate
domeniile de activitate.
Situația din timpul lui Ghe.
Dej, criticată și condamnată
de urmașii său, desemnat,
nu s'a schimbat ci s'a com-
plicat și a devenit perenă.

Într'un timp s'au trezit
speranțele democrației, dar
cum nu e la modă; nu se
poartă și nici nu se mai
practică în partidul comu-
nist, s'a mai făcut încă o
"curățire" a partidului.
I. Ghe. Maurer, Paul
Niculescu, Ilie Rădulescu,
Ion Iliescu ("a fost, de alt-
fel, SINUCIS") sunt pen-
sionați sau scoși din func-
ții, alții trimiși să repre-
zinte țara peste hotare, alții
pur și simplu fug din țară
la capitaliști! Noua oligar-
hie folosește în mod discre-
ționar puterea, își asumă
privilegiul, în mijlocul unei
societăți sărăcite-când legal
nu există privilegii. Consi-
derându-se infailibilă,
conducerea partidului nu
acceptă critica-critica este o
armă, o dovadă de opozitie
și tratată ca atare. În
conducerea partidului sunt
mulți care murmurați critici,
dar în surdina, care nu-și
doresc prăbușirea sau peri-
clitarea privilegiilor, de
aceia "merg pe linia parti-
dului", aclamă, votează și

beneficiază.

Presă, radioul sau televi-
ziunea, nu redau luptele in-
testine, crimele, desfrul și
decăderea, diferența de opi-
nii și dușmăniile personale.
În fața poporului, oligarhia
e prezentată ca o familie (în
1965 încă nu era, acum
DA!) în care domnește
armonia. Dar atâtă timp
cât partidul-sau ceea ce a
mai rămas din el-schimbă
ministrii, îi demite, îi
retrogradează sau îi avan-
sează fără a informa popo-
rul, fără a explica convingă-
torul motivul remaniilor de
guvern, este și normal că
are ceva de ascuns și nu
trebuie să afle poporul
"suveran".

Partidul a vorbit tot-
deauna cu două limbi, și-a
judecat rolul cu masca lui la-
nus subliniindu-și singur
bruma de autoritate. După
atâtă apă de guvernare în
care și-a dovedit capacitatea
-mai ales incapacitatea de a
asigura fericirea unei nații,
ținându-se seama că parti-
dul are 62 de ani, poporul îi
dorește grabnic pen-
sionare, tot e bătrân și nu
mai poate face nimic!

Totuși, ca orice neputin-
cios, mai organizează com-
edii electorale-și face cam-
panie electorală, se propu-
ne, se alege, se felițește-și
joacă de-a democrația, inițiază
funerul spectacol
"Cântarea României", face
pe Mecena cu laurarii curții,
acceptă să fie lăudat,
venerat, se crede stegar glo-
rios, conștiința întregului
popor și înzestrat cu o
voință-fără putere de a urni
și muniți din loc.

Nu mai sărăcia și muntele
de necazuri nu le poate urni
din țară, ca să simtă popo-
rul că are un partid care-l
conduce!

VEȘTI DIN LAGĂRL DE REFUGIAȚI DELA TRAISKIRCHEN

* Au venit doi grăniceri români. În uniformă! (la
luarea interviului pentru azil, au avut cel mai scurt -și
puternic- argument: "nu puteam trage în frații noștri!")

* Ca să pleci din țară, cu chemare, trebuie să-ți fi
depus cineva din străinătate la banca pentru comerul
exterior, suma de \$ 50. Unei refugiate i s'a cerut
la pasaport, să aducă adeverință că are acești bani
depuși. Pentru obținerea adeverinței, i s'a oprit \$ 20!
Conform noilor legi matematicești ale "primului om de
știință al României".

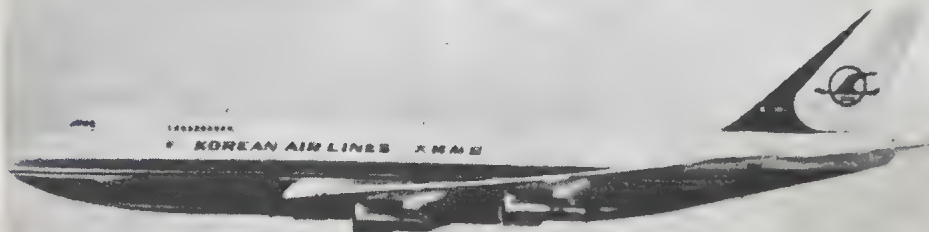
* Din momentul în care ai făcut cerere de pasaport,
începi să te "bucuri" de vizite regulate ale securi-
tilor, care urmăresc cu atenție "camuflată" să nu
vinzi obiecte din casă. Așa le rămân nu numai casele,
goale, ci gata mobilate și înzestrate cu de toate...

* Din nou (sau în continuare) arestări de foști legionari.
Dar cu tot felul de motive inventate, ca să nu fie
"politic". Ultima veste: un medic necrolor, incapabil
de mulți ani să mai facă operații, pentru "intervenții
nepermise"... Fusese legionar într'un timp când cel
ce l-au arestat, nici nu se născuseră încă!

DISTRUGEREA CRIMINALĂ A UNUI AVION CIVIL

-269 DE PERSOANE, INCLUZÂND FEMEI ȘI COPII, UCISE DIN ORDINUL GUVERNULUI SOVIETIC-

« Korean Airlines ». L'inscription sur les appareils de cette compagnie est parfaitement visible. Comment un pilote qui a établi le « contact visuel » aurait-il pu l'ignorer?

E greu să fii calm când aduci la cunoștință cititorilor o crimă împotriva umanității: uciderea celor 269 de persoane din zborul 007 aparținând Liniilor Aeriene Coreene. Dar ni se cere să fim calmi. Oricâtă cruzime și bestialitate barbarică se ascunde dincolo de crima aceasta.

În ziua de tristă amintire - 1 Septembrie 1983 un avion coreean de pasageri, Boeing 747, având la bord 269 de persoane, incluzând 61 de Americani și 10 Canadieni, a fost doborât de avioanele de război ale U.R.S.S.-ului. Toți pasagerii, incluzând femeii și copii, și-au pierdut viața. Cum au murit acești oameni nevinovați vă puteți imagina după felul în care arătau puținele trupuri care au fost recuperate până acum. Un trup de femeie fără cap, fără mâini, fără picioare. Un trup de copil fără cap, fără mâini, fără picioare. Ni se cere să fim calmi. E greu. Dar încercăm.

Crima a fost premeditată. Pilotul a tras, dar nu din greșeală. El a primit un ordin să tragă. Japonezii au înregistrat convorbirea dintre cel ce

a dat ordinul și pilotul care a răspuns că ordinul a fost împlinit. Un ordin de care conducerea U.R.S.S.-ului nu era străină.

La început guvernul sovietic a negat distrugerea avionului. Minciuna nu a avut picioare lungi pentru că s'a adus imprimarea pe bandă. Prinși cu musca pe căciulă Rușii nu au avut încotro și au recunoscut. Nu crima. Vina o poartă "capitaliștii Americani", nu cei care au tras. Cinismul a mers până la afirmarea că "data viitoare vom proceda la fel".

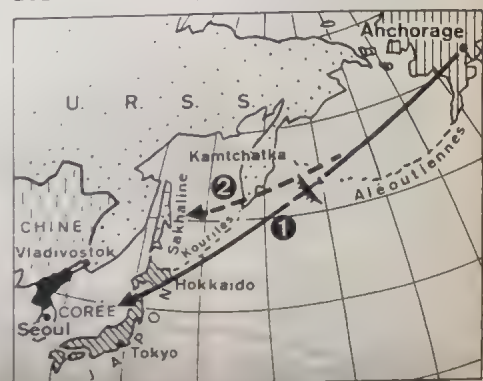
Încercăm să fim calmi, e greu, dar încercăm. Ca un fapt divers ar fi să amintim că în 27 Februarie 1974 un avion de spionaj sovietic a intrat în spațiul aerian al Statelor Unite. A fost lăsat să facă o arterizare forțată. Pe teritoriul Statelor Unite ale Americii. Americanii nu au doborât avionul. Americanii nu au împușcat pe spioni. Nici nu i-au arestat. Gentlemen-ia Americanilor a mers până la absurd. Au respectat dorința Rușilor să nu se urce în avion ca să vadă ce au putut să spi-

oneze. Pe lângă tratarea la nivelul unui stat civilizat, avionul rusesc de spionaj și-a umplut rezervorul cu benzină "capitalistă" și a fost lăsat să ducă acasă rezultatele de spionaj. Mai mult chiar, localnicii le-au adus piloților sandwich-uri și ceai, să se încălzească săracii!

Să ne întoarcem și să nu uităm. Zborul 007 era un avion de pasageri. Erau 269 de persoane. Era un avion al curselor internaționale.

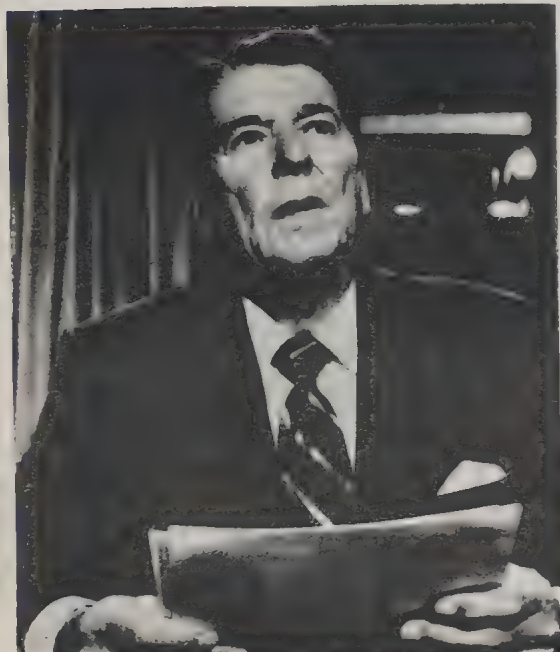
Barbarismul comunistilor nu ne miră. Stim ce fac în țările "eliberate" de ei. Dar când încep să ucidă cetățeni ai Lumii Libere...

Nu, nu ne enervăm. Doar ne întrebăm. Ce mai au în gând? Câți cetățeni americani, canadieni și din alte țări libere mai au de gând să ucidă? Acum au fost 269. Data viitoare câți o să fie? O mie? Două mii? Un oraș? O țară? Un continent? □

1 La route théorique du Boeing sud-coréen entre Anchorage et Séoul.
2 La route présumée qu'il a dû suivre.

REAGAN PROPOSES STEPS IN AFTERMATH OF KOREAN AIRPLANE INCIDENT

Washington — The White House in a fact sheet released September 5 outlined the measures president Reagan will propose to ensure that the Soviet Union, "Will not use destructive force against unarmed aircraft in the future," and to seek compensation for the victims of the Korean Airline tragedy.

Following is the text of the fact sheet on president Reagan's September 5 address:

For the United States, the issue is one of preserving the standards of civilized international community against this act of violence. In cooperation with other nations, the U.S. has asked the U.S.S.R. for a

full account of what happened, participation in the search operation, assurances that the U.S.S.R. will not use destructive force against unarmed aircraft in the future, and compensation for the victims of this tragedy.

In order to realize these objectives, the United States has taken or will take specific actions in the areas of international diplomacy, aviation security and safety, and bilateral relations.

Diplomatic Efforts —

In cooperation with other nations, the U.S. will continue to press for a full account of what happened, an apology, an admission of responsibility, and appropriate punishments to those responsible.

Secretary Shultz will raise this issue as a matter of urgent concern during his scheduled meeting with Soviet foreign minister Gromyko in Madrid on September 8.

As part of our continuing consultations, Assistant Secretary of State Richard Burt met today with a group of ambassadors representing our allies and friends. We have kept them informed of the facts related to the incident and conducted discussions aimed at achieving common action.

The U.S. and Japan have requested the Soviets to grant immediate access into their territorial waters to extend the search effort,

but the U.S.S.R. has not yet agreed. We will continue to press the Soviet Union for immediate access to any wreckage or bodies recovered.

The U.S. along with South Korea and Japan called an emergency meeting of the United Nations Security Council. Ambassador Kirkpatrick will make public during tomorrow's session the full tape of the Soviet pilots' discussions as they downed the Korean Airliner.

Bilateral Actions

We have informed the Soviets that we are suspending negotiations on several bilateral arrangements that we had under consideration. Future progress on these arrangements will certainly be affected by this incident.

We have notified the Soviets that we will not renew our bilateral agreement for cooperation in the field of transportation. This agreement, first signed in June 1973, was renewed in 1978 and again in 1980. The agreement was renewed for 18 months in June of this year. We have now informed the Soviets that we are cancelling the renewal.

Aviation Safety and Security —

The U.S. is conducting intensive discussions on measures to secure coordinated international ac-

tions that will address the urgent issue of civil aviation safety. We have joined with other countries to request the international civil aviation organization to investigate this Soviet action at a special session for the council.

The U.S. has reaffirmed its previous order denying the Soviet airline, Aeroflot, the right to fly to the United States. We originally announced the suspension of all Aeroflot. We will also work to suspend non-safety related discussions between Aeroflot and other national civil aviation bodies.

The U.S. will support appropriate measures by international non-governmental groups in their efforts to isolate Soviet aviation. Various labor organizations are already considering ways to restrict support for Aeroflot flights, such as ground operations and services.

The U.S. will be presenting an omnibus claim on behalf of U.S. nationals who lost their lives and any other U.S. property interest involved. This claim would be filed through diplomatic channels.

We will continue our internal activities and our consultations with The International Community as further facts are obtained concerning the shootdown and as we evaluate the Soviet response. Other measures may be considered as a result of these ongoing activities and consultations.

'RULE OF FORCE' AT ROOT OF KOREAN PLANE TRAGEDY: KIRKPATRICK

United Nations — U.S. Ambassador Jeane Kirkpatrick told the U.N. Security Council September 6 that the Soviet Union's dedication to "the rule of force" lies at the root of the Korean airline tragedy.

Kirkpatrick said the Soviet Union violated the norms of international air travel and then lied about it.

Kirkpatrick addressed the Security Council during its debate on the shooting down of the Korean plane by a Soviet jet fighter and the subsequent loss of 269 lives.

Following is the text of Kirkpatrick's remarks:

Most of the world outside the Soviet Union has heard by now of the Korean flight 007 carrying 269 persons between New York and Seoul, which strayed off course into Soviet air space, was tracked by Soviet radar, was targeted by a Soviet Su-15 whose pilot coolly, and after careful consultation, fired two air-launched missiles which destroyed the plane and apparently, its 269 passengers and crew.

This calculated attack on a civilian airliner — unarmed, undefended, as civilian airliners always are — has shocked the world.

Only the Soviet people have still not heard about this attack on KAL-007 death of the passengers because the Soviet government has not acknowledged firing on the Korean airliner. Indeed, not until September 5 did Soviet officials acknowledge that KAL-007 had disappeared in its icy waters.

The Soviet government has not been silent about the plane, it has merely lied.

On September 1, Foreign Minister Gromyko announced that: "An unidentified plane, coming from the direction of the Pacific Ocean, entered the air space of the Soviet Union over the Kamchatka Peninsula and then for the second time violated the Soviet air space over the Sakhalin Island. The plane did not have navigation lights, did not respond to queries and did not enter into contact with the radio control service.

"Fighters of the anti-aircraft defense, which were sent aloft towards the intruder plane, tried to give it assistance in directing it to

the nearest airfield. But the intruder plane did not react to the signals and warnings from the Soviet fighters and continued its flight in the direction of the Sea of Japan.

The next day, September 2, Tass repeated Gromyko's charge that Soviet airspace had been rudely violated by "an unidentified plane" which "in violation of international regulations" ... flew without navigation lights ...

Tass referred to efforts to establish contacts with the plane using generally accepted signals and to take it to the nearest airfield in the territory of the Soviet Union. Over Sakhalin Island, a Soviet aircraft fired warning shots with tracer shells along the flying route of the plane. Soon after this the intruder plane left the limits of Soviet airspace and continued its flight toward the Sea of Japan. For about ten minutes it was within the observation zone of radio location means, after which it could be observed no more ...

Yesterday, when Soviet General Romanov finally admitted that the Korean plane had crashed, killing "numerous" people, he asserted, "The jetliner was flying with its lights out ..."

This is what Tass said, but we do not have to wonder about what really happened to the airliner, or when it happened, or what Soviet officials knew about its fate. We know, because we know what the Soviet pilots who intercepted the Korean airliner over Sakhalin said to the ground controllers during the 50 minute period from 1756 to 1846 on August 31 while they tracked, discussed and destroyed the Korean airliner and its 269 passengers.

The U.S. Government, in cooperation with the Government of Japan, has decided to spread the evidence before this council and the world. It is available of the video tape I am about to play. On this tape you will hear the voices of the pilots of Soviet interceptors — which included three Su-15 Flaggons and one Mig-23 Flogger, including the Su-15 pilot who pulled the trigger which released the missiles that destroyed Korean airlines flight 007.

While it is obvious that the pilots

are acknowledging instructions from ground controllers, those instructions are not audible. What I am about to play back for you is the intercepted tape of the actual air-to-ground reports; it is of course in Russian; on the monitor screens you will see, simultaneously, the original Russian and the English translation; through your audio system you will listen to these voices in translation into all the working languages of the United Nations.

Immediately following my presentation, the Russian-to-English transcript will be made available to all who may wish to study it. At the close of this session of the security council, an audio cassette on which are still clearer will be provided to any interested mission.

Nothing was cut from this tape. The recording was made on a voice-actuated recorder and, therefore, it covers only those periods of time when conversations were heard.

(Tape was played)

The transcript we have just heard needs little explanation. Quite simply, it established that the Soviets decided to shoot down this civilian airliner, shot it down, murdering the 269 persons aboard, and lied about it.

The transcript of the pilot's cockpit conversations illuminates several key points.

— The interceptor which shot KAL 007 down had the airliner in sight for over 20 minutes before firing his missiles.

— Contrary to what the Soviets have repeatedly stated, the interceptor pilot saw the airliner's navigation lights and reported that fact to the ground on three occasions.

— Contrary to Soviet statements, the pilot makes no mention of firing any warning shots, only the firing of the missiles which he said struck the "target".

— Contrary to Soviet statements, there is no indication whatsoever that the interceptor pilot made any attempt either to communicate with the airliner, or to signal for it to land in accordance with accepted international practice. Indeed the Soviet interceptor planes may be technically incapable of communicating by radio with civilian aircraft presumably out of fear of Soviet pilot defections.

— Perhaps the most shocking fact learned from the transcript is that at no point did the pilots raise the question of the identity of the aircraft was a statement by the pilot of the attacking interceptor that "the target isn't responding to iff". This means the aircraft did not respond to the electronic interrogation by which military aircraft identity friends or foes (iff). But, of course, the Korean Airliner could not have responded to iff because commercial aircraft are not equipped to do so.

We know the interceptor which shot down KAL 007 flew behind alongside, and in front of the airliner (coming at least as close as 2 kilometers) before dropping back behind the plane and firing his missiles. At a distance of two kilometers under the conditions prevailing at that time, it was easily possible to identify a 747 passenger airliner. Either the Soviets did not know the Korean plane was a commercial airliner. Either he knew what he

was firing at or he did not know his target was a civilian passenger airliner.

If the latter, then he fired his deadly missile without knowing or caring what they would hit. Though he could easily have pulled up to within some number of meters of the airliner to assure its identity, he did not bother to do so. In either case there was shocking disregard for human life and international norms.

In the days following the destruction of KAL-007, Soviet leaders and the Soviet Press have said they do not understand what all the fuss is about. They began by accusing the U.S. of creating a "Hulabaloo" about nothing, and more recently they have accused us of a "Provocation" — implying, though never quite saying, that we "provoked" them into shooting down an airliner that strayed into their space, "provoked" them into violating the internationally agreed upon standards and practices of behavior.

They have spoken as tough a plane's straying off course is a crime punishable by death. They have suggested that "like any self-respecting state, (they) are doing no more than looking after (their) sovereignty which (they) shall permit no one to violate." (From the Uremya Newscast, September 4, 1983, Moscow Domestic Television Series).

They have claimed still without acknowledging that they shot down the Korean airliner that "our anti-aircraft defense has fulfilled its duty for the defense of the security for our motherland." They have suggested that they may have mistaken the Korean airliner for an American Reconnaissance Plane, but still do not admit that they attacked and destroyed it.

But none of these lies, half lies and excuses can withstand examination. Straying off course is not recognized as a capital crime by civilized nations. And no nation has the sovereign right to shoot down any person or vehicle that may stray across its border in peacetime. There are internationally agreed upon standards for intercepting unwelcome aircraft. They call for serious efforts at identification, verification, warning, and if the case is serious, for intercepting the intruder and forcing it to land or to leave one's airspace. Sovereignty neither requires nor permits shooting down airliners in peacetime.

Recently the Soviets have implied that the KAL-007 may have been mistaken for a U.S. Reconnaissance Flight. But that is no more persuasive. The Korean Boeing 747 was on a routine scheduled flight at the time it was shot down the U.S. Reconnaissance Plane referred to by the Soviets had been on the ground 2,400 kilometers away for more than an hour.

The fact is that violence and lies are regular instruments of Soviet policy. Soviet officials regularly behave as though truth were only a function of force and will. As if the truth were only what they said it is, as if violence were an instrument of first resort in foreign affairs. They occupy Afghanistan and accuse the U.S. of interference in internal affairs. They create massive new European vulnerabilities with their

SS-20's and accuse NATO of seeking to upset the balance of power.

We think otherwise. We believe that truth is as vital to cooperation and peace among nations as among people.

It is depressing to consider seriously our global prospects if they must be built on realtions devoid of truth, devoid of trust. It is depressing to consider a world in which a major nation equipped with the most powerful modern weapons believes it has a sovereign right to fire on a commercial airliner lost over its territory. These Soviet actions and claims illuminate the Soviet conception of appropriate relations among nations in peacetime. They illuminate the world in which we live and work and make policy.

Of course, some sophisticated observers believe that the destruction of flight 007 was neither the work of an isolated stranglove, unconcerned about human life, but was instead a deliberate stroke designed to intimidate — a brutal, decisive act meant to instill fear and hesitation in all who observed its ruthless violence much as the destruction of Afghan villagers or the imprisonment of the Helsinki monitors are intended to secure compliance through terror.

Whichever the case — whether the destruction of KAL-007 and its passengers reflects only utter indifference to human life or whether it was designed to intimidate — we are dealing here not with pilot error but with decisions and priorities characteristic of a system. Not only did Soviet officials shoot down a stray commercial airliner and lie about it, they have callously refused offers of international participation in search and rescue efforts in spite of clearly stated "International Standards and Recommended Practices" of the International Civil Aviation Organization, which call on states to "grant any necessary permission for the entry of such aircraft, vessels, personnel or equipment into its territory and make necessary arrangements ... with a view to expediting such entry."

We are reminded once again that the Soviet Union is a state based on the dual principal of callousness and mendacity. It is dedicated to the rule of force. Here is how Lenin described the "Dictatorship of the Proletariat" in 1920: "The scientific concept of 'Dictatorship' means nothing more than unrestricted power, absolutely unimpeded by law or regulations and resting directly on force." (The Fifth Russian Edition of Lenin's Collected Works, Vol. 41, P. 383)

It is this principle of force — this mentality of force — that lies at the root of the Korean airline tragedy. This is the reality revealed to the root world by this horrible tragedy. It is a reality that we all must ponder as we consider the threats to peace and human rights that face all of us today.

The United States deeply believes that immediate steps should be taken here in the United Nations to decrease the likelihood of any repetition of the tragedy of KAL-007. We ask our colleagues to join with us the coming days in the effort to wrest from the tragedy of KAL-007 new clarity about the changes of our world, and new efforts to render us all more secure.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

CRONICA RADIO

M. S. DECRETUL!

În Reserul lui Nicolae totul e perfect: te conduci după decret, mănânci pe tichet și bați din palme berechet. Decretele-plapumă nu lasă nimic descoperit. Ele te nvelesc din creștet până în picioare și dela naștere până la moarte.

Decretul nr. 146 din 1980 stipulează măsuri de mare înțelepciune:

Ce să faci cetățeanul cu sticlele goale.

"...obligativitatea -- spune decretul -- tuturor unităților care comercializează produse ambalate în sticle și borcane să recupereze ambalajele dela populație".

Sau, pe limba capitalistă, magazinele să înapoieze banii luați garanție. Observați că decretul 146 este îmbibat cu spirit democratic-progresiv. Cetățeanul e liber să toarne lichidul în pahar, în strachină ori să ducă sticla la gură.

Dar decretul, atât de clar, întâmpină sabotaj din partea unor cercuri antirevoluționare.

Compilăm eforturile agenților subversivi din cele raportate de ziarul "Informația" din 18 August a.c.

Magazinele care trebuie să colecteze sticlele goale sunt obligate să fie deschise dela 10 A.M. și până la 6 P.M., dar clienții-cu sticlele goale în sacoaș--le găsesc cu ușile închise ori casierul n'are bani ca să răscumpere goliciunea sticlelor.

Ca să fim drepti, funcționarii magazinelor nu hrănesc sticleții în Cișmigiu, pe ei îi poți vedea--ne informează "Informația"--stând într'un colț mai dosnic lângă o ceașcă de cafea și o țigară.

Cei care-s neprevăzători și se conformă decretului, sunt cei care suferă. "Sticlele stau mormane în fața magazinelor (și multe din ele se sparg) pentru că nu vine, ori vine după o săptămână, camionul însărcinat cu colectarea ambalajelor."

Alții, mai cutezători, încearcă--atunci când cumpără o sticlă plină-- să ofere în schimb o sticlă goală identică, și deci să nu mai plătească garanția.

Clientul este refuzat!

Lipsește Decretul Guvernamental, întărit cu număr, dată și iscălitură, care să precizeze că o vânzare și o răscumpărare se pot comite concomitent.

O vizită la cantina-restaurant a întreprinderii "Electromagnetica":

"Ambalajele sunt aruncate claie peste grămadă, geamurile n'au plase metalice, căruciorul pentru alimente e înghesuit la dușul personalului, mașina de spălat vase stricăță, zoițește mai mult decât curăț, și peste straturile de murdărie care iau proporții au apărut gândăcii..."

Reportajul din ziarul "Informația" (4 Iulie 1983) dă următorul sfat celor care vizitează restaurantele:

"Dacă vrei să mănânci cu poftă, nu intra în bucătărie."

Prima femeie scafandru maritim din România senu-meste Adriana Postolache și lucrează la Institutul român de cercetări marine din Constanța.

Recordul ei personal de scufundare este de 37 de metri.

RECICLARE PROFESIONALĂ

Serviciile în RSR se obțin pe baza carnetului de partid. Acum guvernul se laudă că "România este printre primele țări din lume care au adoptat un program de reciclare profesională." Motivul acestei reciclări ne este dat de Radio Buc.: "...În multe domenii inclusiv cel petrolier problemele pregătirii profesionale au fost lăsate pe un plan secundar în mod nejustificat și cu efecte negative asupra realizării sarcinilor de producție". Academia-na Lenuta nu-i pusă pe lista de "reciclare."

NOI RESTRICȚII LA PLECARE

Dacă vrei să emigrezi, aveai care o ai, trebuie să o vinzi statului, pe cât îți oferă statul. Nici o târguială.

Unii care au dreptul de plecare din țară s'au gândit să-și vândă averea înainte de a cere pașaportul.

Acum guvernul a venit cu o nouă lege.

Orice vânzare de proprietate făcută în ultimii 2 ani de cel care pleacă este declarată nulă. Statul confiscă această avere și cumpărătorul rămâne păgubaș.

Cu ocazia expoziției de creație tehnico-științifică a tineretului din țările socialiste, ce a avut loc la Moscova, s'au aflat expuse și realizările tinerilor din RSR. Succesul pavilionului românesc s'a datorat deosebitei contribuții a "tovarășei acad. dr. ing. Elena Ceaușescu în îndrumarea creației științifice din România. (R. Buc.).

UN ALT SAVANT AL FAMILIEI!

Conu Nicu, fiul lui Nicolae, a avansat și acum și-a agățat pe perete diploma: "Doctor Specialist în fizica plasmei" și este iscalitorul unui volum de "valoare"; Nicu Jr. calcă pe urmele lui "doamna mă-sa". Tata geniu, mama savantă, odrasla nu putea să rămână la coada cizmei.

Examenul l-a trecut când oamenii cu mașina, bătând pe soții care nu-și lasă nevestele să danseze cu el, iar examenul practic (operația finală) l-a dat pe masa verde dela Las Vegas.

CU COTEȚ SAU FĂRĂ COTEȚ

Ca o urmare a lipsei de alimente guvernul a cerut cetățenilor să-și crească păsări și animale pe lângă casă.

Consecințele ne sunt redate în "Audiența Radio" din 5/21/83, care descrie plângerile din orașul Oțelul Roșu.

Cotețele sunt situate--spune Rad. Buc.--în fața casei cât și a blocurilor respective... lăzile de gunoi au fost mutate aproape de curte de unde vine tot mirosul dela gunoale, pe care nu le pot duce în fiecare zi sau două zile la golire. Secția de salubritate nu-și face datoria și miroase, e un miros groaznic, că nu poți să stai în curte!

K. Caraban, vice-preș. cons. orașului, auzind plângerile, încearcă să împace și porcul și mirosul.

"Problema trebuie privită prin două unghiuri: ambele însă în contextul prevederilor legale. Primul aspect

este necesitatea valorificării resurselor locale în cadrul programului de autoconducere și autoaprovizionare, care stăbilesc sarcini și obligații pentru creșterea efectivelor de animale și păsări..."

"Al doilea aspect este locul și modul în care se organizează aceste crescătorii, obligația ca acestea să nu devină factori poluanți, etc."

"Situația nemulțumește pe locatarii din bloc...avem zeci de asemenea sesizări..."

Autorizația pentru construirea cotețelor e dată de primărie și primăria dacă nu dă aprobare sabotează decretul de "autoaprovizionare" și dacă dă autorizația contribuie la poluarea orașului...

Ca încheiere ajutorul de primar spune "...consiliul popular urmând să medieze operativ în această soluție".

GEROVITAL PENTRU

LAMELE

DE BĂRBIERIT

Printre alte măsuri de economie și plata datoriilor se propune acum: salvarea lamelor de ras.

Ele conțin un oțel fin și de asemenea vanadiu și wolfram, metale prețioase.

Problema fiind foarte serioasă se dau sfaturi cetățenilor cum să se salveze lamele:

"Săpunirea bărbii cu ...răbdare, mai mult de 5 minute--care le asigură o longevitate îndelungată--și ascuțirea lamei, prin frecare de pereții interiori ai unui pahar."

De asemenea s'a propus ca, cooperativa "Metalocasnica" să realizeze dispozitive de ascuțit, pe care fiecare să le întrebuințeze acasă. (Ziarul "Informația")

RĂSPLATĂ

Pentru eforturile depuse de a distruge sindicatul liber al muncitorilor polonezi, "Solidaritatea", tov. Ceaușescu, printr'un decret ministerial, a conferit Ordinul "Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, cu eșarfă, tov. Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului muncitoresc Unit Polonez.

Mortalitatea infantilă în RSR e cea mai ridicată din Europa: 29,3 la mie, față de 8,14 în Europa Occidentală.

Pe panourile rusinii, acolo unde sunt puse chipurile celor certați cu legea și morala socialistă, mâini nevăzute au lipit fotografia lui Nicolae Ceaușescu, și sub ea au scris: "El ne-a furat pâinea".

CRONICA PRESEI

GOSPODĂRIE COMUNISTĂ

Aici grădina (ca dealul și ambalajele din imagine) așteaptă culegători

În timp ce circa 40.000 hectare din județul Brăila sînt pline de paie, unele utilaje care ar putea fi folosite la strînsul acestor resurse vegetale, sînt pur și simplu parșite pe cîmp

Noi surse de venituri pentru Stat: pentru Sașii (și Svabii) care vor să plece din țară pentru întregirea familiei, se cere de călău la între 8-10.000 mărci germane (cca 4-5000).

Altă sursă: copiii minorilor care vin la părinții lor aflați în străinătate, sunt siliți să aibe o persoană însoțitoare. Aceasta este stewardessa avionului (care este însă și așa în avion și nu vine numai de dragul celui mic, pe care să-l țină în brațe!) Până în Austria se plătește 5000 de silingi (cca 300).

Criză continuă. În România, de mine de creion, de chibrituri și de hârtie. În Austria se găsește o hârtie deosebit de ieftină, fiind deosebit de inferioară, importată din România...

Rechizitele școlare încep să se vîndă cu prețuri mult mai mari ca în anul trecut.

Au fost retrase din spitale trusele ginecologilor (de frică să nu le folosească și particular). La operații asistă, în alb ca orice medic, un "expert" al poliției.

Sunt oameni, recent fugiți din România, care până în Iulie, încă nu gustaseră roșiile! Prețul s'a urcat mai sus decât vreurile, ajungând până la 40 lei Kg! Asemănătoare situația la fructe (căpsuni, cireșe). În schimb, toate aceste bunătăți ("exotice" pentru populația României) se găsesc pe piețele europene, la prețuri mai scăzute decât cele ale produselor indigene...

Salamul de vară, plin de zgărciuri, 64 de lei kg.

Un kg. de fasole, cumpărat dela țărani (fără praful costă 60 de lei.

Martorii oculari spun că există cozi în fața magazinelor alimentare ce se întind pe multe străzi, numărând și o mie de persoane. Unii așteaptă 8-10 ore.

Ultima știre de pe piața liberă a cafelei: până la 1.800 lei kg !!! Surogatele, de multe ori, constituie un amestec "original", care se soldează cu balonări și dureri de stomac. Vestitul "nechezol" dinor, a ajuns și el rar... Îți vine să nechezi, nu alta!

În majoritatea farmaciilor, cele mai multe rețete nu se pot face. Lipsește cu desăvârșire materia primă! Nici piramidoanele nu se mai găsesc! La spitale, economie cruntă de viață și apă oxigenată. Operații mai ușoare, se fac fără narcotici!

În spitale bolnavii sunt îngrămădiți adeseori câte doi într'un pat. Aspirina făcută în țară e de proastă calitate. După 10-12 luni se descompune, antibioticele nu sunt bine purificate, etc.

Săpunul "Rexona" și "Lux" au ajuns la 80-100 lei.

O lege din 1-7-83 prevede că salariul minim e de 1500 lei lunar, iar maximum e 8.260 de lei. Pensia medie de stat pentru limită de vîrstă și vechime integrală e de 1493 de lei.

Săptămîna de lucru în RSR a rămas tot la 46 de ore. La aceste ore se adaugă munca voluntară, patriotică și alte munci.

S'a pus în funcțiune linia electrică Găladin-Cluj Napoca. De asemenea s'a dat în folosință tronsonul de telecabine Babele-hotel "Peștera" (prelungire a liniei teleferice Buzeni-Babele) cea mai lungă linie de transport pe cablu din țară (6.950 m.). Drumul dintre Valea Prahovei-Valea Ialomiței s'a redus la 20 de minute.

La 23 August s'a dat în circulație un nou tronson al metroului în lungime de 8 km. (Militari-Stația Eroilor). Lungimea actuală a metroului este de 23 Km.

Întreprinderea "Electronica" a început construirea televizorilor în culori. Nu se precizează dacă nolle aparate sunt pentru export ori pentru consumul intern. Nu s'a anunțat dacă posturile de televiziune din RSR vor începe transmiterea programului în culori.

La șantierul naval din Constanța a fost lansat pe apă mineralul nr. 8 de 65 mii de tone. Nava, destinată exportului, va lua drumul către Rusia.

Egiptul cumpără tancuri sovietice din...România. În special Egiptul are nevoie de piese de schimb. Tancurile americane sunt prea scumpe. Armata egipteană are armament rusesc de pe timpul când cele două țări erau prietene.

România a ajuns țară de export: fabrică și exportă tancuri lui Fidel Castro!

În primele șase luni valoarea exportului a întrecut pe cea a importului cu un miliard de dolari...dar mărfurile exportate sînt în cadrul CAR-ului, așa că n'a fost ameliorată criza de valută.

Studiourile românești produc circa 30 de filme pe an. Subiectul preferat: împușcături cu haideci, ilegaliști luptînd pentru eliberarea poporului și despre soarta ardelenilor care s'au rătăcit prin America și le este dor de RSR.

Ultima numărătoare a turmei arată că partidul comunist are circa 3 milioane de membri încadrați în 70.000 de organizații de bază. 600.000 sunt activiști, iar 200.000 au făcut școli speciale.

Actualitatea internațională DEMONSTRAȚII

Gh. BĂLTEANU

De când s'a acceptat de către Vest politica de destindere pe care o croise Kremlinul după interesele sale, Uniunea Sovietică face mereu demonstrații. În primul rând, a demonstrat dela început, că ea este foarte sîreată, în comparație cu Vestul care este naiv, cel puțin în politica antisovietică. S'a demonstrat că în vreme ce Vestul înțelege prin "destindere" acceptare reciprocă, toleranță, cooperare, Rusia știe să prezinte destinderea ca pe o colaborare economică și culturală dar fără influență pe linie ideologică. În domeniul ideologic "războiul" continuă, cum s'a și întâmplat și cum omenirea a fost anunțată de către Nikita Hrușciov. Vestul însă nu a avut decât "stat" nu și ideologie, astfel că întreaga politică a Vestului a fost o politică de "destindere" fără ca să existe posibilitatea unei rezerve "strategia dublă" ce putea să fie și agresivă ca în cazul ideologiei comuniste. Oricum Rușii au justificat marile lor agresiuni din perioada de destindere ca acțiuni ideologice. Astfel ei au demonstrat că prin acestea pot să cucerească meridiane și paralele ceva mai concret decât cele văzute pe globul pământesc. Africa, Asia și Cuba stau mărturie la aceste demonstrații.

În 1979 a venit momentul Afganistanului ca să fie un punct din demonstrațiile sovietice. Acțiunea de invazie a fost preraută însă pentru a mai fi fost acceptată ca fiind în cadrul mișcării ideologice, deși, pregătirea de invazie s'a efectuat după rețeta obișnuită care combină ideologia, haosul și războiul, unul după altul. Trezirea s'a făcut ca dintr'un somn dulce, și poate că unii mai fi fost chiar enervați ca au fost deranjați. Chiar trei însă ei nu au acceptat decât parțial luarea de măsuri în vederea sancționării agresorului. Unitatea Vestului chiar înglobat în NATO nu a fost la înălțime. După Afganistan a urmat Polonia, pe care generalii vânduți Rușilor, au încercat să o readucă la ascultare față de Moscova. Măna Rusiei s'a văzut clar. Vestul a luat măsuri, și iarăși a făcut declarații aproape la unison, dar în fapte, din nou nu a putut să demonstreze unitate. Recent mânia roșie a demonstrat ce poate în Caraibe și America Centrală. Era și un răspuns dar și o mare tactică, de a muta

centrul conflictual al lumii în emisfera americană, ca și întreaga atenție. Era și o tactică prin care Rușii demonstrează că ei prin alții pot să creeze zone de foc oriunde pe glob. Iar aceasta nu pentru prima dată.

La data de 1 Septembrie 1983 Rușii au făcut o nouă demonstrație, cum că ei "nu știu de glumă", că ei tot ce fac, fac cu seriozitate, că ei pot sfida legile circulației aeriene internaționale, pot ucide în masă, pot să-și permită totul, sau, deocamdată, aproape totul.

La 1 Septembrie omenirea a rămas consternată la vestea doborîrii unui avion civil, Jumbo-jet, care a aparținut Coreei de Sud, și care transporta 269 de călători civili. Consternată. Ei și!

Demonstrația rămâne demonstrație, mai ales că ea este realizată de aceeași mare și puternică Uniune Sovietică, care aplică tot mai des lovituri dure care să intimideze, care să forțeze cedarea. Când nu mai funcționează destinderea trebuie să funcționeze forța. Aceasta se pare să fie la ora actuală tactica Rușilor, aplicată succesiv, amalgam sau pur.

Afganistanul, Polonia și avionul coreean, sunt doar actele violente imediate ale politicii imperialiste rusești. Să ne amintim însă și de răcoala germană din 1953, din zona căzută sub Ruși, de Ungaria din 1956 și de Cehoslovacia din 1968. Să ne amintim de forța brutală pe care Rușii și sateliții lor o folosesc contra popoarelor est-europene din 1944-45 până astăzi, de milioanele de oameni uciși după război, de închisori și canale, deportări, sau pur și simplu, împușcarea lor pe străzi și pe câmp. Ca în cea mai neagră sălbăticie. Să ne amintim și să vedem că astăzi frații noștri sunt uciși prin metodele folosite de către Stalin, foamea și tirania.

Barbaria comunistă continuă. Peste tot în lume există partide comuniste care lucrează pentru Uniunea Sovietică, care desfășoară o activitate de subversiune contra propriei țări; există grupuri de teroriști pregătiți de Uniunea Sovietică, RSR, RDG, etc.; există infiltrații și spioni care se înmulțesc zi de zi în proporție de masă. Să ne amintim că în urmă cu doi ani actualul conducător al Uniunii Sovietice, poliștului Juri Andropov, a fost șef al KGB-ului, a organizat în timpul șefiei sale, uciderea

Papei, folosind spionajul bulgar și mâna unui Turc de clasat, condamnat la moarte și răpit din închisoare. Să ne amintim și să vedem zilnic că în mijlocul nostru apar zilnic înși scoși din pușcărie, hoți și borfași, pe care regimul comunist îi trimite sub diferite forme în Occident să ceară exil politic. Iar lor, oameni care vin cu dovezi că au avut "de suferit" li se acordă azilul politic. Ei au dovezi fabricate la securitate. Adevăraților exilați, luptători anticomuniști, din păcate fără dovezi, li se refuză azilul sau luptă din greu spre a-l primi. Vedem cum foștii comuniști deveniți spioni, sunt strecurați de rețeaua secretă KGB în serioase instituții și funcții de unde desfășoară spionaj, diversiune și lovire în continuare în interesele naționale ale poporului rămas acasă sub cizma ruso-comunistă. Rușii știu să-și demonstreze forța și inteligența peste tot.

Cât timp mai este nevoie de demonstrații din partea Rușilor pentru ca Vestul să treacă la măsuri categorice, contra Rusiei! Este nevoie să se repete politica lui Chamberlain Daladier? Credeți că nu. Dar până acum nu s'a dovedit a fi altcum.

Catastrofa doborîrii avionului coreean care avea la bord 269 de oameni este un dus rece. Demonstrația ru-sească a avut darul amintit dar și reversul, un nou mijloc de a prezenta pe Rușii așa cum sunt. Și încă cu trîmbițe și fanfare. Aceasta îi doare pe Ruși. Ei știu ce valorează trîmbițele și fanfarele, căci trompeta este cea mai importantă unealtă de propagandă comunistă.

Președintele Reagan a chemat întregul Vest la unitate. Prima care a acționat cu fermitate a fost Canada. Ea însăși este vizată de linii sale aeriene spre Japonia circulă prin apropierea Rusiei și Sahalinului. Canada a anunțat interzicerea aterizării avioanelor rusești "Aeroflot" pe aeroportul internațional din Montreal, timp de 60 de zile.

În 6 Septembrie Ronald Reagan a ținut o cuvîntare în care a prezentat sancțiunile pe care le adoptă contra Rusiei. Ele sunt considerate de opinia publică și presă ca fiind "blânde". În primul rând, ele nu afectează deloc livrările de grâu către Ruși, și nici negocierile de dezarmare dela Geneva. Ele lovesc în interesele aviației rusești, pretind despăgubiri

depline, pentru victimele crimei, limitează schimburile culturale și stopează negocierile cu privire la consulate.

Măsuri deosebite se iau de către Japonia care se găsește direct în zonă.

În general statele vestice iau măsuri ponderate.

Se încearcă o izolare a circulației aeriene comerciale sovietice, dar desigur că nu va dura mult.

Vestul consideră că este necesar să se coexiste cu Uniunea Sovietică, așa cum este ea. De coexistat, da, dar nu așa cum este ea. Rusia va continua cu actele sale de agresiune. Doborîrea unui avion nici nu înseamnă prea mult pentru Ruși. Ei sunt obișnuiți să ucidă în masă. În Afganistan masacrează sate întregi, cu femei, copii și bătrâni. Atunci când este vorba de interesele Rusiei nici o faptă nu este considerată prea mare și cu atât mai puțin prea gravă. Iar aceasta o va demonstra Rusia în continuare dacă ea știe pe ce se bazează.

În ultima vreme din partea Vestului au existat două fapte de demonstrații: Ciadul și America Centrală.

În Ciad Franța a trimis peste 2.500 de oameni perfect înarmați, care să sprijine trupele guvernamentale contra invaziei trupelor Libiei conduse de către Gadafi. Se consideră că Franța a trimis ultimile arme inventate care produc teamă în rândul rebelilor și ale Libienilor.

Cea mai puternică demonstrație a realizat-o Ronald Reagan care a trimis în Caraibe și apele Americii Centrale o puternică "Armada" de care se tem nu numai sateliții ruși dar chiar și ei înșiși. Era și cazul. Dar atât timp cât Cuba va fi în continuare sub ocupația comunisto-rusească, demonstrațiile comuniste din America Centrală vor continua. Singura soluție este și va rămâne eliberarea Cubei și readucerea ei în rândul țărilor democratice. Abia atunci se va demonstra că în America Latină, Rușii nu pot să fie la putere.

Politica de forță față de Ruși este cea mai bună demonstrație. Instalarea de rachete în Europa, forțarea Rușilor la Madrid și la Geneva și aducerea Rușilor pe "marginea prăpastiei" (o variantă la ce spunea J. F. Dulles), acestea vor fi demonstrațiile care vor determina Kremlinul să nu mai facă el altfel de demonstrații. Până atunci... □

Efemeride

Dela capturarea personalului ambasadei americane din Teheran, Statele Unite nu au fost confruntate cu un caz mai grav ca cel al doborîrii avionului coreean de pasageri, de către sovietici. Cei 269 de pasageri dispăruți aparțineau mai multor țări, printre care se număra Statele Unite și Canada.

Sovieticii au atins extrema limită a violenței, în timp de pace ! Cum le este obiceiul, au nerușinarea să acuze tot ei. Semn de slăbiciune ! După două zile puși în fața probelor evidente, au recunoscut că au doborît avionul cu explicațiile lor în care nu mai crede nimeni. Păcatul cel mare este însă altul. Lumea liberă a demonstrat încă o dată divergențele ei, care o duc la o totală incapacitate.

Surprins de orice întâmplare ieșită din comun, țările lumii libere nu știu cum să reacționeze. Tergiversări și terguelii iau locul hotărîrilor prompte, sovieticii intervin să complice lucrurile - pe cale diplomatică - actual este dat uitării, iar mai târziu este explicat. Lipsa de ripostă va fi socotită ca un act cumpănit, făcând parte din concepția umanitară a lumii libere: "Nu putem să ne comportăm ca ei. Suntem doar țări libere, civilizate."

Actul Uniunii Sovietice este act provocator de război, dar un nou Sarajevo, nu mai este posibil la sfîrșitul acestui veac.

Violențele au zguduit de multe ori omenirea după cel de al doilea război mondial, dar factorii decisivi, trăiesc cu capul întors la spate. A fost împușcat Președintele Kennedy și mai târziu fratele său în plină campanie electorală; fostul Prim-Ministru al Italiei Aldo Moro, a fost lăsat ca un sac în port-bagajul unei mașini, când se pregătea să-și depună candidatura pentru funcția de Președinte al Italiei; a fost secerat de gloanțe Anwar Sadat în tribuna oficială de către un grup de indivizi în haine militare; s'a tras în Președintele Reagan, iar la Roma gloanțele au vărsat sângele unui Papă pornit să reînscăldă lumea. Toate fiele acestor acte teroriste, deuceau în final la internaționala teroristă comunistă, dirijată de Moscova. Pentru orice politică hotărîtă să rezolve terorismul și să salveze lumea de urgența comunistă erau suficiente motive de "casus-belli". S'a făcut cu o tăcere complice: "Noi suntem civilizați, nu ne putem comporta ca ei !"

Dacă sovieticii ar fi avut cea mai mică bănuială că Apusul va reacționa împotriva lor, niciunul din cazurile de mai sus nu s'ar fi întâmplat. Adăugând la aceasta și abandonarea țărilor captive - din partea Apusului - începută la Yalta și Teheran și nesfîrșită încă după Afganistan și Nicaragua, avem în parte sumbrul tablou al epocii contemporane paradoxală pendulată între neoclavagism și societate de consum.

Dezbinarea din mijlocul țărilor vestice este doar în folosul sovieticilor care știu să profite de ea, pentru că Rușii au o politică de continuitate. Câți miniștri de externe s'au perindat în fiecare țară membră a Pactului Atlantic, în timp ce în URSS își continuă netulburat politica externă, Gromiko ? ...

Față de barbarul act al doborîrii avionului de pasageri, Statele Unite au chemat lumea liberă la o acțiune comună împotriva URSS. Se aștepta ca țăările din NATO să acționeze unitar și să fie urmate de celelalte țări din Apusul Europei. Franța, Spania și Grecia, nu s'au alăturat acțiunii preconizate de America și celelalte țări.

Passagerii avionului coreean au murit în condiții mai groaznice decât cei care cad într-o luptă aereo-navală. Un act care ar fi trebuit să cutremure întreaga omenire.

Țările comuniste și mișcările pacifiste din Vest, sensibile la orice se întâmplă în lumea liberă, nu scot un cuvînt de protest împotriva "umanismului sovietic". Dacă prin absurd ne-am închipui că un avion al Coreei de Nord ar fi fost doborît de Americani, își poate cineva închipui la ce grad ar fi ajuns "manifestațiile de protest" ? Acum însă tac. Si "ecologistii" și cei cu pacea și pastorii progresiști și urmașii lui Bertrand Russell. Tac negrii anticolonialiști, tace Indira Gandhi, tace țările nealinate, tace studenții zvăpăiați, tace anti-nucleariștii. Tac mulți, mulți de tot.

Nu tăce însă America ! Președintele Reagan, a condamnat în cel mai drastic limbaj. Congresul American și Senatul, trecînd peste toate divergențele de partid, au votat zdrobit acuzându-i pe Ruși. Guvernatorii Statelor New York și New Jersey (Un democrat și un republican) au hotărît în comun să nu aprobe aterizarea nici unui avion sovietic în aceste state, nici cel care transporta delegații la ONU. Ce exemplu teribil ar fi fost dacă țările lumii libere ar fi trecut la sancțiuni urmînd Statele Unite. Am fi auzit alt limbaj sovietic în locul celui clinic: "pe viitor vom proceda la fel".

Justificarea cu care Rușii au venit în fața lumii, crează un precedent periculos. Faptul de a doborî un avion de pasageri pe simpla presupunere că ar fi zburat în misiune de spionaj, măine poate duce la alte cazuri mai grave. Ce se va întâmpla oare când alte aparate în dificultate de zbor vor greși traseul sau un avion cu încărcătură nucleară la bord, va interpreta greșit niste înstrucțiuni și va arunca întreaga încărcătură ? Războiul nuclear stă ca o mare amenințare în fața omenirii.

**CITIȚI REGULAT ZIARUL
"CUVÂNTUL ROMÂNESC"**

CRONICA VREII

O NOUĂ CRIMĂ SPECTACULARĂ A SOVIETELOR

Ion BOIERU

Intâmplarea cu avionul de pasageri corean nu este ciudată. Oricine cunoaște pe Sovietici, în ceea ce îi caracterizează, își dă seama că doborârea avionului este un simplu "fact divers" pentru comunistii din Moscova. Pentru ei, nu există legi internaționale și coduri morale de respect a vieților omenești. Uciderea oamenilor este, pentru bolșevici, ceva de rutină, ceva de care nu se împiedică în planurile lor și despre care nu-și fac procese de conștiință. În aceasta constă diabolismul comunismului, oriunde s'ar găsi acesta în lume. Ceea ce este mai ciudat, este reacțiunea opiniei publice americane; reacțiune dură, radicală și totală. O reacțiune care condamnă pe Sovietici, care nu acordă nici un fel de scuză pentru actul criminal de ucidere a 269 de persoane nevinovate.

Si, mai mult, o reacțiune care merge până la capăt, până la punctul limită, de a cere ruperea relațiilor diplomatice și existența de asemenea voci persistente și susținute care cer o confruntare militară cu Rusia Sovietică.

Cum se explică această violentă reacțiune americană? S'ar putea să pară ceva foarte firesc, adică să găsească că este normal pentru lumea americană să se manifeste în modul acesta. Lumea americană este o lume de bune intenții și călăuzită de un spirit de caritate, de justiție și de moralitate. Există însă și alte popoare libere, care sunt călăuzite de aceleași valori și principii ca și Americanii. Toate aceste popoare au fost ultragiate de incidentul cu avionul corean, creat de barbaria sovietică. Orice act de barbarie este repulsiv și duce la descalificare, din partea oamenilor de bun simț, de omenie și de lege, de civilizație.

Totuși, în fața acestei crime sovietice poporul american a depășit linia sa obișnuită, habitudinea lui

Nu a mai acordat nici un fel de îngăduință, nu a mai venit ci nici un fel de îndulcirea; a fost radical și incomprehensiv cu maniera sovietică de a trata situația unui avion de pasageri care a intrat în spațiul sovietic. Si, nu se poate spune că poporul american a fost surprins cu astfel de maniere sovietice.

Rusia Sovietică și sateliții ei, ucid oamenii, cu miile, zecile de mii și cu milioanele de-a lungul și de-a latul pământului, adică oriunde se găsesc guverne sub controlul lor. Oare, aceste asasinat de oameni și popoare întregi, săvârșite de comunisti sub directivele Moscovei, nu au cutremurat nicodată, prin cruzimea și magnitudinea lor, pe omul american, cel de toate zilele, care astăzi este învolburat de moartea a 269 de inocenți?

Acest popor american n'a auzit, oare, despre moartea crudă a zeci și sute de mii de intermișii politici din România și de pe ogoarele jăratești, unde plugarii își apărau dreptul de proprietate juridică și istorică asupra pământului lor?

La Pitești, în închisoarea unde au fost deținuți politici studenți, și la Gherla unde au fost muncitorii, ca și la Canal unde au fost toate categoriile sociale, s'a întâmplat crime nemăcinoase în istorie, prin cruzimea, barbaria și intensitatea lor, toate săvârșite de comunistii români, tutelați Moscovei.

Intre 1945-1964 au gemut temnițele comuniste de tragedii omenești ale deținuților politici români, scoși de sub protecția legilor, constituțiilor și a moralei.

Scoși de sub protecția legilor internaționale, ulțiți de țările libere, și lăsați pradă desculților, proștilor și răilor lumii, care erau comunistii români.

Intregul popor român a trăit sub teroarea asasinilor oficiali, guvernamentali și diplomați care circulau în lumea întreagă pe la toate

cancelariile străine, cu primiri fastuoase și recepții spectaculare.

Întreaga țară românească a fost un abator de tăiat oameni, ucși fără altă vină decât de a fi fost Români, creștini și apărători ai propriilor lor drepturi și bunuri spirituale.

În aceeași perioadă, și chiar astăzi, în anumite sectoare guvernamentale se acordă mai multă considerație reprezentanților comunisti dela București, decât celor ce au fugit de teroarea din țară. Li se acordă mai multă credibilitate și atenție, decât celor ce o viață întreagă s'au dedicat luptei anti-comuniste, pentru apărarea spiritualității creștine și a lumii libere, a culturii occidentale. (La Departamentul de Stat, un refugiat politic român, un brav ostaș al anti-comunismului, cu ani grei de temniță în trecutul său, a fost întrebare cu ironie, de către un funcționar, de ce a plecat din țară; ca și cum ar fi făcut un act de ingratitudine prin exilarea sa din România. Pentru acest funcționar, este mai importantă demnitatea legăturilor cu diplomații comunisti dela București. Este un caz tipic de ostilitate camuflată, internă, față de politica externă a lui Reagan).

Adevărul este că lumea americană nu a priceput bine ceea ce s'a întâmplat și se întâmplă în Răsăritul Europei, în cuprinsul țărilor dominate de regimuri comuniste. Această lume nu a înțeles pericolul pe care-l aduce comunismul în lume. Nu a înțeles tragedia popoarelor din sclavia comunistă și sovietică.

Iată însă că, deodată, această lume se trezește, zguduită de barbaria sovietică, care ucide 269 de oameni, inocenți și care n'au amenințat cu nimic pe bolșevici.

Actul acesta de ucidere este spectacular și izbete imaginația în mod violent; o reacțiune față de spectacolul uciderei de inocenți este naturală, pentru orice

ființă omenescă. Ar fi însă grav de tot, dacă lucrurile s'ar opri aici, și apoi ar fi trecute sub tăcere și uitare. Doborârea brutală a avionului corean de pasageri și omuciderea tuturor acestora este numai un episod în contextul crimelor săvârșite de Sovietici și comunisti. Nu este nicio noutate și nici o surpriză.

Este o nouă confirmare a pozițiilor anti-comuniste, care denunță pericolul comunist, încă din vremea începuturilor revoluției bolșevice. Este o nouă confirmare a pozițiilor politice ale președintelui Reagan, care denunță lumii întregi, fără încetare și fără compromis, barbaria Moscovei și planurile acesteia, de a domina lumea prin forță, imoralitate, abuz și asasinat neîntreprinse și organizate.

Nu mai când opinia publică, mondială și americană vor avea vederea cea adevărată a realităților comuniste, când va pricepe bine ce înseamnă barbaria sovietică, ucigașă și fără suflor omenești; numai când oamenii liberi vor ieși din naivitatea, apatia și acel dulce farniente al societății de consum și vor vedea amenințările reale ale comunismului, numai atunci se va putea vorbi de șansele de salvare ale lumii întregi. Numai atunci se vor lumina zăările unei alte lumi; atunci vor apărea cavalerii cruciați ai unei noi creștinătăți, și, numai atunci se va putea vorbi de o izbăvire umană.

Permiterea politică a lui Reagan, în confruntarea cu comunismul mondial și curajul inegalabil al Papei Ioan Paul al II-lea de a vorbi răspicat în numele creștinătății, ca singura cale de mântuire au început să lumineze pe oameni și să le călăuzească pașii spre înțelegerea problemelor grave de azi ale omenirii. Iar Sovieticii prin comportarea lor naturală nu fac decât să ajute la această înțelegere, căci ei își definesc mai bine decât orice barbaria, prin fapte, nu prin vorbe.

NOTE SI COMENTARII

OMUL CU DOUĂ FEȚE: YURI ANDROPOV

Odată cu preluarea puterii în calitate de Secretar General al partidului comunist sovietic, după moartea lui Brejnev, s'au putut citi în presa din lumea liberă articole și comentarii ce-l prezentau în culori nespuse de favorabile. Astfel, era descris ca un om prietenos, flexibil, intelectual de clasă care vorbește destul de bine limba engleză; un om cu vederi reformatoare ce nu poartă în inima sa dușmănie față de dizidenții fiind adeptul unei politici de relaxare cu vederi largi liberale.

Aceasta ar fi deci fața zâmbitoare și omenescă a lui Yuri Andropov, așa cum l-au descris o seamă de ziariști din Vest la rezezeală, fără a-și lua oboseala să-i cerceteze trecutul.

Este adevărat că se știe prea puțin din viața acestui om, dar din puținul ce se cunoaște se poate oglinzi ceea ce a doua față a lui Yuri Andropov. Se știe astfel că s'a născut la 15 Iunie 1914 în satul Nagutskaja la Nord de munții Caucaz. Că a lucrat ca telegrafist, operator cinematografic și navigator pe Volga. După ce a absolvit o școală de meserii în Rybinsk, în 1936 intră în organizația tineretului partidului comunist: "Komsomol", distingându-se ca un bun agitator. În 1940 este trimis în Carelia, luată Finlandei cu un an mai înainte de Rusia Sovietică. Aici, în cei de al doilea război mondial alătuiește planul de acțiune al partizanilor împotriva Finlandei. În 1951, i se încredințează un post în Comitetul Central al partidului comunist ca după doi ani să fie trimis ca diplomat în Ungaria, unde în 1954 este numit ambasador.

La 1 Noiembrie 1956, cu ocazia revoluției maghiare, Andropov îl asigură pe noul Președinte al Consiliului de Miniștri Imre Nagy că trupele sovietice sunt gata să părăsească Ungaria și că zvonurile privitoare la o invazie cu tancuri semnalate de a intra pe teritoriul Ungariei, sunt absolut false. În același timp însă, pe ascuns, el planuia cu János Kadar, membru de frunte al partidului comunist maghiar, răsturnarea guvernului revoluționar Nagy. Două zile mai târziu, la 3 Noiembrie, Andropov îl invită pe Ministrul Apărării, Pal Maletar, din noul guvern, la un banchet pentru a discuta retragerea trupelor sovietice. Întimpul mesei, intră în sală câțiva KGB-ști și-l ridică pe Maletar dela masă. Mai târziu, Maletar este executat.

După înfrângerea revoluției maghiare de eliberare de sub jugul sovietic de către tancurile rusești, a căror prezență fusese dezmințită de Andropov numai cu câteva zile mai înainte. Nagy și partizanii săi se refugiază în Ambasada Iugoslavă din Budapesta. Încă odată intervine Andropov, asigurându-l pe Nagy că se poate întoarce în liniste acasă, căci nu i se va întâmpla nimic. Părăsind Ambasada Iugoslavă la 22 Noiembrie 1956, autobuzul în care se urcase el și partizanii săi, este condus direct la Ambasada Sovietică. Nagy este pus sub arest, este deportat în România și apoi executat. Pentru această "bravură", în 1957 Andropov este numit șef al departamentului din Comitetul Central care se ocupă cu supravegherea partidelor comuniste din blocul sovietic. Făcând se vede "trabă bună". În 1967 este numit șef al poliției secrete KGB. În această nouă calitate, Yuri Andropov pune imediat bazele unui nou Directorat al cărui misiune este: urmărirea Evreilor și sectanților, precum și reducerea la tăcere a dizidenților. Tot lui i se datorește și mărșava ideii de a interna în spitale psihiatrice pe toți cei ce glăsuiesc împotriva guvernului și conducătorilor săi.

Pe plan internațional, Yuri Andropov, ca șef al KGB-ului este inginerul terorismului mondial. Sub conducerea sa a luat ființă o școală specială în care sunt instruiți tineri din diferite țări în metodele de sabotaj, demonstrații de stradă împotriva războiului și jarmelor nucleare, asasinat, etc.

De remarcat sunt următoarele fapte: la 7 Septembrie 1978, pe străzile Londrei, este lovit cu umbrela în picior emigranțul bulgar Georgi Markov de către un necunoscut, ca la patru zile după aceea să moară. Toate încercările științifice medicale n'au putut determina cauza morții, dar s'a ajuns la concluzia că Bulgarii nu sunt destul de avansați în asemenea procedee criminale și că în umbră stă KGB-ul sovietic. La 27 Decembrie 1979, agenții KGB-ului iau cu asalt palatul președintelui Afganistanului Hafisullah Amin și-l asasinază. S'ar spune desigur că ar fi vorba de un asasinat strict politic. Dar, în 1982, un fost funcționar din KGB, Vladimir Andrejevici Kusitshkin, care a cerut azil politic în Anglia, a declarat presei că, cu luni înainte de planuția invaziei sovietice în Afganistan, Andropov a ordonat lichidarea lui Amin. În sfârșit, la 13 Mai 1981, Papa Ioan Pavel al II-lea este împuscat și rănit grav în Piața St. Petru din Vatican de către teroristul turc Mehmed Ali Agca. În urma investigațiilor poliției italiene, s'a ajuns la concluzia că asasinul n'a operat de unul singur, că a avut părtași din Bulgaria la acest act criminal și că în umbră stă faimosul KGB sovietic, condus pe atunci de Yuri Andropov.

Mai trebuiesc oare alte amănunte pentru a ilustra adevărata față a acestui ordinar criminal?

Nicolae NOVAC

CUVANTUL ROMANESC

THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8365

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU

☐ REINNOIRE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/Nr. ....

ORAȘUL .....

STATUL/PROVINCIA .....

COD POȘTAL .....

ȚARA .....

\$30 ÎN SUS - ABONAMENT DE SPRUIN -

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE: \$25 PENTRU INSTITUȚII

\$20 PENTRU PARTICULARI